

รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแล
การเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

โดย

ผศ.ดร.บุหงา ชัยสุวรรณ

คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก

สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

รายงานการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแล
การเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

โดย

ผศ.ดร.บุหงา ชัยสุวรรณ

คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก

สมาคมวิทย์และสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สารบัญ

ปกใน	
สารบัญ	
บทที่ 1	5
บทนำ.....	5
ที่มาและความสำคัญ.....	5
คำถามนำการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
บทที่ 2	11
การทบทวนวรรณกรรม	11
1. แนวคิดเรื่องความหมายของเด็ก เยาวชน และพัฒนาการของเด็กและเยาวชน.....	11
2. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ.....	15
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลรายการในสื่อดิจิทัล.....	18
4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัล.....	29
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3	34
ระเบียบวิธีวิจัย.....	34
3.1 การวิจัยเชิงสำรวจ.....	34
3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	37
บทที่ 4	39
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	39

ส่วนที่ 1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	39
ส่วนที่ 2. พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กเยาวชน และผู้ปกครอง จากมุมมองของผู้ปกครอง.....	43
ส่วนที่ 3. ความคิดเห็น และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน.....	50
ส่วนที่ 4. การวิเคราะห์องค์ประกอบของการกำหนดแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต.....	58
ส่วนที่ 5. การทดสอบสมมติฐาน.....	63
บทที่ 5.....	76
ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	76
บทที่ 6.....	94
สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	94
สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	96
อภิปรายผล.....	100
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	109
ภาคผนวก ข แนวคำถามสัมภาษณ์.....	118
ภาคผนวก ค ประวัตินักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย.....	122

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ในยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาของเทคโนโลยีของการสื่อสารที่เปิดกว้างให้เนื้อหาสารต่างๆ ส่งถึงผู้คนอย่างมากมาย รวดเร็ว ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ผลที่ตามมานอกจากจะเป็นประโยชน์ในการได้รับข้อมูลจากสื่อตามบทบาทหน้าที่ของสื่อ คือ ได้รับข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ของคนแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการสื่อสารด้วย หน่วยงานภาครัฐตระหนักถึงข้อดีของเสรีภาพของสื่อ พร้อมกับมุ่งที่จะส่งเสริมให้มีการผลิตเนื้อหาสาระที่เหมาะสม และคำนึงถึงการคุ้มครองผู้บริโภคสื่อด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรต่างๆ จะดำเนินการเพิ่มความรับผิดชอบในการประกอบการอย่างไร ความรับผิดชอบของประชาชนทั้งในฐานะที่เป็นผู้บริโภค (Consumer) และพลเมือง (Citizen) ก็เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากเช่นเดียวกันในวิธีการกำกับดูแลเนื้อหาของต่างประเทศ อาทิ Tessa Jowell รัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม สื่อ และกีฬา ได้กล่าวไว้หลังจากที่มีการจัดปรับองค์กรกำกับดูแลสื่อของอังกฤษ คือ the Office of Communications (Ofcom) ในปี 2003 ไว้ว่า **“ถ้าประชาชนสามารถที่จะมีความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อสิ่งที่ตัวเองดูหรือได้ฟัง นั้นจะทำให้ความต้องการให้มีการกำกับดูแลเข้ามาแทรกแซงก็จะน้อยลงไป”** (Lunt, Peter and Livingstone, Sonia, 2009) กระนั้นก็ตาม Ofcom ก็ได้พยายามที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Public Participation) ส่งเสริมบทบาทของประชาสังคม (Civil society) และมุ่งให้ประโยชน์ของประชาชน (Public’s Interests) เป็นหัวใจในการดำเนินงาน

สอดคล้องกับในประเทศไทย ชนัญสรุ อรรถ ฤณ อรุณยา (2556) ทำการวิจัย พบว่า การกำกับดูแลเนื้อหารายการที่อาจเป็นภัยในกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยหลังการปฏิรูปสื่อ แบ่งได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนมี กสทช. (พ.ศ. 2540-2554) ที่มีกรริเริ่มการใช้เครื่องมือในการจัดระดับความเหมาะสมของรายการตามแนวทางการให้ข้อมูลเนื้อหาภายใต้การกำกับดูแลตนเองของผู้ให้บริการโทรทัศน์ประกอบกับแนวทางส่งเสริมเนื้อหาในเชิงบวก และในช่วง กสทช. (2554 – ปัจจุบัน) จะเน้นการกำกับดูแล โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ตามแนวทางการจำกัดการเข้าถึง แนวทางการให้ข้อมูลเนื้อหา และแนวทางการส่งเสริมเนื้อหาเชิงบวก โดยข้อค้นพบประการหนึ่งจากงานวิจัยชิ้นนี้ คือ ประเทศไทยควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการกำกับดูแลในภาวะสื่อหลอมรวมด้วยการจัดให้มีนโยบายการสื่อสารในระดับชาติ และใช้หลักการแสวงหาความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายภาคส่วน

ในงานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษา การตระหนักถึงบทบาทของตนเองของประชาชน ทั้งในฐานะที่เป็นผู้บริโภค และเป็นพลเมืองที่จะเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลเนื้อหารายการจากสื่อต่างๆ โดยเน้นที่การกำกับดูแลเนื้อหารายการของสื่อเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มจะตกเป็นเป้าหมายของการส่งอิทธิพลของสื่อมากไม่น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ การวิจัยจำนวนมากที่นำเสนอให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นววรรณ ตันติเวชกุล (2543) ที่ค้นหาอิทธิพลของโฆษณาทางโทรทัศน์ ไทยที่มีต่อเยาวชนตามแนวทฤษฎีการอบรมบ่มนิสัยทางวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการจัด สทนากลุ่ม

กับเยาวชนในสถานศึกษาอายุระหว่าง 12-18 ปี และได้พบว่า ลักษณะ การอบรมปณิธานทางวัฒนธรรมแบบ กระแสหลักนั้น พบมากในกลุ่มเยาวชนผู้รับชม โฆษณาโทรทัศน์มาก (heavy users)

ปัจจุบัน นอกจากจะมีรายการโทรทัศน์จากฟรีทีวีระบบบอเนลือกจำนวน 16 ช่องแล้ว ยังมีช่อง ในระบบดิจิทัลอีก 48 ช่อง มีรายการโทรทัศน์ผ่านระบบบอกรับสมาชิก เช่น เคเบิล ดาวเทียม อีกมากกว่า 400 ช่อง นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีผู้ให้บริการรายการที่คล้ายโทรทัศน์เพิ่มขึ้น เช่น การที่ผู้ให้บริการโทรทัศน์ แบบฟรีทีวีนำเนื้อหาที่ออกอากาศแล้วให้บริการชมย้อนหลังผ่านเว็บไซต์ รวมถึงบริการ อินเทอร์เน็ตทีวี ซึ่งเป็น รายการในลักษณะวิดีโอคลิปผ่านอินเทอร์เน็ต จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการเปิดรับชมโทรทัศน์ พบว่า เด็กและ เยาวชนอายุ 4- 9 ปี และ 10-19 ปี มีสัดส่วนการรับชมโทรทัศน์ฟรีทีวีเท่าๆกับกลุ่มอื่นๆ คือ โดยเฉลี่ย 191 นาที ต่อวัน และรับชมโทรทัศน์จากระบบเคเบิล และดาวเทียมประมาณ 119 นาทีต่อวัน ปัจจุบันนอกจากจะรับชม รายการโทรทัศน์ผ่านจอโทรทัศน์ตามผังรายการแล้ว เด็กและเยาวชนยังสามารถเข้าถึง และรับชมรายการ โทรทัศน์ต่างๆผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย (Multi-screen Viewing) ทำให้เพิ่มการรับชมรายการในเวลาใดก็ได้ ไม่จำกัดตามผังรายการตามเวลาที่จัดให้ โดยพบว่า เด็กและเยาวชนนิยมรับชมออนไลน์วิดีโอ เช่น ยูทูบ ร้อยละ 72 โทรทัศน์ออนไลน์ ร้อยละ 40 และออนไลน์วิดีโอทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ร้อยละ 24 (กนกกาญจน์ ประจง แสงศรี และธรรมรัช จงเสถียรธรรม, 2557)

การกำกับดูแลเนื้อหารายการโทรทัศน์เพื่อเด็กและเยาวชน เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการ เข้าถึงเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนนับเป็นประเด็นเป้าหมายใน การกำกับดูแลเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะตามหลักการป้องกันล่วงหน้า (precautionary principle) จึงเป็น สิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างมาก เช่นเดียวกับที่ การสร้างความมั่นใจว่า เด็กและเยาวชนจะสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่มี คุณภาพที่ตอบสนองต่อหลักจริยธรรมและคุณค่าที่ผู้ปกครองยึดถือจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและเป็น ที่กังวลของผู้ปกครอง นักวิชาการ และสังคมโดยทั่วไป (Fernandez-Vilas, Diaz-Redondo and Servia-Rodriguez, 2015)

กระนั้นก็ตาม รูปแบบการดำเนินการกำกับดูแลในปัจจุบัน เช่น การจัดระดับความเหมาะสมของ เนื้อหา หรือการจัดเวลาในการออกอากาศ ก็เป็นไปได้ด้วยความยากลำบากมากขึ้น อันเนื่องจากปัจจัยหลาย ประการ อาทิ การระบุ เรต ของรายการตามการจัดระดับความเหมาะสมอาจจะยังไม่สามารถสะท้อนความเป็น จริงได้ (มารยาท อัครจันทโชติ, 2558) รวมทั้ง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และพัฒนาการของอุปกรณ์ในการ เข้าถึงรายการต่างๆ ที่ไม่จำกัดที่ ไม่จำกัดเวลา ทำให้ระบบการกำกับดูแลดังกล่าว จึงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

อีกทั้งแนวทางดังกล่าวยังเป็นมุมมองของแนวคิดในยุคแรกๆ ที่มุ่งศึกษาอิทธิพลของสื่อที่มีต่อ ประชาชน ผู้บริโภค โดยเฉพาะเด็กในลักษณะที่ไม่สามารถปกป้องตนเอง ในขณะที่ผู้บริโภคสื่อปัจจุบันจะมี ความเป็นผู้บริโภคที่เชี่ยวชาญ (Prosumer) มากขึ้น มีความรู้ทั้งในแง่การผลิตสื่อ และเสพสื่อมากขึ้น การหา แนวทางที่จะพัฒนากลุ่มประชาชนดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุหงา ชัย สุวรรณ (2559) ที่ทำการศึกษาแนวทางที่จะเป็นกลไกในการกำกับดูแลรายการสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า แนวทางในการปกป้องเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อประการหนึ่งคือ ต้องมีการบูรณาการสู่กลุ่มผู้ดูแลเด็ก ไม่ ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง หรือ ครู โดยจะต้องมีการส่งเสริมการศึกษา ความเข้าใจ การเรียนรู้เกี่ยวกับความ

ปลอดภัยของเด็ก เพื่อให้สามารถที่จะให้กลุ่มผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นใจความปลอดภัยของเด็ก เป็นการแบ่งปันความรับผิดชอบร่วมกับผู้ประกอบการ และภาครัฐด้วย

การวิจัยเพื่อให้เห็นความพร้อม ความสามารถของผู้ปกครองในการที่จะกำกับดูแลการเปิดรับสื่อที่อาจมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชน จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพื่อที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะได้มีความเข้าใจ และมีการเตรียมการที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ดูแลเด็ก ในการดูแลการเปิดรับรายการทางสื่อดิจิทัลที่มีเนื้อหารายการที่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชนต่อไป

คำถามนำการวิจัย

1. พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง เป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็น ความรู้ และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชนเป็นอย่างไร
3. ข้อเสนอแนวทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความรู้ และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน
3. เพื่อหาข้อเสนอแนวทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน

ขอบเขตของการวิจัย

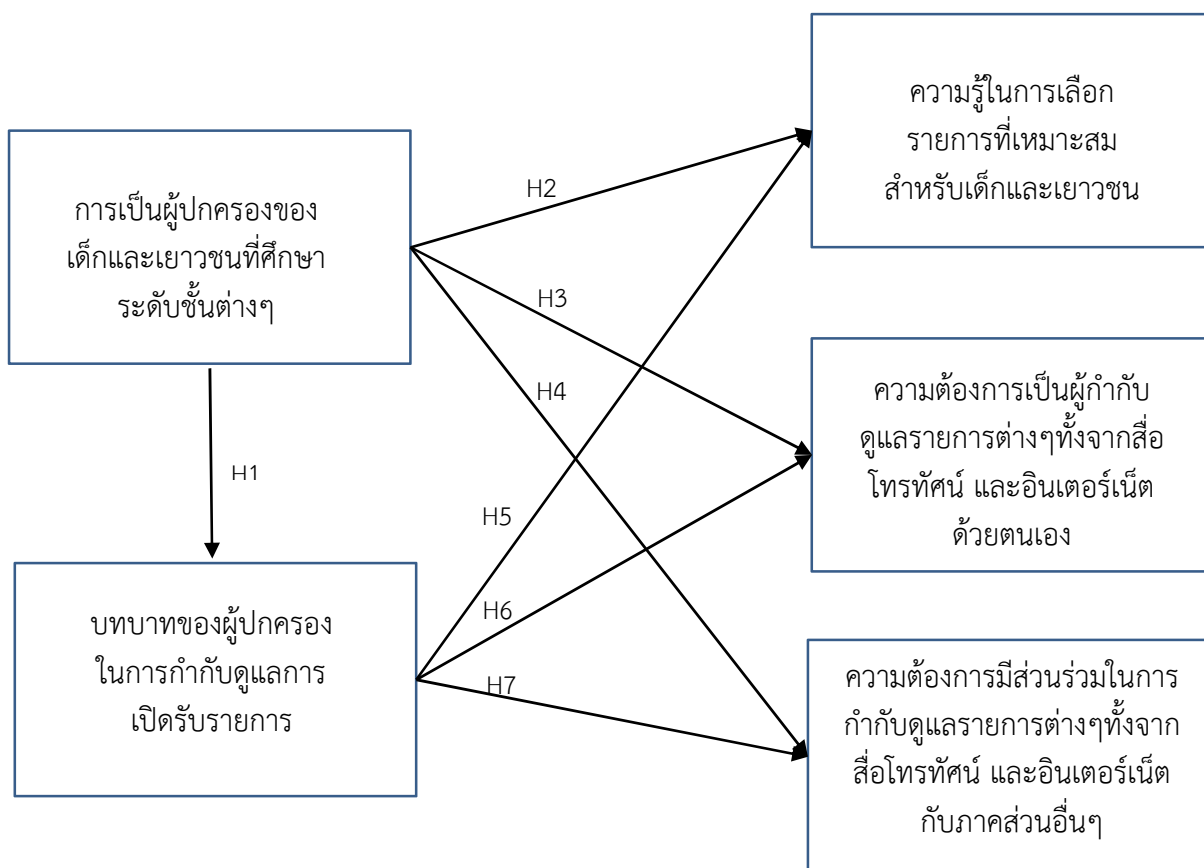
ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานการณ์ พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง ตลอดจนทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน

ทำการศึกษา โดยมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มจากการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั่วประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ จากนั้นสุ่มตัวอย่างเลือกเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 491 คน ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดถึงโครงสร้าง เป็นเครื่องมือ เก็บข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูล รวม 18 คน ครอบคลุม กลุ่มเฝ้าระวังทางสังคม กลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน กลุ่มครูระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา และกลุ่มผู้ปกครองของเด็กเยาวชน

นิยามศัพท์

1. เด็ก หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 6-12 ปี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6
2. เยาวชน หมายถึง ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาต้น คือ ประถม 1-3 และระดับประถมปลาย คือ ประถม 5-6
3. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็ก หรือ เยาวชน
4. รายการ หมายถึง รายการต่างๆที่ออกอากาศผ่านสื่อต่างๆ ทุกประเภท ทั้งที่เป็นรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายมุ่งไปยังผู้รับสาร คือ เด็กและเยาวชนโดยตรง และรายการที่ไม่ได้มีกลุ่มผู้รับชมเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชน แต่หมายรวมทั้ง การนำเสนอรายการนั้นๆผ่านสื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์สื่อดิจิทัลต่างๆ เช่น มือถือสมาร์ตโฟน สื่อคอมพิวเตอร์ สื่อแท็บเล็ต เป็นต้น
5. บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการ หมายถึง การที่ผู้ปกครองกำหนดกติกาแนวทาง เงื่อนไข หรือการควบคุมพฤติกรรมต่างๆของเด็กและเยาวชนในการเปิดรับชมรายการต่างๆ
6. การเลือกรายการที่เหมาะสม หมายถึง ความสามารถของผู้ปกครองในการตระหนักถึง ความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ตามการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีบทบาทในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยสำหรับบุตรของตนที่แตกต่างกัน
2. สมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความรู้ในการเลือกรายการที่เหมาะสมสำหรับบุตรแตกต่างกัน
3. สมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองที่แตกต่างกัน
4. สมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตกับภาคส่วนอื่นๆที่แตกต่างกัน
5. สมมติฐานที่ 5 บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร

6. สมมติฐานที่ 6 บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง
7. สมมติฐานที่ 7 บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของพฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง รวมทั้งทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน
2. เพื่อเป็นแนวทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน อันเป็นการส่งเสริมให้เกิด ความเป็นพลเมืองตื่นรู้ในการเปิดรับสื่อรายการทั้งผ่านสื่อโทรทัศน์แบบดั้งเดิม และรายการผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตออนไลน์ดิจิทัลทั้งหลาย
3. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา นโยบายการกำกับดูแลรายการในสื่อต่างๆสำหรับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรผลักดันทางสังคมต่างๆ กลุ่มเฝ้าระวังทางสังคมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน แบ่งการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น

1. แนวคิดเรื่องความหมายของเด็ก เยาวชน และพัฒนาการของเด็กและเยาวชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับรายการในสื่อดิจิทัล และผลกระทบที่มีต่อเด็กและเยาวชนในแง่ลบจากรายการในสื่อดิจิทัล
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัล
4. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลรายการในสื่อดิจิทัล ภายใต้กรอบกฎหมายต่างๆ

1. แนวคิดเรื่องความหมายของเด็ก เยาวชน และพัฒนาการของเด็กและเยาวชน

ความหมายของเด็ก เยาวชน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ระบุความหมายของ เด็กไว้ว่า หมายถึง น. คนที่มีอายุน้อย; (กฎ) ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์; ผู้ซึ่งอายุไม่ครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส; บุคคลอายุเกิน ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน ๑๔ ปีบริบูรณ์; บุคคลที่มีอายุแต่ ๑๕ ปีลงมา. บุคคลผู้มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปีบริบูรณ์. ว. ยิ่งเล็ก อ่อนวัยกว่าในคำว่า เด็กกว่า. ส่วนความหมายของเยาวชนที่ระบุไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 คือ (กฎ) น. บุคคลอายุเกิน ๑๔ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ให้ความหมาย “เด็ก” ไว้ว่า

- “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส
- “นักเรียน” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน
- “นักศึกษา” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน
- “ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และ ผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ให้ความหมาย “เด็ก” และ “เยาวชน” ไว้ว่า

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว ที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2553 (มีผลบังคับในวันที่ 22 พฤษภาคม 2554) ให้คำนิยามของเด็กและเยาวชนไว้ว่า “เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปี บริบูรณ์ และเยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปี บริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์” (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554; 2)

นอกจากการพิจารณาความหมายของ เด็ก และเยาวชน ตามกฎหมายแล้ว ในแง่ของผลกระทบของสื่อที่มีต่อเด็กและเยาวชนนั้น ยังอาจพิจารณาความหมายของเด็กได้ในแง่พัฒนาการ นักจิตวิทยาพัฒนาการศึกษากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละวัย และได้แบ่งวัยต่างๆ เพื่อการศึกษา (อัปสรสิริ เอี่ยมประชา, 2557) ดังนี้ คือ

- วัยก่อนคลอด (ปฏิสนธิ - 9 เดือน)
- วัยทารก (แรกเกิด - 2 ปี)
- วัยเด็ก แบ่งเป็น 3 ลักษณะ
 - วัยเตาะแตะ (2 - 3 ปี)
 - วัยเด็กตอนต้น หรือวัยเด็กอนุบาล (3 - 6 ปี)
 - วัยเด็กตอนปลาย หรือวัยเด็กประถม (6-12 ปี)
- วัยรุ่น (12 - 20 ปี)
- วัยผู้ใหญ่ (20 - 60 ปี)
- วัยผู้ใหญ่ตอนปลายหรือวัยชรา (60 ปีขึ้นไป)

สอดคล้องกับ Havighurst : Developmental Tasks ที่ทำการแบ่งพัฒนาการของคนออกตามช่วงอายุ ซึ่งในแต่ละช่วงอายุจะมีงานประจำวัยที่ควรทำในแต่ละช่วงอายุนั้นๆ เพื่อเป็นงานของชีวิต หากใครไม่ทำ หรือทำไม่สำเร็จจะมีผลต่อการปรับตัว และความเจริญของคนในสังคมในภาพรวม โดย เขาได้แบ่งพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 6 ระยะ

- วัยเด็กเล็ก - วัยเด็กตอนต้น (แรกเกิด - 6 ปี)
- วัยเด็กตอนกลาง (อายุ 6-12 ปี)
- วัยรุ่นตอนต้นและตอนปลาย (อายุ 12-18 ปี)
- วัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุ 18-40 ปี)

- วัยกลางคน (อายุ 40-60 ปี)
- วัยชรา (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

เมื่อเทียบกับกลุ่มเด็กและเยาวชน จึงหมายความว่าถึง วัยเด็ก และวัยรุ่น ทำให้กำหนดให้เด็ก หมายความว่า ผู้ที่มีอายุ 6-12 ปี และ เยาวชน หมายถึง วัยรุ่น อายุ 12-18 ปี โดยประมาณ ซึ่งงานวิจัยนี้จะกำหนดการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระยะพัฒนาการของเด็กและเยาวชนดังกล่าว โดยเทียบเคียงเข้ากับระดับการศึกษาในโรงเรียน กล่าวคือ กำหนดให้กลุ่มเด็กและเยาวชน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะทำให้มีความสะดวก และสอดคล้องกับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กและเยาวชนได้เป็นไปในทิศทางเดียวกับระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชน

พัฒนาการของเด็กและเยาวชน

ช่วงวัยแต่ละช่วงวัยของเด็กและเยาวชนนั้น สามารถอธิบายพัฒนาการภาวะที่เด็กมีศักยภาพต่างๆที่มีความเกี่ยวพันกับวัยหรืออายุที่เพิ่มขึ้น ในด้านจิตวิทยาแบ่งพัฒนาการในชีวิตของมนุษย์ออกเป็น 4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์หรือจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ได้ดังต่อไปนี้

1. วัยเด็กตอนต้นหรือวัยเด็กอนุบาล (3 - 6 ปี) เป็นวัยที่มีความก้าวหน้าทางพัฒนาการในทุกด้าน ได้แก่

1.1 พัฒนาการทางร่างกาย เป็นวัยที่เด็กสามารถควบคุมร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของตน จึงสามารถทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่างได้ด้วยตนเอง จึงชอบที่จะกระโดดโลดเต้น ปีนป่าย เพื่อฝึกการควบคุมร่างกายให้เกิดความชำนาญมากขึ้น ผู้ใหญ่ต้องส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กด้วย

1.2 พัฒนาการทางอารมณ์ เด็กในวัยนี้เริ่มเรียนรู้การแสดงพฤติกรรมตอบสนอง อารมณ์จากคนใกล้ชิดรอบข้าง มีธรรมชาติของอารมณ์เหมือนวัยเด็กตอนต้น คือแสดงออก อย่างเปิดเผย ไม่ซับซ้อน แปรปรวนได้ง่าย

1.3 พัฒนาการทางสังคม เป็นวัยที่ต้องมีการปรับตัวและเรียนรู้วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่และบุคคลแวดล้อมในสถานศึกษา เด็กจะเรียนรู้ในการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้คนอื่น ยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคมใหม่

1.4 พัฒนาการทางสติปัญญา เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางภาษาอย่างต่อเนื่อง คือ สามารถใช้ภาษาในรูปแบบของประโยคได้ชอบ เลียนแบบภาษาพูด และลักษณะท่าทางจากผู้ใหญ่ ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้ คือ อยากรู้อยากเห็น ช่างสงสัย ชอบจินตนาการ จึงมักแสดงออกด้วยการซักถาม

2. วัยเด็กตอนกลาง (ช่วงอายุ 6 - 9 ปี) พัฒนาการของเด็กในวัยนี้ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไม่มากนัก มีพัฒนาการ อย่างช้า ๆ ได้แก่

2.1 พัฒนาการทางร่างกาย เด็กจะมีความคล่องตัวในการเคลื่อนไหวมากขึ้นกว่าเดิม เป็นผลของพัฒนาการที่ผ่านมาจากวัยเด็กตอนต้น

2.2 พัฒนาการทางอารมณ์เด็กจะเริ่มมีการควบคุมทางอารมณ์ได้บ้างแล้ว ลักษณะอารมณ์ของเด็กวัยนี้ จะเต็มไปด้วยความสนุกสนาน มีความสุขกับการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน จนบางครั้งขาดความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย ผู้ใหญ่จึงมักเรียกเด็กในวัยนี้ว่าวัยสนุกสนาน

2.3 พัฒนาการทางสังคม เด็กจะยังไม่มีการเล่นแบบกลุ่มทางเพศในการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน แต่จะเริ่มลดการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางแห่งความคิดและการกระทำลง และเริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนรักพวกพ้อง

2.4 พัฒนาการทางสติปัญญา เด็กจะเริ่มเรียนรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ เลือกทำในสิ่งที่ตนสนใจ มีความรับผิดชอบมากขึ้น สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วได้อย่างแม่นยำสามารถเรียงลำดับตัวเลขไม่มากนักได้ รู้จักแยกแยะสีได้ มากกว่าวัยเด็กตอนต้น

3. วัยเด็กตอนปลาย (ช่วงอายุ 10-12 ปี) ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของวัยเด็ก เนื่องจากว่าเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในทุกด้านหลายประการ ดังนี้ วัยเด็กตอนปลาย (ช่วงอายุ 10-12 ปี)

3.1 พัฒนาการทางร่างกาย ร่างกายของเด็กวัยนี้ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอีกครั้ง โดยเฉพาะผู้หญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วกว่าผู้ชายเมื่ออายุประมาณ 10 ปีครึ่ง ในขณะที่เด็กชายจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเมื่ออายุ 12 ปีครึ่ง บางครั้งเรียกวัยนี้ว่าวัยเตรียมเข้าสู่วัยรุ่น

3.2 พัฒนาการทางอารมณ์เด็กวัยนี้ จะสามารถควบคุมและเรียนรู้การแสดงออกทางอารมณ์ที่สังคมยอมรับ เริ่มมีความวิตกกังวลและความเครียด เนื่องจากปัญหาในกลุ่มเพื่อนและการได้รับการยอมรับในกลุ่มหรือแม้กระทั่งการ แข่งขันในด้านการเรียนกับเพื่อนร่วมชั้น จนดูเหมือนกับว่าเด็กในวัยนี้ หงุดหงิดได้ง่าย

3.3 พัฒนาการทางสังคม เด็กจะเริ่มมีการแบ่งกลุ่มระหว่างเพศหญิงและเพศชายอย่างเด่นชัด และเลือกทำกิจกรรมที่เหมาะสมของ เพศของตน เพื่อนวัยเดียวกันจะมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำมากขึ้น ผู้ใกล้ชิดจึงควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคบหาเพื่อนของเด็ก

3.4 พัฒนาการทางสติปัญญา เด็กในวัยนี้ มีระดับทางสติปัญญาที่เพิ่มขึ้นในอีกระดับหนึ่ง เริ่มมีจินตนาการกว้างไกลขึ้น สามารถเปรียบเทียบได้เข้าใจความสัมพันธ์และความแตกต่างของสิ่งรอบตัว เข้าใจในความสัมพันธ์ของตัวเลขมากขึ้นและมีความจำที่แม่นยำขึ้นกว่าเดิมมาก

4. พัฒนาการวัยรุ่น วัยรุ่น (Adolescence) อยู่ในช่วงระหว่าง 12-20 ปี เป็นวัยที่กล่าวได้ว่าเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการในทุกด้าน เปลี่ยนสถานภาพไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เด็กต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งอาจเกิดปัญหาการปรับตัวในระยะแรก ๆ ในด้านจิตวิทยานั้นได้แบ่งช่วงวัยในขั้นวัยรุ่นออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ วัยรุ่นตอนต้น (Puberty) คือ ช่วงอายุ 12-15 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย (Adolescence) คือ ช่วงอายุ 16-20 ปี ซึ่งมีพัฒนาการดังนี้

4.1 พัฒนาการทางร่างกาย มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่รวดเร็วและชัดเจนในด้านน้ำหนักและส่วนสูงที่เพิ่มขึ้น เริ่มแสดง สัดส่วนของความเป็นผู้ใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงและแสดงถึงสัญลักษณ์ทางเพศ (Sex Characteristics) อย่างชัดเจน ในเพศหญิงจะเริ่มมีรอบเดือนและมีการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกทางเพศหญิงมากขึ้น เช่น สะโพกผาย มีหน้าอก เป็นต้น ในเพศชายอวัยวะจะเจริญเติบโต และเริ่มผลิตอสุจิได้ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่แสดงออกถึงเพศชาย เช่น เสียงห้าว ออกเริ่มแตกพาน มีกล้ามเนื้อเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

4.2 พัฒนาการทางอารมณ์ในวัยนี้ มักจะมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผย มีความรู้สึกที่ค่อนข้างรุนแรง แปรปรวนง่าย มี ปัญหาขัดแย้งในจิตใจตัวเองเสมอๆ จึงอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ได้ด้วย ผู้ใกล้ชิดควรพยายามทำความเข้าใจกับจิตใจและอารมณ์ความต้องการของเด็กในวัยนี้ให้มาก

4.3 พัฒนาการทางสังคมเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความคาดหวังจากผู้ใหญ่มากกว่าวัยที่ผ่านมา เด็กจะเริ่มรู้จักรับผิดชอบต่อตัวเอง ทำให้ต้องเกิดการปรับตัวอย่างมากโดยเฉพาะสังคม พยายามค้นหาตัวตนที่แท้จริงในตัวเอง เด็กในวัยนี้ จะเริ่มห่างจากพ่อแม่และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนรุ่นเดียวกันมาแทนที่

4.4 พัฒนาการทางสติปัญญา วัยนี้มีพัฒนาทางการสติปัญญาที่รวดเร็วและมีความก้าวหน้าใกล้เคียงกับผู้ใหญ่แตกต่างกันที่ความสมบูรณ์รอบคอบและประสบการณ์ที่น้อยกว่าเท่านั้น วัยรุ่นจะสามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ สามารถแสวงหาเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณในการตัดสินเรื่องต่าง ๆ

นพ.สุรียเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กเล็กมีพัฒนาการล่าช้า มาจาก 3 สาเหตุคือ

1. ขาดภาวะโภชนาการที่ดีและมีคุณค่า โดยเฉพาะการไม่เห็นความสำคัญของอาหารเช้าและเกลือแร่ ที่มีผลต่อสมอง ได้แก่ ไอโอดีน ธาตุเหล็ก และโฟเลต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับแม่ที่ตั้งครรภ์ แต่เด็กที่ขาดสารอาหารเหล่านี้ส่วนใหญ่พบในครอบครัวที่ยากจน หรือแม่วัยรุ่น ที่มีภาวะบกพร่องทางโฟเลตสูง ทำให้ลูกเสี่ยงต่อพิการแต่กำเนิด

2. ปัจจัยการเลี้ยงดู หรือคนเลี้ยงมีปัญหา โดยเฉพาะในครอบครัวเดี่ยวที่มีถึง 30% ซึ่งโอกาสการเลี้ยงดูลูกมีน้อย เด็กจึงอยู่ในความดูแลของพี่เลี้ยงเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก และศูนย์เด็กเล็ก ปัญหาคือ จุดรับฝากเด็ก มีกระบวนการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพหรือไม่ หากไม่มีการเล่นนิทานหรือการเล่น พัฒนาการก็จะไม่เกิดขึ้น และ

3. การใช้สื่อโทรทัศน์หรือสมาร์ทโฟนกับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งใน 3 ปีแรกควรหยุดการใช้สื่อเทคโนโลยี แต่ควรใช้วิธีเล่นนิทานหรือการเล่นเพื่อกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้งหมด

ด้วยเหตุนี้ ในการงานวิจัยนี้จึงจะมุ่งเน้นที่ กลุ่มเด็ก ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การกระทำด้วยอิริยาบถต่างๆด้วยความบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะป็นทั้ง ฟัง พูด อ่าน จากการอ่านหนังสือพิมพ์การดูโทรทัศน์การฟังวิทยุและการพูดคุยกับสื่อ บุคคล ผู้รับสารแต่ละคนต่างมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนตามแบบเฉพาะของตนซึ่งแตกต่างกันไป เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการคือ (Merrill & Lowenstein, 1971 อ้างถึงใน รัฐญา นาคนุ่น, 2556)

1. ความเหงา เมื่อบุคคลต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับใครเลย ทางเลือกแรกที่น่าถึง คือ สื่อออนไลน์ต่างๆ ที่ช่วยได้และบางครั้งบางคนพอใจกับการอยู่กับสื่อออนไลน์มากกว่าอยู่กับบุคคลเพราะสื่อออนไลน์ไม่มีส่วนในการสนทนาหรือแรงกดดันทางสังคมให้แก่ตนเอง

2. ความสอดคล้องเห็นมนุษย์มีความสอดคล้องเห็นในสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้วตามธรรมชาติ ดังนั้น สื่อจึงถือเอาจุดนี้เป็นหลักสำคัญให้ข่าวสารโดยเริ่มเสนอจากสิ่งใกล้ตัวก่อนไปจนถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวออกไป

3. ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง มนุษย์จะแสวงหาข่าวสารและใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเองเพื่อหนุนความคิดของตนเองให้ได้มาเสริมบารมีการช่วยให้ตนเองสะดวกสบายหรือให้ความบันเทิงแก่ตนโดยจะใช้สื่อที่ความพยายามน้อยที่สุด (Least Effort) และได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีที่สุด (Promise of Reward)

4. สื่อแต่ละอย่างมีลักษณะเฉพาะ มีส่วนทำให้ผู้รับข้อมูลแสวงหาและได้ประโยชน์

Becker (1972) ได้ให้ความหมายของการเปิดรับข่าวสารโดยจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร (Becker, 1972 อ้างถึงใน รัญญา นาคนุ่น, 2556) ไว้ว่า

1. การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) กล่าวคือ บุคคลที่จะแสวงหาข้อมูลเมื่อ ต้องการให้มีความคล้อยคลึงกับเรื่องทั่ว ๆ ไปหรือบุคคลอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. การเปิดรับข้อมูล (Information Receptivity) กล่าวคือ บุคคลจะเปิดรับ ข่าวสารเพื่อ ทราบข้อมูลที่ตนเองอยากรู้และสนใจ หากมีข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเองก็จะให้ความเอาใจใส่ดู ฟังหรืออ่านเป็นพิเศษ

3. การเปิดรับประสบการณ์ (Experience Receptivity) กล่าวคือ บุคคลที่จะเปิดรับข่าวสาร เพราะต้องการเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

บุคคลเลือกรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจเท่านั้น การเลือกสรรข่าวสารของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงพฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคล ว่าความแตกต่างกันทางสภาพส่วนบุคคลหรือสภาพจิตวิทยามีผลต่อการเปิดรับข่าวสารโดยมี กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ที่แตกต่างกัน (ณัฐนรี ไชยภักดี, 2552) โจเซฟ ทีแคลปเปอร์ (Klapper, J.T., 1960, pp. 19-25 อ้างถึงใน ณัฐนรี ไชยภักดี, 2552) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับ ข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 4 ชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสาร บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อ หนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและ ความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2 การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือก สนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุน ทศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความ เข้าใจหรือ ทศนคติเดิมที่มีอยู่ เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่าความไม่สอดคล้อง ทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคล เปิดรับ ข้อมูลข่าวสารแล้วก็เชื่อว่าจจะรับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไปเพราะ คนเรามักเลือกรับรู้ และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะ ข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทศนคติ ฯลฯ ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุน ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

สื่อโทรทัศน์มีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อสังคม และการพัฒนาเด็กและวัยรุ่น ทั้งนี้รายการโทรทัศน์ที่เผยแพร่อยู่ทั้งที่ดีและด้อยคุณค่า ส่วนที่ด้อยคุณค่าที่เรา มองเห็นกันได้อย่างชัดเจน คือ เรื่องของการแพร่ภาพความรุนแรง การแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสม และ ภาษา ก้าวร้าว รุนแรง หยาดคาย ได้มีงานวิจัยค้นพบว่า การที่เด็กได้ดูภาพความ รุนแรงสะสมและซ้ำซาก จะ เป็นบ่อเกิดบ่มเพาะนิสัยก้าวร้าวและนิยมชมชอบ ความรุนแรงของเด็กๆ และยังส่งผลต่อสุขภาพทั้งด้าน สุขภาพกาย ก่อให้ เกิดโรคอ้วนจากการนั่งเฝ้าหน้าจอโทรทัศน์ทั้งวันและการพัฒนาของ สติปัญญา เพราะ โทรทัศน์จะดึงดูดให้เด็กนั่งชมรายการบันเทิงสนุกสนาน เฝ้าอยู่หน้าจอ โดยไม่สนใจเรื่องวิชาการหรือการ เรียน เมื่อเด็กขาดพัฒนาการที่ดีก็ย่อม กลายเป็นเด็กอ่อนแอและตกเป็นเหยื่อได้ง่ายๆที่เห็นได้ชัดเจนคือการที่ เด็ก ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาสินค้าที่ไม่จำเป็น (นฤมล รื่นไวย์, 2552)

ปัจจุบันมีสื่อหลากหลายประเภทซึ่งสามารถอธิบายความหมายของสื่อแต่ละชนิดได้ดังต่อไปนี้

สื่อดั้งเดิม (Traditional Media) หมายถึง สื่อมวลชนที่มีมาแต่ดั้งเดิม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อโทรทัศน์ และสื่อภาพยนตร์ เป็นต้น

สื่อกระแสหลัก (Mainstream Media) หมายถึง สื่อมวลชนที่พิจารณาจากความเป็นเจ้าของสื่อ นั้น ๆ (Ownership) อันมีเป้าหมายทางธุรกิจ เน้นผลกำไร เป็นองค์กรเชิงพาณิชย์

สื่อเก่า (Old Media) หมายถึง สื่อที่มีมาแต่เดิมในลักษณะเดียวกันกับสื่อดั้งเดิม

สื่อใหม่ (New Media) หมายถึง สื่อมวลชนที่เกิดขึ้นใหม่ เกิดจากการหลอมรวมเทคโนโลยีการสื่อสาร ภายใต้พัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสาร และภาษาระบบตัวเลข (Digital Language) กล่าวคือ เทคโนโลยี การ สื่อสาร ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่ ๑. เทคโนโลยีด้านการพิมพ์ (Printing Technology) ๒. เทคโนโลยีการแพร่ ภาพและ กระจายเสียง (Broadcast Technology) และ ๓.เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ (Information and Communication Technology) เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ โปรแกรม CHAT: MSN, ICQ, Perch, Skype รวมถึง เครือข่ายสังคม (Social Media Network) เช่น Hi5, Facebook, Multiply, Twitter Camfrog, Web board, Website, นักข่าวมือถือ “โมโจ” (Mobile Journalist), MMS, SMS (ไม่ เกิน 70ตัวอักษร), E-Magazine, E-book, Blog, นักข่าว พลเมือง (Citizen Reporter), ปัจจัยเร่งให้เกิดสื่อใหม่ ได้แก่ ความแพร่หลายของอินเทอร์เน็ต, การบรรจบหลอมรวม เทคโนโลยีสื่อ (Convergence), การค้าเสรีของ องค์การการค้าโลก (WTO: World Trade Organization)

สื่อออนไลน์(Online Media) หมายถึง สื่อที่เป็นสื่อทางเลือก สื่อเสริม หรือสื่อใหม่ เข้าถึงได้ตลอดเวลา โต้ตอบกับผู้รับสารได้ในทันที จัดเก็บสารสนเทศไว้ได้โดยง่าย เช่น เครือข่ายอินทราเน็ต (Intranet) เอ็กซ์ทรา เน็ต (Extranet) บริการส่งข้อความสั้น (SMS) บริการส่งข้อความสื่อผสม (MMS) เน้นความสดใหม่ของข่าว เน้น ข่าวเชิงลึก (ข่าวเชิงสืบสวน) เน้นความมีส่วนร่วมของผู้อ่านผ่านกระดานข่าว (web board) เน้นส่วนร่วมโดย สร้างพื้นที่ส่วนตัว หรือ Blog เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรายงานข่าวที่เผยแพร่ผ่านทาง เว็บไซต์

สื่อดิจิทัล (Digital Media) หมายถึง สื่อที่อาศัยระบบคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการสื่อสาร คำว่า “ดิจิทัล” เป็นคำศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน แต่เกิดขึ้นภายหลังคำว่า “ดิจิทัล” ที่ใช้ในสื่อมวลชนอย่างแพร่หลายอยู่ก่อน โดยบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ ทำสื่อโฆษณาเผยแพร่ในสื่อ জনคนไทยคุ้นเคยมากกว่าคำว่า “ดิจิทัล”

สื่ออินเทอร์เน็ต (Internet Media) หมายถึง สื่อที่อาศัยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทาง การสื่อสารโดยเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายใยแมงมุม เชื่อมโยงกันได้โดยใช้การสื่อสารมวลชนแบบใช้สายและไร้สาย เป็นทั้งสื่อบุคคล (Inter-personal Communication) และสื่อมวลชน (Mass Communication) ไร้พรมแดน สื่อสาร แบบสองทาง (Interactive) และสื่อผสม (Multimedia)

งานวิจัยนี้ จะทำการศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโดย เน้นที่รายการโทรทัศน์ โดยให้มีความครอบคลุมทั้งรายการโทรทัศน์ผ่านสื่อโทรทัศน์ และรายการโทรทัศน์ผ่านสื่อออนไลน์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต ผ่านอุปกรณ์ดิจิทัลทุกประเภท

3. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลรายการในสื่อดิจิทัล

การจัดระดับความเหมาะสม หรือเรตติ้ง (Rating) คือ การจัดระดับความเหมาะสมของสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ 2 ประการ คือ เพื่อเป็นเครื่องมือของผู้ปกครองในการเลือกรับรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน และเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดรายการโทรทัศน์ที่สร้างสรรค์ มีคุณภาพให้มากขึ้น (ศิริพร คำภูไทย, มปป.) โดยระบบเรตติ้งเป็นการจัดระดับความเหมาะสมว่ารายการนั้นเหมาะกับผู้ชมวัยใด และมีประโยชน์ด้านใด ซึ่งต่างจากระบบเซ็นเซอร์ (Sensor) ที่หมายถึง การพิจารณาเนื้อหารายการว่าสามารถนำเสนอหรือเผยแพร่ออกอากาศได้หรือไม่

อิทธิพล ปรีดีประสงค์ (2552) ได้เรียบเรียงการจัดระบบเรตติ้งรายการโทรทัศน์ไว้ว่า ก่อนที่รายการโทรทัศน์จะสามารถเผยแพร่ออกอากาศได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาว่าเนื้อหานั้นสามารถเผยแพร่ได้หรือไม่ โดยพิจารณาว่าอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ (เซ็นเซอร์) แล้วนำมาพิจารณาเรื่องการจัดระดับความเหมาะสมของสื่อ (เรตติ้ง) ซึ่งประกอบด้วย 2 ระบบ ได้แก่

1. การจำแนกเนื้อหาตามช่วงอายุของผู้ชม ว่ารายการต่าง ๆ นั้นเหมาะสมกับผู้ชมวัยใดโดยมีเกณฑ์พิจารณาอยู่ 3 ด้าน หรือที่เรียกว่า -3 ได้แก่
 - 1.1 ด้านเพศ
 - 1.2 ด้านภาษา
 - 1.3 ด้านพฤติกรรมและความรุนแรง
2. การประเมินคุณภาพเนื้อหารายการโทรทัศน์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์ให้ประโยชน์ด้านการเรียนรู้ หรือสาระในเรื่องใด โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณา 6 ด้าน หรือที่เรียกว่า +6 ได้แก่
 - 2.1 คิดเป็นระบบ
 - 2.2 รู้ในเชิงวิชาการ
 - 2.3 คุณธรรม จริยธรรม
 - 2.4 ทักษะในการใช้ชีวิต
 - 2.5 ความแตกต่าง หลากหลาย
 - 2.6 ครอบคลุม สังคม

ขณัฎสรธา อรณพ ฃ อยุดธา (2556) ด้สรุปรุ้ฃนตอนการจ้ดระดับความเหมาสมรายการของผู้ให้บริการโทรทัศน์ ดั่งนี้

ชั้นที่ 1 เสนอรายการ คื้ ฃ้นตอนของการนำเสนอโครงร่างรายการ (Proposal) และระดับความเหมาสมของรายการไปยังสถานึ้ เพื่้เสนอต่อผู้บริหารสถานึ้พิจารณา

ชั้นที่ 2 ก่อนการผลิตรายการ คื้ ฃ้นตอนการส่งตัวอย่างเทปรายการให้พิจารณาโดยฝ่ายตรวจพิจารณา รายการของสถานึ้ และกำหนดระดับความเหมาสมและเวลาออกอากาศในผังรายการ เพื่้ดำเนินการผลิต รายการโทรทัศน์ต่อไป

ชั้นที่ 3 ก่อนออกอากาศ คื้ ฃ้นตอนของการส่งเทปรายการให้ฝ่ายตรวจพิจารณาก่อนออกอากาศจริง และหากพบเนื้อหาที่ไม้เหมาสม อาจมีการเซนเซอร์เนื้อหาบางส่วน หรือส่งกลับมาแก้ไข เพื่้ให้เหมาสมกับการจ้ดระดับความเหมาสม หรือช่วงเวลาออกอากาศของรายการ

ทั้งนี้ ในทางสากลรายการแต่ละรายการจะไม่เปลี่นแปลงระดับความเหมาสมในตอนใดตอนหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่ง เนื่องจากได้ถูกกำหนดประเภทรายการไว้แล้วตั้งแต่ต้นแล้ว จึงจะไม่ชอบด้วยเหตุผลของการจ้ดระดับความเหมาสมของรายการโทรทัศน์

ในต่างประเทศอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และเยอรมนี ได้มีการกำหนดการพิจารณาเนื้อหาที่ไม้เหมาสม (ขณัฎสรธา อรณพ ฃ อยุดธา, 2556) อันประกอบด้วย

1. ภาษาหยาบคายหรือก้าวร้าว (Coarse or offensive language)
2. เนื้อหาทางเพศและโป้เปลือย (Sexuality and nudity)
3. ความรุนแรง (Violence)
4. การเหยียดหยามและการเลือกปฏิบัติ (Humiliation and discrimination)
5. การระบุให้เนื้อหาที่แสดงถึงการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug and alcohol abuse)

ตารางที่ 2.1 สัญลักษณ์ระดับความเหมาสมของรายการโทรทัศน์ประเทศสหรัฐอเมริกา

สัญลักษณ์	ระดับความเหมาสม
	All children (เหมาสมสำหรับเด็กทุกวัย) รายการนี้เหมาสมสำหรับเด็กทุกวัย โดยแก่นเรื่องและองค์ประกอบเรื่องออกแบบเฉพาะสำหรับผู้ชมอายุระหว่าง 2 – 6 ปี ซึ่งจะไม่ม่เนื้อหาที่ทำให้เด็กช้วงวัยนี้หวาดกลัวหรือตกใจ
	Directed to older children (เหมาสมสำหรับเด็กอายุ 7 ปีขึ้นไป) รายการนี้ออกแบบเฉพาะสำหรับผู้ชมอายุ 7 ปีขึ้นไป อาจเหมาสมสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการที่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องแต่งกับเรื่องจริงได้ โดยแก่นเรื่องและองค์ประกอบเรื่องอาจม่ความรุนแรงแบบจินตนาการหรือความรุนแรงแบบตลกขบขัน หรืออาจทำให้เด็กเล็กหวาดกลัวหรือตกใจได้
	Fantasy Violence รายการนี้ม่ความรุนแรงแบบจินตนาการในระดับเข้มข้น หรือม่ฉากต่อสู้มากกว่ารายการอื่นในระดับความเหมาสมเดียวกัน

 GENERAL AUDIENCE	<p>General audience สำหรับผู้ชมทั่วไป เหมาะกับผู้ชมทุกวัย แม้รายการจะไม่ได้ ออกแบบเฉพาะเด็กและเยาวชน แต่ผู้ปกครองอาจให้เด็กและเยาวชนดูได้โดยลำพัง รายการมีเนื้อหาความรุนแรงเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย ไม่มีภาษาที่รุนแรง และมีบท สทนาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย</p>
 PARENTAL GUIDANCE	<p>Parental guidance suggested ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ รายการที่ผู้ปกครองอาจ พบว่าไม่เหมาะสมกับเด็กเล็ก ควรให้คำแนะนำหากดูร่วมกับเด็ก เพราะรายการมี เนื้อหาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือลักษณะดังนี้: มีความรุนแรงปานกลาง (V) มี สถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่บ้าง (S) มีภาษาหยาบคายไม่บ่อยนัก (L) หรือมีบท บรรยายหรือบทพูดที่ต้องได้รับคำแนะนำ (D) อยู่บ้าง</p>
 PARENTS STRONGLY CAUTIONED	<p>Parental strongly cautioned ผู้ปกครองควรระมัดระวังอย่างยิ่ง รายการมีเนื้อหาที่ ผู้ปกครองควรให้ความใส่ใจระมัดระวังไม่ให้เด็กในช่วงวัยดังกล่าวดูรายการโดยไม่มี ผู้ปกครองให้คำแนะนำ เพราะรายการมีเนื้อหาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือหลาย ลักษณะดังนี้: มีความรุนแรงระดับเข้มข้น (V) มีสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศรุนแรง (S) มีภาษาหยาบคายรุนแรง (L) หรือมีบทบรรยายหรือบทพูดที่ต้องได้รับคำแนะนำ (D) ในระดับเข้มข้น</p>
 MATURE AUDIENCES	<p>Mature audience only สำหรับผู้ชมในวัยผู้ใหญ่เท่านั้น อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสมแก่ เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 17 ปี รายการมีเนื้อหาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือ ลักษณะดังนี้: มีความรุนแรงที่ชัดเจน โหดร้ายและสมจริง (V) มีสถานการณ์เกี่ยวกับ เรื่องเพศชัดเจน (S) หรือมีภาษาที่หยาบโลนและหยาบคาย</p>

ที่มา: (ชนัญสร อรรถ ญ อยู่ธยา, 2556)

จากการศึกษา พบว่า ในทางสากลรายการประเภทที่ควรได้รับคำแนะนำ (N) และรายการที่เหมาะสม สำหรับผู้ชมทุกวัย (T) จะมีการกำหนดช่วงเวลาในการออกอากาศอย่างชัดเจน เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งในสากลเรียกว่า Watershed times (อิทธิพล ปรีดีประสงค์, 2552) เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถ ออกอากาศรายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 14 ปี หรือรายการที่มีเนื้อหาหยาบโลน หยาบคาย และภาษาก้าวร้าวรุนแรงได้ในช่วงเวลา 22.00 – 6.00 น. ส่วนประเทศสหราชอาณาจักร สามารถ ออกอากาศรายการที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้ในเวลา 21.00 – 5.30 น. และประเทศ ออสเตรเลีย สามารถออกอากาศรายการที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่อายุ 15 ปีขึ้นไปเท่านั้น (MA zone) ได้ในเวลา 21.00 – 5.00 น. ในขณะที่ประเทศไทยกำหนดให้รายการประเภท “น” สามารถออกอากาศได้ในช่วงเวลา 9.00 – 16.00 น. และเวลา 20.00 – 5.00 น. แต่สำหรับรายการประเภท “ฉ” สามารถออกอากาศได้ใน ช่วงเวลา 22.00 – 5.00 น.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้ประกาศแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2556 ไว้ดังนี้

1. หลักการและแนวคิดในการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

1.1 การจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการให้คำแนะนำ สำหรับผู้ชม โดยเฉพาะพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ในการเลือกรับชมสื่อทางโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและ เยาวชนในครอบครัว โดยมีหลักการในการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ ดังนี้

- 1.1.1 เป็นแนวทางและสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริม การศึกษาและการเรียนรู้ให้กับผู้ชม
- 1.1.2 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ของกิจการวิทยุ โทรทัศน์
- 1.1.3 รักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและการได้รับข้อมูลข่าวสาร
- 1.1.4 คำนึงถึงประโยชน์สุข ความปลอดภัยและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และ ศักดิ์ศรีของเด็กและเยาวชน
- 1.1.5 สร้างมาตรฐานในการตรวจสอบเนื้อหาและเฟ้าระวังสื่อ บนหลักเกณฑ์และความ เข้าใจเดียวกัน

1.2 การจำแนกเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ตามช่วงอายุของผู้ชมตามหลักการข้างต้น มีแนวคิดในการ พิจารณา โดยแบ่งเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1.2.1 เนื้อหาที่ควรมีการจำกัด เป็นระบบการจำแนกเนื้อหาและการนำเสนอของรายการ โทรทัศน์เพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนจากภาพ เสียง และ เนื้อหาของรายการ โทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมต่อพัฒนาการและการเรียนรู้และเป็นแนวทางแก่สถานีวิทยุ โทรทัศน์ในการพิจารณาจัดเวลาในการออกอากาศรายการให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ชม
- 1.2.2 เนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม เป็นระบบการพิจารณาเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่ สนับสนุน ด้านการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ ของเด็ก และ เยาวชน อันจะ นำไปสู่การสร้างสรรค์รายการที่มีคุณภาพ และการกำหนดทิศทางเพื่อการสนับสนุน รายการที่มีคุณภาพ รวมทั้ง เป็นการให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการเลือก รับชมรายการที่มีประโยชน์สำหรับเด็กและเยาวชนในครอบครัว

2. หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

การพิจารณาระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ประกอบด้วย 2 หลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการจำกัด พิจารณาจากภาพ เสียง และเนื้อหาใน รายการ ประกอบกับเจตนาในการผลิต และการจัดทำวัตถุประสงค์และวิธีการในการนำเสนอภาพหรือเสียง น้ำหนักของการดำเนินเรื่อง รวมทั้ง มุมกล้องของการถ่ายทำ ที่ทำให้ผู้ชมรับรู้ในทางที่ไม่เหมาะสม และอาจมี ผลต่อการพัฒนาค่านิยมและพฤติกรรมในด้านลบ โดยพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ (1) พฤติกรรมและความ รุนแรง (2) เรื่องทางเพศ และ (3) ภาษา

2.1.1 พฤติกรรมและความรุนแรง พิจารณาจากภาพเสียงและเนื้อหาที่อาจทำให้เกิดการ เรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมที่รุนแรงหรือนำไปสู่ความรุนแรงและอันตราย ประกอบด้วย

1) การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมรวมทั้งการนำเสนอที่ก่อให้เกิดผล รุนแรงต่อจิตใจของผู้ชมทำให้เกิดความรู้สึกทางจิตใจเช่นความหดหู่ความเศร้าความเครียด

ความสะเทือนใจอย่างรุนแรงรวมตลอดถึงองค์ประกอบของรายการที่ทำให้ผู้ชมตกใจกลัว
ความน่าเกลียดสยดสยองขยะแยะง

2) การใช้ความรุนแรงกระทำต่อตนเองบุคคลอื่นสิ่งมีชีวิตและวัตถุ

3) การใช้อาวุธยาเสพติดการแสดงภาพของการกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ
รวมถึงเนื้อหาที่ขัดต่อศีลธรรมและความสงบสุขของสังคม

4) การนำเสนอที่ก่อหรือชักนำให้เกิดการอคติการเลือกปฏิบัติอันนำมาซึ่งการ
ต่อต้านหรือล้วงละเมิดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลรวมถึงการส่งเสริมการสร้างทัศนคติความเชื่อ
การชักจูงใจให้เกิดการล้วงละเมิดหรือการต่อต้านการดูหมิ่นเหยียดหยามการลดทอนหรือ
การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ละเมิดสิทธิมนุษยชนตลอดจนการส่งเสริมหรือชักจูงให้
เกิดการต่อต้านดูหมิ่นสร้างทัศนคติเชิงลบการล้อเลียนให้เกิดความอายกลายเป็น “ตัวตลกใน
สังคม” ที่มีผลต่อตัวบุคคลกลุ่มบุคคลทั้งในประเด็นของเชื้อชาติสัญชาติชาติพันธุ์เพศธรรมเนียม
ทางเพศชนชั้นสถานะสภาพทางเศรษฐกิจอายุศาสนาสีผิวโรคหรือภาวะสุขภาพความพิการ
ทั้งทางร่างกายจิตใจและสติปัญญา

2.1.2 เรื่องทางเพศ พิจารณาจากภาพเสียงและเนื้อหาที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่
เหมาะสมในด้านการแต่งกายการแสดงออกทางเพศการแสดงท่าทางหรือกิริยาที่ไม่เหมาะสม
ในทางเพศการล้วงละเมิดทางเพศการสนทนาหรือใช้คำพูดเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลม
หรือไม่เหมาะสมการสร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศในประเด็นต่างๆเช่นการ
เหยียดเพศเป็นต้น

2.1.3 ภาษา พิจารณาจากภาพเสียงและเนื้อหาที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมใน
เรื่องการใช้ภาษาไวยากรณ์ทางภาษา การใช้ภาษาที่ล่อแหลม หมิ่นเหม่ สื่อความหมายในเชิง
ลบรวมถึงการใช้ภาษาที่ก้าวร้าวดูหมิ่น นำมาซึ่งการลดทอนศักดิ์ และศรีของผู้ฟัง

2.2 หลักเกณฑ์ของระบบการจำแนกเนื้อหาที่ควรมีการส่งเสริม พิจารณาเนื้อหาของรายการโทรทัศน์
ที่สนับสนุนด้านการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนโดยใช้เกณฑ์ด้านการศึกษาและการ
เรียนรู้ 6 ประเด็นเป็นตัวชี้วัดดังนี้

2.2.1 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิถีคิด กล่าวคือให้คิดเป็นตามความสามารถของสมองใน
แต่ละวัยตลอดจนการส่งเสริมด้านพัฒนาการทางสมองและสติปัญญาให้สามารถมีความรู้มี
ความเข้าใจมีความสามารถในการประยุกต์วิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลได้อย่างเป็น
ระบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การวางแผนการตัดสินใจการ
แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

2.2.2 เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ให้
สามารถเรียนรู้วิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ตลอดจนศาสตร์ประยุกต์ และศาสตร์ในเชิง
บูรณาการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในด้านภาษาศาสตร์
ตรรกะและคณิตศาสตร์ ดนตรี กีฬา ตลอดจนความรู้ในด้านวิชาชีพ รวมถึง การสร้างความ
รักในการเรียนรู้

- 2.2.3 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม ให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อแรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมในมาตรฐานของความเป็นมนุษย์
- 2.2.4 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต ให้รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับกาลและเทศะ สามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในชีวิตของตนเองได้ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตอย่างเหมาะสมได้
- 2.2.5 เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศและวัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย และสามารถอยู่ร่วมกัน กับความแตกต่างหลากหลายนั้นได้อย่างสันติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้
- 2.2.7 เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ในความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว ทั้งเรียนรู้และเข้าใจกันและกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธาและแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

3. แนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับ 0 จะต้องมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศ ภาษา และไม่มีการปรากฏตัวของภาพที่มีเนื้อหาความรุนแรง ระดับนี้เด็กและเยาวชนสามารถรับชมได้

ระดับ 1 มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ ภาษา ในระดับเล็กน้อย ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของสังคม มีความรุนแรงและความถี่ของภาพในระดับเล็กน้อยหรือต่อเนื่องไม่ยาวนาน

ระดับ 2 มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ ภาษา ระดับปานกลาง ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี มีความรุนแรงและความถี่ของภาพในระดับน้อย

ระดับ 3 มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ ภาษา ในระดับมาก มีเนื้อหาขัดต่อศีลธรรมและขัดต่อกฎหมายอย่างชัดเจน ความรุนแรงอยู่ในระดับมาก และมีความถี่ของภาพที่ต่อเนื่องและยาวนาน

ตารางที่ 2.2 แสดงการวัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

ระดับความเหมาะสม	พฤติกรรม และความรุนแรง	ภาษา	เรื่องทางเพศ
“ป” (๓ – ๕ ปี)	0	0	0
“ด” (๖ – ๑๒ ปี)	0	1	0
“ท” (ทุกวัย)	1	1	1
“น ๑๓” (น้อยกว่า ๑๓ ควรได้รับ คำแนะนำ)	2	2	1
“น ๑๔” (น้อยกว่า ๑๔ ควรได้รับ คำแนะนำ)	2	2	2
“ฉ” (เฉพาะผู้ใหญ่)	3	3	3

4. ข้อเสนอแนะในการผลิตรายการ

ผู้ผลิตรายการควรระมัดระวัง และใส่ใจเป็นพิเศษในการนำเสนอประเด็นต่างๆ ในรายการระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการระดับ “ป” “ด” และ “ท” ดังต่อไปนี้

4.1 การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง โดยเฉพาะการแสดงถึงพฤติกรรมที่นำไปสู่อันตรายและเด็กสามารถเลียนแบบได้ เช่น การพยายามทำร้ายตัวเองและผู้อื่น การฆ่าตัวตายการเลียนแบบกีฬาที่เป็นการต่อสู้ การใช้ไม้ขีดไฟ ฯลฯ รวมทั้ง การทำร้ายสัตว์ และการใช้ หรือดัดแปลงสิ่งของที่หาได้ง่ายใกล้ตัว หรืออุปกรณ์ที่หาได้ในบ้านเป็นอาวุธ เช่น มีดในครัว ค้อน ตะปู ขวดน้ำ แจกัน กรรไกร ฯลฯ ทั้งนี้ ผู้ผลิตควรพิจารณาใช้เทคนิคพิเศษเพื่อลดความรุนแรงในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้ เช่น การลดความชัดเจนของภาพ (Blur) การเพิ่มความเร็วของภาพ (Fast Speed) การลดโทนสี ฯลฯ

4.2 การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงในรูปแบบจินตนาการ (Fantasy Violence) สำหรับรายการในระดับ ป ซึ่งมีพฤติกรรมและความรุนแรง เป็น 0 ผู้ผลิตสามารถนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงได้ เฉพาะในกรณีที่ตัวละครที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงดังกล่าว ไม่ใช่มนุษย์ หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับมนุษย์เท่านั้น ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นเนื้อหาหลักของเรื่องของการนำเสนอ และต้องไม่นำเสนอในลักษณะชี้แนะหรือชักจูงด้วย

หากตัวละครที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง เป็นมนุษย์ หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับมนุษย์ ไม่ควรจัดอยู่ในระดับ ป ผู้ผลิตจะต้องพิจารณาประเด็นของความรุนแรงที่นำเสนอว่าควรอยู่ใน ระดับ ด หรือ ท

แม้ตัวละครที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง จะไม่มีลักษณะเป็นมนุษย์ หรือคล้ายคลึงกับมนุษย์ แต่ประเด็นความรุนแรงที่นำเสนอ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของระดับ ป โดยอาจมีการใช้ความรุนแรงต่อตนเองหรือต่อผู้อื่น หรือเป็นเนื้อหาหลักของเรื่องหรือของการนำเสนอ หรือนำเสนอในลักษณะชี้แนะชักจูง ผู้ผลิตก็ควรพิจารณาประเด็นของความรุนแรงที่นำเสนอว่าจะอยู่ในระดับ ด หรือ ท เช่นเดียวกัน

4.3 รายการการ์ตูนสำหรับเด็กไม่ควรนำเสนอความรุนแรงเป็นเนื้อหาหลักของเรื่องและควรหลีกเลี่ยงการเสนอความรุนแรงที่อาจเลียนแบบได้

4.4 การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางจิตใจและความปลอดภัยของเด็ก เช่น ประเด็น ความขัดแย้งในครอบครัว ความตาย อาชญากรรม ฯลฯ

4.5 การนำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจัง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจว่าการใช้ความรุนแรง เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้ง

4.6 การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการชักจูงหรือสนับสนุนวิธีการแก้ปัญหาที่มอมเมา หรือขัดต่อหลัก เหตุผลที่เป็นจริงและศีลธรรมอันดีของสังคม เช่น การทำแท้ง การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย

4.7 การนำเสนอภาพความรุนแรงที่สมจริงสมจังที่อาจมีผลกระทบ ทั้งกรณีของเด็กและเยาวชนเป็น เหยื่อ และเป็นผู้กระทำ

4.8 การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน รวมถึงการให้เด็กที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ร่วมรายการ ต้องได้รับความยินยอมจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสัมภาษณ์ในประเด็นที่ ละเอียดอ่อน เด็กไม่ควรต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดความสามารถที่จะตอบได้อย่างเหมาะสม

4.9 การร่วมรายการของเด็ก ไม่ควรส่งผลกระทบต่อเด็กในทางเสียหายแก่เด็กในภายหลัง เช่น ถูกทำ โทษ กลั่นแกล้ง ทำร้ายร่างกายหรือล้อเลียนให้อับอาย ฯลฯ

4.10 การนำเสนอภาพหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงอันตราย หรือบาดเจ็บ ต้องมีคำเตือนถึง อันตรายจากการเลียนแบบ โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญดูแลใกล้ชิด เช่น การใช้เครื่องออกกำลังกาย การปั่นปาย การ ขับขี่รถยนต์ จักรยานยนต์ ฯลฯ

4.11 การนำเสนอที่ทำให้เกิดทัศนคติในด้านลบเกี่ยวกับบุคคล เช่น ตำรวจ พระภิกษุ และสถานที่ที่ ควรจะปลอดภัย เช่น บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ

4.12 การใช้คำหรือภาษาที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ คำสบถเกี่ยวกับเรื่องเพศ ถ้อยคำที่เหยียด เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ คำที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หรือลดทอนความเท่าเทียมของแต่ละเพศ การล้อเลียนเรื่องการ เจ็บป่วย ความพิการ รสนิยมทางเพศ และความเชื่อทางศาสนา รวมทั้ง การนำคำทางศาสนามาใช้ในลักษณะดู หมิ่น

4.13 การแต่งกายของพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ และผู้ร่วมรายการในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา เช่น วัด โบสถ์ วิหาร หรือสถานที่เฉพาะ เช่น พระราชวัง พระที่นั่ง รวมถึงการร่วมกิจกรรมบางประเภท เช่น งาน ศพ ทำบุญใส่บาตร เวียนเทียน

4.14 การผลิตรายการประเภทปิกนิกะ (Variety) หรือ Talk Show ผู้ผลิตควรกำหนดระดับความ เหมาะสมของรายการที่ชัดเจนเป็นระดับเดียวตลอดอายุการออกอากาศของรายการ ตามจุดประสงค์และ กลุ่มเป้าหมายก่อนการผลิต แม้ว่าแต่ละตอนที่ออกอากาศ (Episode) หรือแต่ละช่วง (Segment) ของรายการ ในตอนนั้นๆ อาจมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน โดยผู้ผลิตต้องควบคุมภาพ เสียงและเนื้อหา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ของระดับความเหมาะสมที่กำหนด

4.15 การนำเสนอข่าว ในลักษณะพูดคุย วิเคราะห์วิจารณ์ มีการแสดงความคิดเห็นของพิธีกรหรือผู้ ร่วมรายการ ซึ่งอาจมีการชี้นำชักจูงโน้มน้าวให้ผู้ชมคล้อยตามหรือขัดแย้ง หรือมีการพาดพิงถึงบุคคลที่สาม ขอให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานีฯ ว่าสมควรต้องเป็นรายการที่ต้องมีการจัดระดับความเหมาะสมหรือไม่

4.16 การพิจารณากำหนดความเหมาะสมระดับ ด และ ท ผู้ผลิตควรคำนึงถึงจุดประสงค์ของรายการ เนื้อหาหลักที่นำเสนอ และกลุ่มเป้าหมายของผู้ชมประกอบกัน ทั้งนี้ ผู้ผลิตควรคำนึงว่าการนำเสนอภาพ เสียง และเนื้อหาในรายการระดับ ท จะต้องให้ผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชนสามารถรับชมได้ตามลำพังอย่างปลอดภัย

ด้วย เช่น รายการที่มีเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายหลัก เป็นกลุ่มวัยรุ่น หรือผู้ชมที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป และมีประเด็นด้านพฤติกรรมและความรุนแรง ด้านภาษา และเรื่องเพศในระดับ 1 ควรจัดอยู่ในระดับ ท เป็นต้น

4.17 การพิจารณากำหนดความเหมาะสมของรายการแต่ละระดับ ต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบในทุกประเด็น โดยให้ถือระดับที่สูงที่สุดของประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นหลัก เช่น รายการที่มีประเด็นด้านพฤติกรรมและความรุนแรงในระดับ 1 ประเด็นด้านภาษาในระดับ 2 และประเด็นเรื่องเพศในระดับ 1 จะต้องจัดความเหมาะสมอยู่ในระดับ น13 เนื่องจาก ประเด็นด้านภาษาระดับ 2 จัดอยู่ในระดับ น13 แม้ว่าประเด็นด้านพฤติกรรมและความรุนแรง และเรื่องเพศจะอยู่ในระดับ 1 เท่ากับรายการในระดับ ท ก็ตาม

4.18 การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย เช่น การนอใจคู่สมรส การมีภรรยาหลายคน การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับหลายคนในช่วงเวลาเดียวกันหรือการมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนเวลาและวัยอันควร ในรายการระดับ ท และ น 13 ซึ่งสามารถนำเสนอได้ในกรณีที่เป็นไปตามบริบทของเรื่อง หรือเค้าโครงเรื่องเดิมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้นั้น ผู้ผลิตต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ที่จะไม่นำเสนอในลักษณะชี้นำ ชักจูง และเป็นองค์ประกอบที่พบบ่อย โดยควรพิจารณาวิธีในการนำเสนอ และพยายามหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพ และเสียงที่แสดงถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับการแสดงออกถึงการมีสัมพันธ์ภาพทางเพศ หรือกิริยาท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศด้วย เช่น ประเด็นการนอใจคู่สมรส ผู้ผลิตอาจสื่อให้ผู้ชมเข้าใจด้วยบทสนทนา หรือพฤติกรรมอื่นๆ ของตัวละครแทน เช่น นั่งรถไปด้วยกัน จูงมือเดินเข้าห้อง ฯลฯ โดยไม่มีภาพการแสดงออกถึงการมีสัมพันธ์ภาพทางเพศ ที่จะส่งผลให้ผู้ชมเกิดความรู้สึก เช่น โ้อโลม ลูบไล้ หรือกอดจูบ เป็นต้น

4.19 ในการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ ผู้ผลิตควรคำนึงถึงผลกระทบ พัฒนาการและประโยชน์สุขของผู้ชมเป็นหลัก โดยเฉพาะผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน หากเนื้อหาที่นำเสนอในรายการ มีประเด็นที่อาจล่อแหลม หรือเสี่ยงต่อประโยชน์สุข และความปลอดภัยทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ และศักดิ์ศรีของเด็กและเยาวชน ผู้ผลิตควรพิจารณาจัดความเหมาะสมของรายการนั้นในระดับ น13 น18 หรือ ฉ เพื่อให้ผู้ชม และผู้ปกครองระมัดระวัง คอยให้คำแนะนำและไม่ปล่อยให้เด็กและเยาวชนรับชมตามลำพัง

4.20 รายการบันเทิงที่มีความยาวไม่เกิน 5 นาที ไม่ว่าจะ เป็นประเภทสาระความรู้ หรือบันเทิงผู้ผลิต และสถานีควรพิจารณาถึงรูปแบบ เนื้อหาของรายการ ตลอดจนภาพและเสียงที่นำเสนอว่าจำเป็นต้องมีการจัดระดับความเหมาะสมหรือไม่ หากเป็นรายการที่มีเนื้อหา ภาพหรือเสียงที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ชม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ก็ควรมีการกำหนดระดับความเหมาะสม ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของทางสถานี

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้ผลิตรายการระดับ “ป” และ “ด”

5.1 ไม่ควรใช้เทคนิคพิเศษ เช่น ภาพซ้ำ (Repeat) ภาพช้า (Slow) เอฟเฟกต์ (Effect) รวมทั้ง เสียงประกอบ เพื่อเพิ่มความตื่นเต้น ระทึกขวัญ สยองขวัญ เช่น เสียงดนตรีเร่งเร้าอารมณ์ก่อนการทำร้าย เสียงระเบิด ฯลฯ

5.2 ไม่ควรนำเสนอเนื้อหาและภาพเกี่ยวกับความรุนแรง ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริง หรือในลักษณะที่ทำให้เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ สนุกสนาน หรือตลกขบขัน รวมถึง เหตุการณ์ที่เด็กหรือผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ เช่น ความรุนแรงภายในครอบครัว ตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะคล้ายกับพ่อแม่ ความรุนแรงต่อสัตว์เลี้ยง การบันดลโทสะในที่สาธารณะ ฯลฯ

5.3 ไม่ควรแสดงให้เห็นขั้นตอนวิธีการกระทำในฉากที่ใช้ความรุนแรงหรือการกระทำผิด

5.4 ไม่ควรนำเสนอภาพการตีมีดหรือตีมีดแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด

6. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ชม และผู้ปกครอง

- 6.1 เด็กที่มีอายุน้อยกว่า 3 ปี ไม่ควรรับชมโทรทัศน์
- 6.2 เด็กไม่ควรรับชมโทรทัศน์ตามลำพัง และไม่ควรถังโทรทัศน์ไว้ในห้องนอนของเด็ก
- 6.3 การรับชมโทรทัศน์อย่างไม่เหมาะสม อาจส่งผลด้านลบต่อการพัฒนาการเรียนรู้ และการรับรู้ของเด็ก และผู้ปกครองควรจำกัดเวลาในการชมโทรทัศน์ของเด็ก ให้เหมาะสมและสมดุล กับการทำกิจกรรมอื่นๆ ทั้งกิจกรรมในครอบครัว และการเรียน โดยควรกำหนดเวลาในการชมโทรทัศน์สำหรับเด็กเพียง 1-2 ชั่วโมงต่อวัน
- 6.4 ผู้ปกครองควรเป็นตัวอย่งที่ดีในการดูและเลือกเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ มีส่วนร่วมในการรับชมโทรทัศน์และบริโภคสื่อของเด็ก ส่งเสริมให้มีกิจกรรมโทรทัศน์ร่วมกันในครอบครัว เพื่อให้มีโอกาสพูดคุยแนะนำ ชี้แจง เกี่ยวกับเนื้อหาของรายการ โดยเฉพาะเรื่องพฤติกรรมและความรุนแรงในสื่อ และกลยุทธ์ทางการตลาดในโฆษณา และส่งเสริมประสบการณ์เชิงบวกในการชมโทรทัศน์ภายในครอบครัว
- 6.5 ผู้ปกครองควรตรวจสอบรายการโทรทัศน์ที่เด็กรับชม โดยเรียนรู้ระบบการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ และสื่อต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเลือกสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
- 6.6 ผู้ปกครองควรพัฒนานิสัยในการบริโภคสื่อที่ดีให้แก่เด็ก ตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน และควรพิจารณาพฤติกรรมในการบริโภคสื่อของตนเอง เพื่อเป็นตัวอย่งที่ดีแก่เด็ก
- 6.7 ผู้ปกครองไม่ควรใช้โทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการให้รางวัล หรือลงโทษเด็กเมื่อเด็กทำผิด รวมทั้งใช้โทรทัศน์ในการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก เพราะจะเป็นการเน้นให้เด็กเห็นความสำคัญในการดูโทรทัศน์มากเกินไป
- 6.8 ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศ กระตุ้น และเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม ข้อสงสัยหรือประเด็นที่เกิดขึ้นจากการดูโทรทัศน์ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง เพศ และยาเสพติด เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ รับรู้ และเข้าใจอย่างถูกต้อง

7. ข้อเสนอแนะในการประเมินการจัดระดับความเหมาะสมของรายการ

- 7.1 การประเมินระดับความเหมาะสมของรายการ ควรพิจารณาทั้งด้านเนื้อหาที่ส่งเสริม (+6) และเนื้อหาที่จำกัด (-3)
- 7.2 การประเมินระดับความเหมาะสมของรายการ ควรใช้หลักเกณฑ์และข้อกำหนดตามแนวทางฯ เป็นหลักเพื่อให้อยู่บนบรรทัดฐานเดียวกัน ไม่ควรใช้ความรู้สึก หรือค่านิยมส่วนบุคคลในการพิจารณา ควรพิจารณาและแยกแยะว่า เนื้อหาที่นำเสนอในรายการ เป็นการนำเสนอตามบริบทของเรื่องการพัฒนาของตัวละคร หรือเป็นการชักจูงชี้้นำให้เกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสม
- 7.3 การประเมินระดับความเหมาะสมของรายการที่มีการออกอากาศต่อเนื่องกันหลายตอน เช่น ละคร และภาพยนตร์ชุด ควรประเมินหลังจากชมครบทุกตอน เนื่องจากรายการประเภทละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกันนั้น เนื้อหาในช่วงต้น มักจะเป็นการนำเสนอประเด็น หรือข้อขัดแย้ง (Conflicts) ที่นำไปสู่การพัฒนาเนื้อเรื่องต่อไป และบทสรุปที่แสดงถึงแก่นของเรื่อง (Theme) มักจะอยู่ในช่วง หรือตอนสุดท้าย

8. การแสดงสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์

8.1 สัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของรายการกับกลุ่มผู้ชม ประกอบด้วยรูปภาพ สี และตัวอักษร รวมทั้ง เสียงประกอบ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมสำหรับรายการโทรทัศน์ในประเทศไทย

	สัญลักษณ์	เสียงประกอบ
ป	 รายการสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ ๓ - ๕ ปี	รายการต่อไปนี้เป็นรายการสำหรับเด็กปฐมวัย ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย ๓ - ๕ ปี
ด	 รายการสำหรับเด็ก อายุ ๖ - ๑๒ ปี	รายการต่อไปนี้เป็นรายการสำหรับเด็ก ผลิตขึ้นสำหรับผู้ชมในวัย ๖ - ๑๒ ปี
ท	 รายการที่เหมาะสม สำหรับผู้ชมทุกวัย	รายการต่อไปนี้เป็นรายการทั่วไป สามารถรับชมได้ทุกวัย
น13	 รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๓ ปี ควรได้รับคำแนะนำ	รายการต่อไปนี้เป็นรายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๓ ปี ควรได้รับคำแนะนำ
น18	 รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๘ ปี ควรได้รับคำแนะนำ	รายการต่อไปนี้เป็นรายการสำหรับผู้ชมที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรม ความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา ซึ่งต้องใช้วิจารณญาณในการรับชม ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๘ ปี ควรได้รับคำแนะนำ
ฉ	 รายการเฉพาะ ไม่เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชน	รายการต่อไปนี้เป็นรายการเฉพาะผู้ใหญ่ อาจมีภาพ เสียง หรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรม ความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา เด็กและเยาวชนไม่ควรรับชม

8.2 วิธีการแสดงสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของรายการกับกลุ่มผู้ชมสถานีวิทยุโทรทัศน์ แสดงสัญลักษณ์ระดับความเหมาะสมของรายการกับกลุ่มผู้ชม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

8.2.1 แสดงสัญลักษณ์ก่อนเสนอรายการในทุกระดับ โดยมีเสียงอธิบายสัญลักษณ์

8.2.2 แสดงสัญลักษณ์ระหว่างรายการในทุกระดับที่มุมซ้ายด้านล่างของจอภาพเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม โดยรายการ “น13” “น18” และ “ฉ” ให้แสดงสัญลักษณ์ทุกครั้งที่เข้ารายการหลังจากช่วงโฆษณา

4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัล

จากอิทธิพลด้านลบของสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน หลายๆ ประเทศได้พยายามที่จะรับมือกับปัญหาดังกล่าวโดยการคิดค้น มาตรการต่างๆ เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไข รวมทั้งการออกข้อกำหนด สำหรับสื่อทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติประเทศ (นฤมล รื่นไวย์, 2552) อาทิเช่น

1. มีมาตรการกำหนดอายุผู้ชม(recommended age limits)
2. ใช้เทคนิคการกรองหรือบล็อกภาพหรือเสียงที่ไม่เหมาะสม
3. รมรณรงค์ให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์และ วิธีการแก้ไขป้องกัน
4. ออกอากาศเตือนก่อนรายการจะเริ่ม และในขณะที่รายการกำลัง ดำเนินไป
5. กำหนดให้มีจริยธรรมที่เคร่งครัดสำหรับสื่อมวลชน
6. ให้การศึกษาภาคบังคับเกี่ยวกับสื่อแก่เยาวชนในโรงเรียน

7.หาข้อตกลงร่วมกันในการควบคุมสื่อ3รูปแบบคือให้สื่อควบคุมตัวเอง(self-regulation) โดยให้สื่อเฝ้าระวังตรวจสอบตัวเอง (self monitoring) ให้มีคณะกรรมการร่วมในการควบคุมสื่อ(co-regulation)หรือ การควบคุม โดยสาธารณะ (public regulation)

8. ออกกฎหมายบังคับให้มีการเซ็นเซอร์ภาพยนตร์

9. จัดเรตติ้งรายการโทรทัศน์ (rating and labelling) ระบบการจัดเรตติ้งรายการโทรทัศน์ (TVrating system) เป็นที่รู้จัก กันในอีกชื่อหนึ่งว่า “ข้อเสนอแนะสำหรับบิดามารดาในการดูรายการโทรทัศน์” (TV Parental Guidelines) ซึ่งได้มีการกำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้บิดามารดา สามารถคัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับลูกๆ

ทั้งนี้ งานวิจัยเรื่อง “จอตัว(ต่างแดน) เลาะดูขบวนการปกป้องเด็ก” จากงานวิจัยชิ้นนี้ได้เสนอแนะการดูโทรทัศน์สำหรับเด็กแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไว้ว่า เกี่ยวกับการสร้างนิสัยที่ดีในการดูโทรทัศน์ให้แก่เด็ก ข้อแนะนำในการสร้างนิสัยที่ดีในการดูโทรทัศน์ให้แก่เด็กและเยาวชนที่บิดามารดา และผู้ปกครองพึงตระหนัก มีดังต่อไปนี้คือ (นฤมล รื่นไวย์, 2552)

จำกัดเวลาจำกัดเวลาในการให้เด็กได้ดูโทรทัศน์รวมทั้งการดูวิดีโอซีดีหรือดีวีดี และการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ด้วย กิจกรรมทั้งหมดนี้ไม่ควรเกินวัน ละ 1 หรือ 2 ชั่วโมง ยิ่งระหว่างทำการบ้านไม่ควรให้เด็กดูโทรทัศน์เด็ดขาด และในห้องนอนลูกก็ไม่ควรจะมีเครื่องรับโทรทัศน์

วางแผนในการดูโทรทัศน์ แทนที่จะกดเปลี่ยนช่องไปมาช่องโน้นช่องนี้ควรวางแผนในการดู โทรทัศน์ ด้วยการเปิดจากหนังสือรายการโทรทัศน์ หรือรายการโทรทัศน์ที่ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันต่างๆ แล้วเลือกรายการที่น่าดูหรือเหมาะสม ต่อการดูจริงๆ จากนั้นก็เปิดดูเฉพาะรายการที่วางแผนไว้และปิดเครื่อง รับเมื่อจบรายการนั้นๆ

ดูโทรทัศน์ไปพร้อมกับลูกๆ ถ้าเป็นไปได้คุณควรดูโทรทัศน์ไปพร้อมกับลูกๆ ทุกครั้ง และชวน ลูกพูดคุยถึงเรื่องหรือรายการที่กำลังดูกัน ถ้าลูกของคุณยังเล็กมาก พวกเขาอาจจะยังไม่สามารถบอกได้ถึงความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างรายการแสดง ภาพยนตร์โฆษณา หนังสือการ์ตูน หรือชีวิตจริง รายการที่คุณเองจะต้องระวัง และให้ความสนใจเป็นพิเศษ

ให้ลูกดูแต่รายการที่สะท้อนทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม รายการโทรทัศน์บางรายการจะแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นค่านิยม ที่เป็นแบบอย่าง เช่น การแสดงอาการกรีดของนางร้ายในละคร วัยรุ่น จะต้องมั่วสุมและติดยา หรือเล่นการพนัน คนรวยย่อมดูถูกคนจน คนชาติ เพื่อนบ้านของไทยมักเป็นคนเต๋อดำ โง่เง่า เหล่านี้เป็นต้น ในฐานะ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง คุณจะต้องพิจารณารายการที่สะท้อนค่านิยมที่เหมาะสม เช่น บทบาทที่แท้จริงของหญิงยุคใหม่ในปัจจุบัน บทบาทของคนชรา หรือ ชีวิตของคนเชื้อชาติอื่นๆ เป็นต้น

ช่วยลูกต่อต้านการโฆษณาบ้าเลือด บางครั้งเมื่อลูกของคุณถูกกระหน่ำกรอกหูด้วยภาพยนตร์โฆษณา เขาอาจจะอยากซื้อนั่น ซื้อมันตามที่โฆษณาชักชวนคุณจะต้องคอยช่วยเหลือเขา โดยอธิบายให้เด็กๆ ฟังว่า ภาพยนตร์โฆษณาเหล่านั้นมีเป้าหมายเพียงเพื่อ ให้คนดูไปซื้อของ ทั้งที่จริงๆ แล้วพวกเขาอาจจะไม่จำเป็นต้องใช้ของนั้น เลยก็ได้

มองหาวิดีโอ ซีดีหรือดีวีดีที่มีคุณภาพให้ลูกดู ตามห้างร้านต่างๆมีร้านวิดีโอแผ่นซีดีหรือดีวีดีที่สนุกและมีคุณภาพดี เหมาะสมกับเด็กมากมาย ก่อนซื้อคุณสามารถตรวจสอบเนื้อหาและคุณภาพ ของภาพยนตร์ต่างๆ เหล่านั้นได้จากบทวิจารณ์ต่างๆ

หาทางเลือกอื่นให้ลูกที่นอกเหนือจากการดูโทรทัศน์ ถ้าปล่อยให้ลูกดูโทรทัศน์บ่อยๆ เด็กๆก็จะติดและนั่นก็เท่ากับคุณเพาะ นิสัยในการชอบดูโทรทัศน์ให้เขา เพราะฉะนั้นถ้าเป็นไปได้คอยมองหาทางเลือกอื่นให้เขาบ้าง เช่น ออกไปเล่นกลางแจ้ง ไปห้องสมุด อ่านหนังสือ ทำงานอดิเรกอื่นๆ เล่นกีฬา เล่นดนตรี ทำงานศิลปะ

สร้างตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูก ในฐานะพ่อแม่ คุณต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกโดยการไม่ดูโทรทัศน์ พร่ำเพรื่อ หากแต่ต้องจำกัดเวลาดูทีวีด้วยเช่นกันและเลือกดูแต่รายการดีๆ ที่มีประโยชน์จะทำให้ลูกของคุณได้เรียนรู้จากตัวคุณ

ออกความเห็นต่างๆ เมื่อคุณดูรายการโทรทัศน์แล้วรู้สึกว่าคุณชอบรายการใดไม่ชอบรายการใด ขอให้แสดงความคิดเห็นออกมาต่างๆ ด้วยการเขียนจดหมาย อีเมล ส่ง ไปยังสถานีโทรทัศน์หรือผู้ผลิตรายการ เพราะคนที่ดูแลด้านรายการอยู่ เขาย่อมยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็นจากผู้ชมทางบ้านเสมอ ถ้าคุณคิดว่ามี รายการโฆษณาอันไหนที่ไม่เหมาะสม หรือสร้างค่านิยมที่ผิดๆ ให้แก่ผู้ชม ขอให้ระบุชื่อผลิตภัณฑ์ของโทรทัศน์และเวลาที่ดูได้ดู พร้อมกับระบุว่า รายการโฆษณานั้นไม่ดีอย่างไร

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2552) ทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับชมและความต้องการรายการโทรทัศน์ของเด็ก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 6 – 12 ปี ส่วนใหญ่เป็น หญิง และอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา บิดา ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน ซึ่งมีร้อยละ 25.7 สำหรับการเปิดรับชมโทรทัศน์ ในวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) ส่วนใหญ่เปิดรับ ชมโทรทัศน์ในช่วงค่ำ (18.00 – 21.00 น) ส่วนวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุด นักชดถุกษ์ ส่วนใหญ่เปิดรับชมโทรทัศน์ในช่วงเช้า (06.00 – 09.00 น.) ทั้งนี้ ส่วนใหญ่รับชมโทรทัศน์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งมีร้อยละ 43.8 และ เคยได้รับคำแนะนำจาก บิดามารดาหรือผู้ปกครองในการชมโทรทัศน์ ซึ่งมีมากถึง ร้อยละ 92.3 ส่วนคำแนะนำที่ได้รับจากผู้ปกครอง อันดับแรก ได้แก่ 1) อย่านอน ดึก ร้อยละ 61.6 2) อย่านดูโทรทัศน์ใกล้ ร้อยละ 57.2 และ 3) ห้ามดูโทรทัศน์หลัง 3 ทุ่มในวันธรรมดา ร้อยละ 27.1 ทั้งนี้ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้จักระบบ การจัดเรตติ้งรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 79.9 นอกจากนี้ ส่วนใหญ่เห็น ว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในปัจจุบันโดยภาพรวมมีคุณภาพดีอยู่แล้ว และ ประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ควรเพิ่มขึ้นมากที่สุด ได้แก่ รายการสารคดี โทรทัศน์สำหรับเด็ก ร้อยละ 64.4 รายการข่าวของเด็กและเยาวชน ร้อยละ 63.7 และรายการการ์ตูน ร้อยละ 61.8

ชนัญสร อรนพ ณ อยุธยา (2556) ศึกษาเรื่อง การกำกับดูแลเนื้อหาหารายการที่อาจเป็นภัยในกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทย เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนภายใต้ภาวะสื่อหลอมรวม พบว่า เนื้อหารายการที่อาจเป็นภัย ได้แก่ เนื้อหาเรื่องเพศ ความรุนแรง ภาษาหยาบคาย และการเลือกปฏิบัติ จะก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อความคิด ความรู้สึก และการใช้เหตุผลของเด็กและเยาวชนที่เปิดรับสื่อ นั้น ซึ่งในต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้การกำกับดูแลร่วมกันในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้พร้อมรับมือกับความท้าทายจากภาวะสื่อหลอมรวม เช่นเดียวกับในประเทศไทย ที่มีการปฏิรูปสื่อ โดยริเริ่มการใช้เครื่องมือการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ที่เน้นแนวทางการส่งเสริมเนื้อหาในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น และในปัจจุบันการกำกับดูแลเนื้อหาที่อาจเป็นภัยในกิจการโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะดูแลโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย (Statutory regulation) นอกจากนี้ กสทช.ยังได้กำหนดกฎเกณฑ์การเข้าถึง และสัดส่วนของรายการสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งก็ยังมีข้อจำกัดในการกำกับเนื้อหารายการอยู่ ได้แก่ 1) การกำกับ

ดูแลโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจด้านกฎหมาย มีความล่าช้า และยังขาดประสิทธิภาพในกลไกการจัดการเรื่องร้องเรียนต่างๆ การแบ่งงานไม่ชัดเจน หรือขอบเขตเรื่องร้องเรียน และกระบวนการส่งต่อการกำกับดูแลขององค์กรไม่มีความชัดเจน และนโยบายของ กสทช.ไม่ชัดเจน 2) ข้อจำกัดการกำกับดูแลกันเองของผู้ให้บริการโทรทัศน์ ที่ขาดกลไกการตรวจสอบจากตัวแทนของภาคส่วนอื่นๆ และขาดการประชาสัมพันธ์รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้รับทราบโดยทั่วกัน 3) ข้อจำกัดการกำกับดูแลกันเองขององค์กรวิชาชีพในกิจการโทรทัศน์ ยังไม่มีมาตรการบังคับใช้ที่เพียงพอให้เกิดการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมของสมาชิก 4) ข้อจำกัดในการสนับสนุนผลักดันเชิงนโยบาย ยังขาดความรู้ของภาควิชาในการพัฒนานโยบายด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือนโยบายรู้เท่าทันสื่อ ตลอดจนการรณรงค์สื่อกับสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ที่ขาดมาตรฐานที่เป็นกาวีสัย ไม่ชัดเจน และมีหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสม 6) การกำหนดช่วงเวลาที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ชมในปัจจุบัน ทั้งนี้ ได้ให้แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือในการกำกับดูแลเนื้อหาที่อาจเป็นภัย โดยการเพิ่มมาตรการในการจัดระดับความเหมาะสม, ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การประเมิน, บังคับใช้มาตรการการจำกัดเวลาออกอากาศของ กสทช. อย่างจริงจัง, ส่งเสริมการรับรู้ เข้าใจ และการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือการกำกับดูแลให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ และสร้างระบบการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่เป็นภัยให้เป็นมาตรฐาน สำหรับบริการโทรทัศน์ที่ออกอากาศต่างแพลตฟอร์ม

พรจันท์ เสียงสอน (2557) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอผู้หญิงและความรุนแรงในภาพยนตร์ไทย โดยการวิเคราะห์ตัวบทภาพยนตร์ไทยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผู้หญิงและความรุนแรง จำนวน 10 เรื่อง พบว่าการนำเสนอผู้หญิงในภาพของความเป็นปัจเจกชน มีความมั่นใจ พร้อมต่อสู้ หรือปกป้องตัวเอง และสามารถเปิดเผยความปรารถนาของตนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ภาพผู้หญิง และพฤติกรรมความรุนแรงจึงมีความสอดคล้องกับความเป็นจริงมากกว่าในอดีต สะท้อนให้เห็นถึงการไม่ยึดติดกับอุดมการณ์ดั้งเดิมของผู้หญิง นอกจากนี้ ผู้ที่กระทำความรุนแรงจะถูกลำเสนอถึงบทลงโทษ หรือบทเรียนที่น่าเศร้า ซึ่งเป็นการตอกย้ำว่าความรุนแรงไม่ใช่วิถีทางแก้ปัญหา

สิริภิญญา อินทรประเสริฐ (2557) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) พฤติกรรมความรุนแรงของเด็กแบ่งออกเป็น พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางวาจา โดยใช้คำพูดเยาะเย้ย ดูหมิ่น ถากถางผู้อื่นมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกทางกายอันดับแรกคือการเตะถีบ ต่อย ตี เป็นต้น ส่วนแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะไม่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงใดๆ แม้ว่าจะถูกกระตุ้นก็ตาม 2) อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของเด็กและเยาวชนอันดับแรก ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ รองลงมาคืออินเทอร์เน็ต และภาพยนตร์ ซึ่งจะปรากฏความรุนแรงด้านภาพและเสียงในบ่อยครั้ง 3) ปัจจัยแวดล้อมด้านสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สื่อบุคคลภายในครอบครัว/นอกครอบครัว และสถานการณ์ในชุมชน

มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา (2558) ศึกษาเรื่อง จริยธรรมสื่อโทรทัศน์กับผลกระทบต่อ พัฒนาการของเด็ก: ศึกษาเปรียบเทียบ โทรทัศน์ดิจิทัลช่องที่ได้รับความนิยม ช่วง ตุลาคม 2557 และ มกราคม 2558 พบว่า 1) เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศในลักษณะของการยั่วยวนทางเพศ และเพศสัมพันธ์โดยนัยมากที่สุด 2) พบรายการที่มีการใช้ภาษาส่อทางเพศ และภาษาหยาบคายในทุกๆ

ช่อง ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มรายการประเภทบันเทิง/ เกมโชว์ และละคร โดยมุ่งหวังให้ผู้ชมรู้สึกตกขบขันไปกับการแสดง 3) พบเนื้อหาที่มีความรุนแรงต่อร่างกายสูงที่สุด รองลงมาคือความรุนแรงต่อจิตใจ, ความรุนแรงจากการล่วงละเมิดทางเพศ/ การคุกคามทางเพศ, ความรุนแรงต่อวัตถุสิ่งของ และความรุนแรงต่อสัตว์ ตามลำดับ 4) ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับอคติและการเลือกปฏิบัติเรื่องรูปร่างหน้าตามากที่สุด รองลงมาคือเรื่องเพศสภาพ/ เพศวิถี, อายุ, เชื้อชาติ/ ชาติพันธุ์ แต่ไม่ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับชนชั้น และอคติ/ การเลือกปฏิบัติเรื่องความพิการในสถานนีโทรทัศน์ช่องใด

ชเนตตี ทินนาม (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการนำเสนอรายการโทรทัศน์บนหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของสตรี พบว่า จริยธรรมและแนวปฏิบัติทางจริยธรรมโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของสตรีในการนำเสนอข่าวและรายการทางโทรทัศน์ ได้แก่ หลักความถูกต้อง, หลักภาวีสัย, หลักสิทธิมนุษยชน, หลักความเป็นส่วนตัว, หลักศีลธรรม, หลักความหลากหลาย, หลักความยุติธรรม และหลักความรับผิดชอบ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน” ครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกระเบียบวิธีวิจัยผสมผสานด้วย (Mixed Research Method) เก็บข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการนำเสนอบทที่ 3 เป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

1. การวิจัยเชิงปริมาณ
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 การวิจัยเชิงสำรวจ

เป็นการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ต้องการที่จะศึกษา ความคิดเห็น พฤติกรรม และบทบาทของผู้ปกครองในการเปิดรับรายการทางสื่อดิจิทัล จึงทำการศึกษาข้อมูลจากประชากรที่ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยงานวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ ประชากรในงานวิจัย คือผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 13,157,103 คน¹

จากจำนวนประชากรทั้งหมด กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan² ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ ความคลาดเคลื่อน ± 0.05 %

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ กำหนดกระบวนการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้มีความมั่นใจ ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถเป็นตัวแทนอ้างอิงไปยังประชากรของการวิจัยได้ จึงได้กำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างด้วยขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนด ดังนี้

¹ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ http://www.moe.go.th/data_stat/

²Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). Determinining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. v. 30, 607-610.

ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพื้นที่ (Cluster Random Sampling)

จากจังหวัดในประเทศไทย 76 จังหวัดแบ่งพื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งอีก 4 ภูมิภาค โดยทำการเก็บข้อมูลทั้งหมด ภาคละ 3 จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร รวม 13 จังหวัด ดังนี้

- 1) กรุงเทพมหานคร
- 2) ภาคเหนือ สุ่มขึ้นมา 3 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน น่าน พิจิตร
- 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มขึ้นมา 3 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี นครราชสีมา บุรีรัมย์
- 4) ภาคกลาง (ไม่นับกรุงเทพมหานคร) สุ่มขึ้นมา 3 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร นครสวรรค์ กาญจนบุรี
- 5) ภาคใต้ สุ่มขึ้นมา 3 จังหวัด ได้แก่ สตูล นครศรีธรรมราช พัทลุง

ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ในแต่ละจังหวัดจะทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละระดับ โดยในแต่ละจังหวัด จะสุ่มโรงเรียน 1 โรงเรียน โดยกำหนดให้จังหวัดละ 1 ระดับ ได้แก่ ระดับประถม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยกเว้น ในกรุงเทพมหานครจะทำการสุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน ระดับละ 1 โรงเรียน

จากนั้นทำการเก็บข้อมูลโรงเรียนละ 35 คน ทั้งหมด 15 โรงเรียน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 525 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม มีแบบสอบถามที่ไม่ผ่านการคัดกรองคุณภาพ เช่น กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเป็นแนวตั้ง จึงทำให้เหลือ แบบสอบถามทั้งหมดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 491 ชุด ซึ่งมากกว่า ขนาดของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ตามหลักการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้มีความสามารถอ้างอิงไปยังประชากรทั้งหมดได้

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล

เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสำรวจพฤติกรรมกรการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน (ดูภาคผนวก ก) ประกอบด้วยประเด็นต่างๆที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

- (1) **ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน** ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพสมรส และจำนวนบุตร
- (2) **ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน** ประกอบด้วยคำถาม 18 ข้อ เป็น คำถามแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบเลือกระดับความคิดเห็น (Likert Scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรการรับชมรายการต่างๆในการรับชมรายการโทรทัศน์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการที่เด็กเปิดรับชม การเลือกรายการสำหรับลูกของคุณ กำหนดกติกาในการเปิดรับชมรายการต่างๆทั้งในเครื่องทีวีและในออนไลน์ ทีวีออนไลน์ ยูทูบ ไลน์ทีวี ของลูก ความต้องการในการควบคุมความเหมาะสมของเนื้อหาของรายการในทีวีและรายการออนไลน์ ทีวีออนไลน์ ยูทูบ ไลน์ทีวี และพฤติกรรมร้องเรียน หรือ แจ้งเกี่ยวกับรายการที่ไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข

การทดสอบความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในเรื่องความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามดังนี้

1. พัฒนาแบบสอบถามตามกรอบทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้นักวิชาการด้านการสื่อสาร ร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการ อ.ย.น้อย พิจารณาตรวจสอบว่าคำถามมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีหรือไม่ และแก้ไขปรับปรุง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ขึ้นหลังจากทดสอบแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจมาหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ได้ 0.84 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ โดยปกติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เกณฑ์ยอมรับอยู่ที่ 0.7 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

1. ประสานงานไปยังโรงเรียนที่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตให้ผู้ช่วยวิจัยเข้าทำการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามตามที่กำหนด
2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจะดำเนินการเก็บแบบสอบถาม โดยการประสานงานกับคุณครูผู้รับผิดชอบของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยที่ผ่านการอบรมให้มีความเข้าใจในการกระบวนกรเก็บข้อมูลเป็นผู้ประสานงาน เข้าประสานงานเก็บข้อมูล ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดมาลงรหัสตามคู่มือลงรหัสที่ได้จัดทำขึ้นไว้เพื่อเปลี่ยนข้อมูลให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณได้ จากนั้นจึงนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- (1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ³ (informal interview) โดยมีแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดถึงโครงสร้าง เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มผู้เฝ้าระวังสื่อ และนักวิชาการ กลุ่มผู้ปกครองเด็ก และเยาวชน กลุ่มครูผู้สอน รวม 17 คน ได้แก่

กลุ่มผู้เฝ้าระวังสื่อ และนักวิชาการ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. แพทย์หญิง เบญจพร ตันตสูติ หัวหน้ากลุ่มงานสุขจิตวิทยาและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลจิตเวช คอสมินน์นิสต์นิตยสาร Mother&Care
2. คุณสุจิตรา สาระอินทร์ หัวหน้ากลุ่มมูลนิธิอินเทอร์เน็ต ร่วมพัฒนาไทย
3. ดร.ชนัญสราร อรรถพร ณ อยุธยา ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรดุขฎิบัณฑิตศึกษานิติศาสตรมหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิตย
4. อาจารย์ รวีวรรณ ทรัพย์อินทร์ อาจารย์ผู้สอนในคณะนิติศาสตร สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
5. ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มผู้ปกครองเด็ก และเยาวชน จำนวน 6 ท่าน ได้แก่

1. คุณแจก รัตนตั้งตระกูล อาชีพ ผู้ประกาศข่าว พิธีกร นักแสดงสังกัดช่อง 3
2. คุณพรนิมิต โพธิ์สะอาด กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสายอักษร
3. คุณณิชานภา สิงห์ณรงค์ กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ สีลม
4. อาจารย์ เกียรติศักดิ์ วัฒนศักดิ์ ผู้ช่วยคณบดีคณะนิติศาสตร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
5. คุณ ชวินธร โกมลวณิช กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทาลัย
6. คุณสุตถนอม พรพาณิช เครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนพระมารดา

³ สุภางค์จันทวานิช. 2554. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 6 ท่าน ได้แก่

1. คุณจิราภรณ์ ทองห้า ครูผู้สอนในระดับชั้นเตรียมอนุบาล โรงเรียนเทศบาล 3 วัดสหมิตร
2. คุณบุษรา คำมุลนา ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้ดูแลชมรม นักข่าวรุ่นจิ๋ว เพื่อการเรียนรู้เท่าทันสื่อ โรงเรียน คชเผือกนุสรณ์
3. คุณเดือนเต็ม หมัดตาเฮด ครูผู้ดูแลหมวดคอมพิวเตอร์ โรงเรียนอนุบาล พิบูลย์เวช
4. คุณนิพันธ์ สาลี ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และหัวหน้าหมวดไอที โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ
5. คุณอภิชาติ พูนสวัสดิ์ หัวหน้างานคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบดินทร เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์) 2
6. คุณลักขณา ศิริวงศ์ ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนานาชาติ KIS

เครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์เจาะลึก

ทีมวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview Question) (ภาคผนวกที่ 3)

ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านข้อมูลเป็นการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลในด้านคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อตรวจสอบว่า ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ (สุภางค์ จันทวานิช, ๒๕๕๔)

การวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการและวิธีการวิเคราะห์จะดำเนินการตามกระบวนการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เทคนิคการจำแนกและจัดระบบข้อมูลเป็นการจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกเป็นประเด็น ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาประเด็นหลัก (Major Themes) ที่พบในข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major Themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-Themes) และหัวข้อย่อย (Categories) (เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์, ๒๕๕๓)

บทที่ 4

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การนำเสนอผลการวิจัย “บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน” ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง และ ข้อ 2 เพื่อศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน

โดยลำดับการนำเสนอ แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน
- ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการกำหนดแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ต และ
- ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

มีรายละเอียด ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1. แสดงจำนวนและร้อยละของ เพศ ของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	171	34.9
เพศหญิง	320	65.2
รวม	490	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 65.2) รองลงมา คือ เพศชาย (ร้อยละ 34.9)

ตารางที่ 2. แสดงจำนวนและร้อยละของ อายุ ของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุไม่เกิน 25 ปี	6	1.22
อายุ 26-30 ปี	24	4.89
อายุ 31-35 ปี	59	12.02
อายุ 36-40 ปี	134	27.29
อายุ 41-45 ปี	104	21.18
อายุ 46-50 ปี	95	19.35
อายุ 51-60 ปี	47	9.57
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	15	3.05
ไม่ตอบ	7	1.43
รวม	491	100.0

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองส่วนใหญ่ อายุ 36-40 ปี (ร้อยละ 27.29) รองลงมา คือ 41-45 (ร้อยละ 21.18)

ตารางที่ 3. แสดงจำนวนและร้อยละของ อาชีพ ของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	139	28.3
รับจ้าง	102	20.8
ค้าขาย	65	13.2
พนักงานบริษัท	53	10.8
รับราชการ	52	10.6
ครู / อาจารย์	34	6.9
แม่บ้าน	26	5.3
ธุรกิจส่วนตัว	16	3.3
วิชาชีพเฉพาะ เช่น ทนาย / หมอ / สถาปนิก	1	0.2
ไม่ตอบ	3	0.6
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 28.3) รองลงมาคือ รับจ้าง (ร้อยละ 20.8)

ตารางที่ 4. แสดงจำนวนและร้อยละของ ระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถม	117	24.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	72	14.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	93	19.1
ปวช.	36	7.4
ปวส.	33	6.8
ปริญญาตรี	99	20.3
ปริญญาโท	28	5.7
ปริญญาเอก	5	1.0
ไม่ตอบ	7	1.4
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 24.0) รองลงมาคือปริญญาตรี (ร้อยละ 20.3)

ตารางที่ 5. แสดงจำนวนและร้อยละของ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	225	45.8
10,000-19,999 บาท	98	20
20,000-29,999 บาท	82	16.7
30,000-49,999 บาท	50	10.2
50,000 บาทขึ้นไป	25	5.1
ไม่มีรายได้	8	1.6
ไม่ตอบ	3	0.6
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 45.8) รองลงมาคือรายได้ 10,000-19,999 บาท (ร้อยละ 20.0)

ตารางที่ 6. แสดงจำนวนและร้อยละของ รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	148	30.1
10,000-19,999 บาท	93	18.9
20,000-29,999 บาท	100	20.4
30,000-49,999 บาท	50	10.2
50,000-59,999 บาท	46	9.4
60,000 บาทขึ้นไป	48	9.8
ไม่ตอบ	6	1.2
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 30.1) รองลงมาคือ 20,000-29,999 บาท (ร้อยละ 20.4)

ตารางที่ 7. แสดงจำนวนและร้อยละของ สถานภาพสมรส ของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ด้วยกัน	365	74.3
แยกกันอยู่	53	10.8
หย่าร้าง/เลิกกัน	33	6.7
เสียชีวิต	14	2.9
ไม่ตอบ	26	5.3
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีสถานสมรสส่วนใหญ่ที่อยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 74.3) รองลงมาคือแยกกันอยู่ (ร้อยละ 10.8)

ตารางที่ 8. แสดงจำนวนและร้อยละของ จำนวนบุตร ของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนบุตร	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	198	40.3
2 คน	216	44.0
3 คน	61	12.4
4 คนขึ้นไป	16	3.3
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตร 2 คน (ร้อยละ 44.0) รองลงมาคือ 1 คน (ร้อยละ 40.3)

ส่วนที่ 2. พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กเยาวชน และผู้ปกครอง จากมุมมองของผู้ปกครอง

ตารางที่ 9. แสดงจำนวนและร้อยละของ ช่วงเวลาในการเปิดโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงเวลาในการเปิดโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
05.00-07.00 น.	111	22.6
07.00-09.00 น.	105	21.4
09.00-12.00 น.	57	11.6
12.00-16.00 น.	79	16.1
16.00-18.00 น.	102	20.8
18.00-20.30 น.	274	55.8
20.30-22.00 น.	183	37.3
22.00-24.00 น.	56	11.4
24.00-05.00 น.	8	1.6
ไม่ดูเลย	21	4.3
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.00-20.30 น. (ร้อยละ 55.8) รองลงมาคือช่วงเวลา 20.30-22.00 น. (ร้อยละ 37.3)

ตารางที่ 10. แสดงจำนวนและร้อยละของ วันในการเปิดโทรศัพท์มือถือของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง

วันในการเปิดโทรศัพท์มือถือ	จำนวน	ร้อยละ
ดูทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์)	366	74.7
ดูเฉพาะวันจันทร์ – ศุกร์	55	11.2
ดูเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์	70	14.3
เปิดโทรศัพท์มือถือสัปดาห์ละประมาณ 1 วัน	23	4.7
ในสองสัปดาห์เปิดโทรศัพท์มือถือประมาณ 1 วัน หรือนานๆเปิดที	21	4.3
ไม่ดูเลย	11	2.4
รวม	491	100.0

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดโทรศัพท์มือถือทุกวัน (ร้อยละ 74.7) รองลงมาคือดูเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ (ร้อยละ 14.3)

ตารางที่ 11. แสดงจำนวนและร้อยละของการเปิดโอกาสให้ เด็กและเยาวชน รับชม รายการต่างๆทางโทรศัพท์มือถือกับผู้ปกครอง

ดูโทรทัศน์พร้อมกัน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปกครองให้บุตรดูโทรทัศน์พร้อมกัน	370	75.36
ผู้ปกครองไม่ให้บุตรดูโทรทัศน์พร้อมกัน	121	24.7
รวม	491	100.0

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.36) อนุญาตให้ เด็กและเยาวชน บุตรหลาน เปิดรับชมโทรทัศน์ไปพร้อมๆกับผู้ปกครองได้ด้วย

ตารางที่ 12. แสดงจำนวนและร้อยละของการรับชมรายการทีวีผ่านอินเทอร์เน็ต/ยูทูปผ่านอุปกรณ์/ไลน์ทีวีผ่านอุปกรณ์ต่างๆของบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

อุปกรณ์	จำนวน*	ร้อยละ
มือถือสมาร์ทโฟน	341	69.7
คอมพิวเตอร์โน้ตบุค	128	26.2
ดูเฉพาะในทีวีเท่านั้น	93	19.0
แท็บเล็ต	93	18.9
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	73	14.9
ไม่ให้ดูเลย	24	4.9

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่ามีบุตรของตนมีการรับชมรายการทีวีผ่านอินเทอร์เน็ต/ยูทูปผ่านอุปกรณ์/ไลน์ทีวีผ่านมือถือสมาร์ทโฟน (ร้อยละ 69.7) รองลงมาคือรับชมผ่านคอมพิวเตอร์โน้ตบุค (ร้อยละ 26.2)

ตารางที่ 13. แสดงจำนวนและร้อยละของอุปกรณ์ที่มีเป็นของส่วนตัวหรือสามารถใช้ในห้องนอนตามลำพังของบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

อุปกรณ์	จำนวน*	ร้อยละ
มือถือสมาร์ทโฟน(ที่มีเน็ต)	320	65.3
ดูเฉพาะในทีวีเท่านั้น	104	21.2
ไม่ให้ดูเลย	96	19.6
คอมพิวเตอร์โน้ตบุค(ที่มีเน็ต)	89	18.2
แท็บเล็ต(ที่มีเน็ต)	61	12.5
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ(ที่มีเน็ต)	42	8.6

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางจะเห็นได้ว่า บุตรของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอุปกรณ์เป็นของส่วนตัวหรือสามารถใช้ในห้องนอนตามลำพังคือมือถือสมาร์ทโฟน(ที่มีเน็ต) (ร้อยละ 65.3) รองลงมาคือรับชมผ่านทางทีวีเท่านั้น (ร้อยละ 21.2)

ตารางที่ 14. แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่รับชมรายการทีวีและรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูปของ บุตรของกลุ่มตัวอย่าง

การเปิดดูรายการทีวี - วันธรรมดา

ช่วงเวลา	วันธรรมดา		วัน เสาร์ อาทิตย์ และวันหยุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
05.00-07.00 น.	77	15.7	43	8.8
07.00-09.00 น.	81	16.5	191	38.9
09.00-12.00 น.	61	12.4	143	29.1
12.00-16.00 น.	44	9.0	86	17.5
16.00-18.00 น.	99	20.2	104	21.2
18.00-20.30 น.	172	35.0	156	31.8
20.30-22.00 น.	109	22.2	114	23.2
22.00-24.00 น.	20	4.1	30	6.1
24.00-05.00 น.	10	2.0	6	1.2

*ตอบได้มากกว่า 1 ช่วงเวลา

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าบุตรของตนเปิดดูรายการทีวีในวัน ธรรมดาที่ช่วงเวลา 18.00-20.30 น. (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือช่วงเวลา 20.30-22.00 น. (ร้อยละ 22.2)

และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าบุตรของตนเปิดดูรายการทีวีในวัน เสาร์ อาทิตย์ และ วันหยุดที่ช่วงเวลา 07.00-09.00 น. (ร้อยละ 38.9) รองลงมาคือช่วงเวลา 18.00-20.30 น. (ร้อยละ 31.8)

การเปิดดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป

ช่วงเวลา	วันธรรมดา		วัน เสาร์ อาทิตย์ และวันหยุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
05.00-07.00 น.	18	3.7	19	3.9
07.00-09.00 น.	24	4.9	25	5.1
09.00-12.00 น.	36	7.3	85	17.3
12.00-16.00 น.	53	10.8	95	19.3
16.00-18.00 น.	70	14.3	85	17.3
18.00-20.30 น.	83	16.9	84	17.1
20.30-22.00 น.	81	16.5	89	18.1
22.00-24.00 น.	49	10.0	56	11.4
24.00-05.00 น.	14	2.9	19	3.9

*ตอบได้มากกว่า 1 ช่วงเวลา

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าบุตรของตนเปิดดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูปในวันธรรมดาที่ช่วงเวลา 18.00-20.30 น. (ร้อยละ 16.9) รองลงมาคือช่วงเวลา 20.30-22.00 น. (ร้อยละ 16.5)

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าบุตรของตนเปิดดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูปในวัน เสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดที่ช่วงเวลา 12.00-16.00 น. (ร้อยละ 19.3) รองลงมาคือช่วงเวลา 20.30-22.00 น. (ร้อยละ 18.1)

ตารางที่ 15. แสดงจำนวนและร้อยละของ ประเภทรายการที่เปิดดูของบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทรายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายการเพลง	313	64.0
รายการตลก	263	53.8
รายการภาพยนตร์	254	51.9
รายการสำหรับเด็กและเยาวชน / การ์ตูน	232	47.4
รายการเกมโชว์ และแข่งขันตอบปัญหา	213	43.6
รายการละครก่อนข่าว / ละครหลังข่าว	157	32.1
รายการกีฬา	153	31.3
รายการการศึกษา/ สารคดี	147	30.1
รายการละครซีรีส์ของประเทศอื่นๆ เช่นเกาหลี	129	26.4
รายการซีทคอม เช่น เป็นต่อ บางรักซอย 9	125	25.6
รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว	123	25.2
รายการเรียลิตี้ทีวี / รายการประกวดต่างๆ	120	24.5
รายการวาไรตี้ เช่น ตลาดสดสนามเป้า	86	17.6
รายการสนทนา (Talk) ที่มีสัมภาษณ์คนต่างๆ	46	9.4

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่า บุตรของตนเปิดดูรายการประเภท รายการเพลง (ร้อยละ 64.0) รองลงมาคือ รายการตลก (ร้อยละ 53.8)

รายการทีวีที่ลูกของคุณชอบดู เลือกดู หรือดูด้วยตนเองคือ รายการใดบ้าง

รายการทีวีที่บุตรของกลุ่มตัวอย่างของคุณ เลือกดู หรือดูด้วยตนเองส่วนใหญ่เป็น การ์ตูน, รายการเพลง และละครหลังข่าว และรายการอื่นๆ อาทิเช่น หน้ากากนักร้อง ปริศนาสายฟ้าแลบ ซึ่งร้อยละ ล้วน ฟังโจสอนศิลป์ ราคาพารวย ตลาดสดพระรามสี่ ตลาดสดสนามเป้า ตีท้ายครัว ครัวคุณต๋อย เรื่องเล่าเช้านี้ เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์ เสียงสวรรค์พิชิตล้าน I can see your voice

รายการที่ลูกของคุณชอบดูผ่านอินเทอร์เน็ต/ยูทูป คือ รายการอะไรบ้าง

รายการที่บุตรของกลุ่มตัวอย่างของคุณชอบดูส่วนใหญ่คือรายการเพลง, การ์ตูน และ หนังสือนอนไลน์ และรายการอื่นๆ อาทิเช่น หน้ากากนักร้อง ซีรีส์เกาหลี ทรุปลูกปัญญา ปริศนาฟ้าแลบ ฟังโจสอนศิลป์ ฟ้ามี่ตา

ตารางที่ 16. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวัตถุประสงค์ในการให้รับชมรายการต่างๆทั้งใน เครื่องทีวีและในออนไลน์ ทีวีออนไลน์ ยูทูป ไลน์ทีวี ของกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	M	SD
เพื่อรับชมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก	27	46.1	25.1	0.8	1	3.97	0.804
เพื่อสร้างความบันเทิงเพิลิตเพลิน	29	52.4	17.9	0.6	0.2	4.09	0.72
เป็นการรับชมรายการตอนว่างๆ ไม่ได้ทำอะไร	40.9	33.9	6.8	1.9	0.2	3.62	0.914
เพื่อให้ทีวีอยู่เป็นเพื่อนลูกของคุณ เวลาคุณไม่ว่าง	23.3	36.2	20	8.1	0.2	3.11	1.119
เพื่อให้ลูกของคุณสามารถอยู่หนึ่งๆไม่รบกวนคุณ หรือผู้อื่น	27.1	31.3	18.2	10.6	0.2	3.12	1.178
เพื่อให้มีเรื่องราวที่ดูในรายการไปพูดคุยต่อได้	33.9	36.2	11.6	5	0.2	3.38	1.028
เพื่อให้ทันเหตุการณ์ รั้บรู้เรื่องราวของสังคม	30.6	43	22.1	3.5	0.8	3.99	0.862
เพื่อให้ลูกของคุณไม่ต้องไปวิ่งเล่นนอกบ้าน	12.4	27.3	31	19	10.3	3.12	1.174
เพื่อสร้างแรงบันดาลใจทำกิจกรรมต่างๆตามรายการที่รับชม	40.2	29.9	5.6	2.3	0.2	3.73	0.953

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดดูรายการเพื่อสร้างความบันเทิงเพิลิตเพลิน (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือเพื่อให้ทันเหตุการณ์ รั้บรู้เรื่องราวของสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.99)

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็น และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อ
ดิจิทัลของเด็ก เยาวชน

ตารางที่ 17. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการที่บุตรรับชมของกลุ่ม
ตัวอย่าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการที่เด็กเปิด รับชม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	M	SD
ด้านเนื้อหาของรายการ							
ความกังวลเนื้อหาของรายการ ในแง่ของ นำเสนอภาพเหมารวมคนอย่างไม่ เหมาะสม เช่น ผู้หญิงจ้องจับผู้ชาย การ แบ่งชนชั้น ดูถูกระหว่างคนรวยกับคนจน เจ้านายกับคนใช้	27.3	38.8	26.7	4.9	2.2	3.84	0.957
ความกังวลในเนื้อหาที่สื่อไปในเรื่องเพศ	25.4	37.6	28.4	5.5	3.1	3.77	0.991
ความกังวลในเนื้อหารายการที่ใช้ภาษาที่ ไม่เหมาะสม	23.1	37.4	31.5	6.3	1.6	3.74	0.939
ความกังวลในเนื้อหาที่นำเสนอ ความรุนแรง	24.1	37.2	28.6	6.5	3.5	3.72	1.013
คุณคิดว่าในรายการต่างๆมีการแฝง โฆษณาที่มุ่งไปยังเด็ก	18	39.6	33.9	7.6	1	3.66	0.893
คุณคิดว่าโฆษณามากใช้ประโยชน์จากการ ที่เด็กไม่สามารถจะเข้าใจเทคนิคการขาย สินค้าได้	17.3	39.2	33.9	6.7	2.9	3.61	0.944
ด้านประเภทสื่อที่เปิดรับ							
คุณคิดว่าเด็กดูรายการจากอินเทอร์เน็ต/ ยูทูปทั่วไป ซึ่งอาจมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นภัยต่อเด็ก	27	35.2	32.8	2.7	2.3	3.82	0.937
คุณคิดว่าเด็กดูรายการจากทีวี ซึ่งอาจมี เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นภัยต่อเด็ก	23.3	36.4	35.2	2.9	2.2	3.76	0.919

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะกังวลว่าเนื้อหาของรายการที่เด็กดูว่าจะ
นำเสนอภาพเหมารวมคนอย่างไม่เหมาะสม เช่น ผู้หญิงจ้องจับผู้ชาย การแบ่งชนชั้น ดูถูกระหว่างคนรวยกับคน

จน เจ้านายกับคนใช้ (Mean 3.84) รองลงมาคือ ความกังวลในประเด็นปัญหาในเรื่องเพศ การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม และความรุนแรง

สำหรับในมิติของ ประเภทของสื่ออุปกรณ์ที่เด็กเปิดรับชม กลุ่มตัวอย่างคิดว่าเด็กดูรายการจากอินเทอร์เน็ต/ยูทูปทั่วไป ซึ่งอาจมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นภัยต่อเด็ก (Mean 3.82) มากกว่า การเปิดรับชมรายการจากโทรทัศน์

ตารางที่ 18. แสดงค่า Mean และ Std. Deviation ของการเลือกรายการสำหรับบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการที่เด็ก เปิดรับชม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	M	SD
คุณรู้ว่าภาครัฐใช้การจัดระดับรายการ ในการกำกับดูแลรายการโทรทัศน์ เช่น รายการประเภท “ด” “ป” “ท”	23.5	45.7	25.3	4.3	1.2	3.86	0.868
คุณรู้ว่า รายการ “ป” “ด” “ท” “น 13+” “น18+” “ฉ” หมายถึง รายการที่มีเนื้อหาเหมาะกับใคร	24.2	42.5	28.1	4.3	0.8	3.85	0.865
คุณรู้ได้อย่างชัดเจนว่า รายการใดเป็น รายการในประเภทไหน “ป” “ด” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ”	25.3	39.2	28.3	6	1.2	3.81	0.923
คุณรู้ว่า มีการจัดแบ่งเวลาออกอากาศ รายการประเภทต่างๆในแต่ละ ช่วงเวลา ว่าช่วงไหนเป็นรายการ ประเภทไหน	19.2	42.7	29	7.8	1.2	3.71	0.906

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้ว่าภาครัฐใช้การจัดระดับรายการในการกำกับดูแลรายการโทรทัศน์ เช่น รายการประเภท “ด” “ป” “ท” (Mean 3.86) รองลงมาคือรู้ว่า รายการ “ป” “ด” “ท” “น 13+” “น18+” “ฉ” หมายถึงรายการที่มีเนื้อหาเหมาะกับใคร (Mean 3.85)

ตารางที่ 19. แสดงจำนวนและร้อยละของ ให้บุตรรับชมรายการประเภทใดบ้างของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทรายการ	จำนวน	ร้อยละ
“ต6+”	228	46.44
“ป3+”	90	18.33
“ท”	276	56.21
“น13+”	156	31.77
“น18+”	64	13.03
“ฉ”	30	6.11

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้บุตรรับชมรายการประเภท “ท” (ร้อยละ 56.21) รองลงมาคือ รายการประเภท “ต6+” (ร้อยละ 46.44) อย่างไรก็ตาม มีกลุ่มตัวอย่างที่เลือกให้บุตรหลายชมรายการประเภทที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ รายการประเภท “น18+” รายการประเภท “ฉ”

ตารางที่ 20. แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้ปกครองในการกำหนดกติกาต่างๆในการเปิดรับชมรายการของบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

บทบาทของผู้ปกครองในการกำหนดกติกาต่างๆในการเปิดรับชมรายการ	ทำ	ทำ	ทำ	ทำ	ทำ	ไม่ทำ	M	SD
	มากที่สุด	มาก	บ้าง	นานๆที	น้อยที่สุด	เลย		
1. การสั่งให้เด็กๆปิดทีวี / ปิดคอมเมื่อคุณรู้สึกว่าคุณดูรายการต่างๆนานเกินไปแล้ว	30	25.9	26.1	11	4.1	2.9	3.58	1.286
2. การกระตุ้นให้ลูกๆทำกิจกรรมอื่นๆมากกว่าดูรายการทีวีหรือเปิดคอม/มีเอ็กส์/อินเทอร์เน็ต	22.2	30.8	31.2	10.4	4.5	0.8	3.53	1.128
3. การอธิบายให้ลูกๆฟังว่าอะไรคืออะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดูอะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม	19.7	35.3	29.6	10.3	3.5	1.6	3.53	1.122
4. การชี้ให้ลูกๆเห็นว่าอะไรคือเรื่องจริง-เรื่องแต่งขึ้น ในรายการต่างๆที่ดู / อันไหนคือเนื้อหารายการ อันไหนคือโฆษณา	19.3	36.5	29.1	10.2	3.5	1.4	3.53	1.106
5. การไม่อนุญาตให้ดูรายการทีวี/เปิดคอมดูรายการต่างๆ หากทำการบ้านไม่เสร็จ	24.5	31.3	25.2	12.1	4.9	2	3.52	1.235

บทบาทของผู้ปกครองในการกำหนดกติกา ต่างๆในการเปิดรับชมรายการ	ทำ มาก ที่สุด	ทำ มาก	ทำ บ้าง	ทำ นานๆ ที่	ทำ น้อย ที่สุด	ไม่ทำ เลย	M	SD
6. การให้ลูกดูรายการได้ทุกประเภท ตามที่อยากดู	12.7	31.1	37.2	9.4	7	2.7	3.25	1.17
7. คุณครูในโรงเรียนเคยสอน และ กำหนดกติการับชมรายการ สอดคล้องกับกติกาที่คุณกำหนดขึ้น	13.3	35.5	28.7	10.3	8.2	3.9	3.24	1.272
8. ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องของคุณเห็น พ้องกัน และสนับสนุนให้หลานทำ ตามกติกาต่างๆที่คุณกำหนดขึ้น	13.5	33.1	28.2	12.9	7.6	4.7	3.18	1.303
9. คุณกำหนดว่า รายการใดบ้างที่ลูกๆ จะสามารถดูได้	8.6	14.1	26.3	38.9	7.5	8.6	3.17	1.268
10. คู่สมรสของคุณเห็นพ้องกัน และ สนับสนุนให้ลูกทำตามกติกาต่างๆที่ คุณกำหนดขึ้น	13.6	33.3	26.5	13	8.8	4.7	3.16	1.329
11. การจำกัดเวลาว่า วันหนึ่งๆ ลูกจะดู รายการได้ทั้งหมดกี่ชั่วโมง	11.3	32.8	33.4	9.6	8.5	4.5	3.15	1.264
12. การให้ลูกดูรายการที่เหมาะสมกับเด็ก เท่านั้น	14	28.4	32.3	11.5	9.3	4.5	3.13	1.313
13. การจำกัดระยะเวลาที่ลูกจะดู รายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ต ต่อเนื่องในแต่ละวัน	13.9	32.4	27.7	10	11.1	4.9	3.13	1.361
14. การแอบดู หรือถามลูกว่า ลูกดู รายการอะไรอยู่	13.5	26.9	30.2	16.1	8.7	4.6	3.07	1.314
15. การจัดสรรเวลานั่งดูรายการต่างๆ กับลูกได้ตลอดเวลา	9	24	33.2	20.3	9.6	3.9	2.91	1.238
16. การลงโทษลูกด้วยการให้ลูกงดดู รายการทีวี/รายการในคอม/มือถือ/ อินเทอร์เน็ต	14.9	19.8	29	15.7	10	10.6	2.82	1.509
17. การกำหนดให้ลูกสามารถดูรายการ ต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการใน อินเทอร์เน็ตได้ก็ต่อเมื่อมีคุณนั่งดูอยู่ ด้วยเท่านั้น	10.9	21.7	31.1	15.2	12.9	8.2	2.78	1.419

บทบาทของผู้ปกครองในการกำหนดกติกา ต่างๆในการเปิดรับชมรายการ	ทำ มาก ที่สุด	ทำ มาก	ทำ บ้าง	ทำ นานๆ ที่	ทำ น้อย ที่สุด	ไม่ทำ เลย	M	SD
18. เมื่อลูกๆอยากดูรายการที่ขัดแย้งกับ กติกาที่กำหนด คุณจะเปลี่ยนกติกา ตามคำเรียกร้องของลูก	7.6	21.3	34.8	16	15.1	5.3	2.74	1.302
19. การไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการใน อินเทอร์เน็ตเลยตลอดเวลา	13.3	17.6	24.7	11.8	14.7	18	2.49	1.666
20. การอนุญาตให้ลูกๆดูรายการ โทรทัศน์/รายการในอินเทอร์เน็ต/ยู ทูบในระหว่างทานอาหาร	7.8	19.2	23.9	10.4	20.4	18.4	2.28	1.602

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ปกครองมีการกำหนดกติกาต่างๆในการเปิดรับชมรายการของบุตรสูงที่สุด คือ เมื่อคุณรู้สึกว่ ลูกดูรายการต่างๆนานเกินไปแล้ว คุณจะสั่งให้เด็กๆปิดทีวี / ปิดคอม (ค่าเฉลี่ย 3.58) รองลงมาคือ การกระตุ้นให้ลูกๆทำกิจกรรมอื่นๆมากกว่าดูรายการทีวีหรือเปิดคอม/มือถือ/อินเทอร์เน็ต การอธิบายให้ลูกๆฟังว่าอะไรดีอะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดูอะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม และ การชี้ให้ลูกๆเห็นว่าอะไรคือเรื่องจริง-เรื่องแต่งขึ้น ในรายการต่างๆที่ดู/อันไหนคือเนื้อหารายการ อันไหนคือโฆษณา (ค่าเฉลี่ย 3.53 เท่าๆกัน)

ตารางที่ 21. แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการควบคุมความเหมาะสมของเนื้อหาของรายการในทีวีและรายการออนไลน์ ยูทูป ไลน์ทีวี ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้รับผิดชอบควบคุมความเหมาะสมของเนื้อหาในรายการต่างๆ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	M	SD
เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมเนื้อหาของรายการต่างๆให้เหมาะสมสำหรับเด็ก	30.9	42.1	24.1	2	0.8	4	0.841
ผู้ผลิตรายการจะต้องมีหน้าที่ในการสร้างสรรค์เนื้อหารายการที่เหมาะสม	26.8	42.9	24.9	4.9	0.4	4	0.885
พ่อแม่เองมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลควบคุมการเปิดรับชมรายการผ่านโทรทัศน์และผ่านคอมพิวเตอร์/มือถือของเด็กๆลูกของตนเอง	33.6	38.5	23	4.5	0.4	3.99	0.859
คุณครู และโรงเรียน มีหน้าที่สอนให้เด็กนักเรียนรู้จักการชมรายการผ่านโทรทัศน์ และผ่านคอมพิวเตอร์/มือถือ	30.8	42.8	22	3.9	0.6	3.91	0.862
ควรให้ มูลนิธิ หรือองค์กรต่างๆที่รณรงค์เรื่องสื่อกับเด็กมาเป็นผู้จัดเรตติ้ง และควบคุมรายการสำหรับเด็ก	25.6	37.8	31.1	5.3	0.2	3.83	0.878
เด็กเองจะต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักเลือกรับสื่อต่างๆด้วยตนเอง	26.3	36.8	29.6	6.4	0.8	3.81	0.925
ควรจัดตั้งให้มีองค์กรอิสระ (องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ หรือ ผู้ผลิตรายการ) มาเป็นผู้จัดเรตติ้งและควบคุมรายการสำหรับเด็ก	23.7	38	30.5	6.5	1.2	3.76	0.928

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมเนื้อหาของรายการต่างๆให้เหมาะสมสำหรับเด็ก เท่าๆกับ ผู้ผลิตรายการจะต้องมีหน้าที่ในการสร้างสรรค์เนื้อหารายการที่เหมาะสม (Mean 4.00) รองลงมาคือพ่อแม่เองมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลควบคุมการเปิดรับชมรายการผ่านโทรทัศน์ และผ่านคอมพิวเตอร์/มือถือ ของเด็กๆลูกของตนเอง (Mean 3.99)

ตารางที่ 22. แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการมีส่วนร่วมในการควบคุมรายการของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการมีส่วนร่วมในการควบคุมรายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	M	SD
15.1. คุณต้องการที่จะร่วมกำหนดแนวทางวิธีการ มาตรการลงโทษ ในการจัดการกับรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กให้ดีขึ้น	22.4	45.7	26.1	5.1	0.6	3.84	0.85
15.2. คุณต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดระดับของรายการว่ารายการไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก	23.5	41.2	29	5.7	0.6	3.81	0.88
15.3. คุณต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดว่าเนื้อหารายการแบบไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก	23.6	37.5	32.6	5.7	0.6	3.78	0.893
15.4. คุณต้องการที่จะร่วมในการเป็นผู้สอดส่องติดตามรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องแก้ไข	20.3	42.2	31.8	5.1	0.6	3.76	0.852
15.5. คุณต้องการที่จะยื่นเอกสารร้องเรียนถึงความไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข ด้วยตัวของคุณเอง	17.2	37.6	32.3	9.6	3.3	3.56	0.99

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการจะมีส่วนร่วมกำหนดแนวทาง วิธีการ มาตรการลงโทษ ในการจัดการกับรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กให้ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.84) รองลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดระดับของรายการว่ารายการไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก (ค่าเฉลี่ย 3.81) รองลงมาคือต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดว่ากฎเกณฑ์ว่ารายการแบบไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก (ค่าเฉลี่ย 3.74)

ตารางที่ 23. แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลของกลุ่มตัวอย่าง

	รู้	ไม่รู้
การรับรู้ถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลรายการต่างๆในโทรทัศน์	ร้อยละ 12	ร้อยละ 86.8
การรับรู้ถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลรายการต่างๆในสื่ออินเทอร์เน็ต/ยูทูบ	ร้อยละ 9	ร้อยละ 89.8

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้ว่หน่วยงานใดที่ทำหน้าที่กำกับดูแลรายการต่างๆในโทรทัศน์ (ร้อยละ 86.8) ในส่วนที่ตอบว่ารู้จะตอบว่าเป็นหน่วยงานของ กสทช. สำหรับในสื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.8) จะไม่รู้ว่หน่วยงานใดที่ทำหน้าที่กำกับดูแลรายการต่างๆในสื่ออินเทอร์เน็ต/ยูทูบ ในส่วนที่ตอบว่ารู้ จะตอบว่าเป็นหน่วยงานของ กสทช.

ตารางที่ 24. แสดงจำนวนและร้อยละของการการตระหนักรู้ปัญหารายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน และการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการกับหน่วยงานภาครัฐ

	จำนวน*	ร้อยละ
ยังไม่เคยพบรายการที่ไม่เหมาะสม / ยังไม่พบรายการที่อยากร้องเรียน	156	31.77
เคยพบรายการที่ไม่เหมาะสม และเคยร้องเรียน หรือแจ้งเกี่ยวกับรายการที่คุณคิดว่าไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการแก้ไข	0	0
เคยพบรายการที่ไม่เหมาะสม แต่ไม่เคยแจ้งร้องเรียน	335	68.23

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยพบรายการไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน แต่ไม่เคยแจ้งร้องเรียน (ร้อยละ 68.23) เมื่อพิจารณาของสาเหตุที่ไม่เคยแจ้งร้องเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบเหตุผลดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25. แสดงจำนวนและร้อยละของสาเหตุที่ไม่เคยแจ้งร้องเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุ	จำนวน*	ร้อยละ
ไม่รู้จะแจ้งไปที่ไหน	195	58.2
เป็นหน้าที่ของรัฐต้องตรวจสอบเอง	120	35.7
เป็นหน้าที่พ่อแม่ต้องอธิบาย	108	32.1
เพราะเด็กสามารถรู้ว่าอะไรดีหรือไม่ดีด้วยตัวเองอยู่แล้ว	90	26.8
การแจ้งยุ่งยากเกินไป	83	24.7
ไม่มีเวลาแจ้ง	61	18.2
ไม่เดือนร้อนอะไร	56	16.7
เป็นหน้าที่ครูต้องอธิบาย	51	15.2

*ตอบได้หลายข้อ

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าจะแจ้งไปที่ไหน (ร้อยละ 58.2) รองลงมาคือ เป็นหน้าที่ของรัฐต้องตรวจสอบเอง (ร้อยละ 35.7)

ส่วนที่ 4. การวิเคราะห์องค์ประกอบของการกำหนดแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

จากแนวทางต่างๆที่ผู้ปกครองได้ใช้ในการดูแลหรือกำหนดกติกาในการรับชมรายการต่างๆของบุตรทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต นำมาตรวจสอบด้วย Kaiser-Meyer-Olkin เพื่อวัดความเหมาะสมของข้อมูล ในการใช้เทคนิค Factor Analysis ใน ที่นี้ได้ค่าเป็น 0.928 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และทำการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H_0 : ตัวแปรต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square = 151.461 ได้ค่า Significance = .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

จากนั้นนำตัวแปรต่างๆมาประมวลผลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบหลักในการสกัดตัวประกอบ และหมุนแกนด้วยวิธีแวนริแมกซ์ของไคเซอร์ (The Kaiser Varimax Method) หมุนแกนจำนวน 1 ครั้ง พบว่า จัดออกเป็น 4 ตัวประกอบสำคัญ โดย

ตัวประกอบทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรได้ 62.39% ตัวประกอบสำคัญที่ 1 พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกายาได้ 43.24% และตัวประกอบสำคัญที่ 2 พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกันได้ 8.24 % ตัวประกอบสำคัญที่ 3 พ่อแม่ผู้รวมขอมได้ 5.60 % และตัวประกอบสำคัญที่ 5 พ่อแม่อะไรก็ได้หมด ถ้าสดชื่นได้ 5.31 %

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26. แสดงน้ำหนักตัวประกอบสำคัญที่ 1 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ตัวประกอบสำคัญที่ 1 พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกายา	
ตัวแปร	น้ำหนักตัวประกอบ
1. การกำหนดให้ลูกสามารถดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตได้ก็ต่อเมื่อมีคุณนั่งอยู่ด้วยเท่านั้น	0.751
2. การจำกัดระยะเวลาที่ลูกจะดูรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตต่อเนื่องในแต่ละวัน	0.678
3. การกำหนดให้ลูกดูรายการที่เหมาะสมกับเด็กเท่านั้น	0.676
4. การกำหนดว่า รายการใดบ้างที่ลูกจะสามารถดูได้	0.673
5. การจำกัดเวลาว่า วันหนึ่งๆ ลูกจะดูรายการได้ทั้งหมดกี่ชั่วโมง	0.663
6. การจัดสรรเวลานั่งดูรายการต่างๆกับลูกได้ตลอดเวลา	0.582
7. การไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตเลยตลอดเวลา	0.556
8. เมื่อคุณต้องการจะลงโทษลูก คุณจะให้ลูกงดดูรายการทีวี/รายการในคอม/มือถือ/อินเทอร์เน็ต	0.543
9. การที่แอบดู หรือถามลูกว่า ลูกดูรายการอะไรอยู่	0.458
ค่าไอเกน (Eigen Value) 8.649	
ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) 43.24	

ผลการวิจัยจากพบว่า ตัวประกอบสำคัญที่ 1 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เป็นตัวประกอบที่มีค่าไอเกนสูงสุด คือ 8.649 โดยตัวประกอบสำคัญที่ 1 นี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องรวม 9 ตัวแปร ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบสูงสุด คือการกำหนดให้ลูกสามารถดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตได้ก็ต่อเมื่อมีคุณนั่งอยู่ด้วยเท่านั้น ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบน้อยที่สุด คือ การที่แอบดู หรือถามลูกว่า ลูกดูรายการอะไรอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงกำหนดชื่อให้ คือ พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกายา

ส่วนร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) คือ 43.24 หมายถึง ตัวประกอบสำคัญที่ 1 สามารถอธิบายแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 43.24

ตารางที่ 27. แสดงน้ำหนักตัวประกอบสำคัญที่ 2 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ตัวประกอบสำคัญที่ 2 พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน

ตัวแปร	น้ำหนักตัวประกอบ
1. คู่สมรสของคุณเห็นพ้องกัน และสนับสนุนให้ลูกทำตามกติกาต่างๆที่กำหนดขึ้น	0.769
2. ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องของคุณเห็นพ้องกัน และสนับสนุนให้หลานทำตามกติกาต่างๆที่กำหนดขึ้น	0.747
3. การชี้ให้ลูกๆเห็นว่าอะไรคือเรื่องจริง-เรื่องแต่งขึ้น ในรายการต่างๆที่ดู /อันไหนคือเนื้อหารายการ อันไหนคือโฆษณา	0.653
4. คุณครูในโรงเรียนเคยสอน และกำหนดกติการับชมรายการสอดคล้องกับกติกาที่กำหนดขึ้น	0.577
5. เมื่อลูกๆอยากดูรายการที่ขัดแย้งกับกติกาที่กำหนด จะเปลี่ยนกติกาตามคำเรียกร้องของลูก	0.569
ค่าไอเกน (Eigen Value) 1.648	
ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) 8.24	

ผลการวิจัยจากพบว่า ตัวประกอบสำคัญที่ 2 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เป็นตัวประกอบที่มีค่าไอเกน คือ 1.648 โดยตัวประกอบสำคัญที่ 2 นี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องรวม 5 ตัวแปร ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบสูงที่สุด คือ คู่สมรสของคุณเห็นพ้องกัน และสนับสนุนให้ลูกทำตามกติกาต่างๆที่กำหนดขึ้น ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบน้อยที่สุด คือ คุณครูในโรงเรียนเคยสอน และกำหนดกติการับชมรายการสอดคล้องกับกติกาที่กำหนดขึ้นด้วยเหตุนี้จึงกำหนดชื่อให้ คือ เมื่อลูกๆอยากดูรายการที่ขัดแย้งกับกติกาที่กำหนด จะเปลี่ยนกติกาตามคำเรียกร้องของลูก

ส่วนร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) คือ 8.24 หมายถึง ตัวประกอบสำคัญที่ 2 สามารถอธิบายแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 8.24

ตารางที่ 28. แสดงน้ำหนักตัวประกอบสำคัญที่ 3 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ตัวประกอบสำคัญที่ 3 พ่อแม่ผู้รวมขอม

ตัวแปร	น้ำหนักตัวประกอบ
1. การสั่งให้เด็กๆปิดทีวี / ปิดคอมเมื่อคุณรู้สึกว่าคุณดูรายการต่าง ๆ นานเกินไปแล้ว	0.809
2. การกระตุ้นให้ลูกๆทำกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่าดูรายการทีวีหรือเปิดคอม/มือถือ/อินเทอร์เน็ต	0.684
3. การกำหนดเงื่อนไขให้ลูกๆดูรายการทีวี/เปิดคอมดูรายการต่างๆ เมื่อทำการบ้านเสร็จ	0.629
4. การอธิบายให้ลูกๆฟังว่าอะไรดีอะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดูอะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม	0.604

ค่าไอเกน (Eigen Value) 1.121
ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) 5.60

ผลการวิจัยจากพบว่า ตัวประกอบสำคัญที่ 3 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เป็นตัวประกอบที่มีค่าไอเกน คือ 1.121 โดยตัวประกอบสำคัญที่ 3 นี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องรวม 4 ตัวแปร ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบสูงที่สุด คือ การสั่งให้เด็กๆปิดทีวี / ปิดคอมเมื่อคุณรู้สึกว่าคุณดูรายการต่าง ๆ นานเกินไปแล้ว ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบน้อยที่สุด คือ การอธิบายให้ลูกๆฟังว่าอะไรดีอะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดูอะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม ด้วยเหตุนี้จึงกำหนดชื่อให้ คือ พ่อแม่ผู้รวมขอม

ส่วนร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) คือ 5.603 หมายถึง ตัวประกอบสำคัญที่ 3 สามารถอธิบายแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 5.60

ตารางที่ 29. แสดงน้ำหนักตัวประกอบสำคัญที่ 4 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ตัวประกอบสำคัญที่ 4 พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น

ตัวแปร	น้ำหนักตัวประกอบ
1. การอนุญาตให้ลูกๆดูรายการโทรทัศน์/รายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูปในระหว่างทานอาหาร	0.766
2. การให้ลูกดูรายการได้ทุกประเภท ตามที่อยากดู	0.762
ค่าไอเกน (Eigen Value)	1.061
ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance)	5.31

ผลการวิจัยจากพบว่า ตัวประกอบสำคัญที่ 4 ของแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต เป็นตัวประกอบที่มีค่าไอเกน คือ 1.061 โดยตัวประกอบสำคัญที่ 4 นี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องรวม 2 ตัวแปร ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบสูงสุด คือ การอนุญาตให้ลูกๆดูรายการโทรทัศน์/รายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูปในระหว่างทานอาหาร ตัวแปรที่มีน้ำหนักตัวประกอบน้อยที่สุด คือ การให้ลูกดูรายการได้ทุกประเภท ตามที่อยากดู ด้วยเหตุนี้จึงกำหนดชื่อให้ คือ พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น

ส่วนร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) คือ 5.31 หมายถึง ตัวประกอบสำคัญที่ 4 สามารถอธิบายแนวทางในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 5.31

ส่วนที่ 5. การทดสอบสมมติฐาน

งานวิจัยนี้ มุ่งที่จะศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปกครอง หรือภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการสำหรับเด็กและเยาวชน จึงได้กำหนดสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

- สมมติฐานที่ 1 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีบทบาทในการกำกับดูแลรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยสำหรับบุตรของตนที่แตกต่างกัน
- สมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความรู้ในการเลือกรายการที่เหมาะสมสำหรับบุตรแตกต่างกัน
- สมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองที่แตกต่างกัน
- สมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตกับภาคส่วนอื่นๆ ที่แตกต่างกัน
- สมมติฐานที่ 5 บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร
- สมมติฐานที่ 6 บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง
- สมมติฐานที่ 7 บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีบทบาทในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตด้วยสำหรับบุตรของตนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30. ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีบทบาทในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตด้วยสำหรับบุตรของตนที่แตกต่างกัน

บทบาทในการกำกับดูแลรายการสำหรับบุตร	ระดับชั้นของบุตร	ระดับการกำกับ	SD	F	Sig	Post-hoc
มิติพ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา						
การกำหนดให้สามารถดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตได้ก็ต่อเมื่อมีคุณนั่งดูอยู่ด้วยเท่านั้น	ประถมต้น (1)	3.25	1.34	5.804	0.001	1>3
	ประถมปลาย (2)	2.87	1.33			
	มัธยมต้น (3)	2.47	1.42			
	มัธยมปลาย (4)	2.81	1.43			
การจำกัดระยะเวลาที่ลูกจะดูรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตต่อเนื่องในแต่ละวัน	ประถมต้น (1)	3.38	1.42	1.157	0.326	-
	ประถมปลาย (2)	3.09	1.48			
	มัธยมต้น (3)	3.05	1.31			
	มัธยมปลาย (4)	3.12	1.32			
การให้ลูกดูรายการที่เหมาะสมกับเด็กเท่านั้น	ประถมต้น (1)	3.49	1.15	2.499	0.059	-
	ประถมปลาย (2)	3.08	1.39			
	มัธยมต้น (3)	3.08	1.33			
	มัธยมปลาย (4)	3.02	1.32			
การกำหนดว่า รายการใดบ้างที่ลูกๆจะสามารถดูได้	ประถมต้น (1)	3.54	1.00	3.573	0.014	1>3
	ประถมปลาย (2)	3	1.37			
	มัธยมต้น (3)	3.03	1.30			
	มัธยมปลาย (4)	3.21	1.28			
การจำกัดเวลาว่า วันหนึ่งๆ ลูกจะดูรายการได้ทั้งหมดกี่ชั่วโมง	ประถมต้น (1)	3.62	0.83	5.014	0.002	1>2, 1>3
	ประถมปลาย (2)	2.99	1.34			
	มัธยมต้น (3)	3	1.29			
	มัธยมปลาย (4)	3.16	1.33			

บทบาทในการกำกับดูแลรายการ สำหรับบุตร	ระดับชั้นของ บุตร	ระดับการ กำกับ	SD	F	Sig	Post- hoc
การไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการ ต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการใน อินเทอร์เน็ตเลยตลอดเวลา	ประถมต้น (1)	2.52	1.73	8.579	0.00	2>3
	ประถมปลาย (2)	2.71	1.78			
	มัธยมต้น (3)	1.99	1.62			
	มัธยมปลาย (4)	2.87	1.51			
หากต้องการจะลงโทษลูก คุณจะ ให้ลูกงดดูรายการทีวี/รายการใน คอม/มือถือ/อินเทอร์เน็ต	ประถมต้น (1)	3.23	1.35	4.471	0.004	1>2, 1>3
	ประถมปลาย (2)	2.52	1.63			
	มัธยมต้น (3)	2.63	1.52			
	มัธยมปลาย (4)	2.95	1.47			
การแอบดู หรือถามลูกว่า ลูกดู รายการอะไรอยู่	ประถมต้น (1)	3.39	1.17	2.977	0.031	1>3
	ประถมปลาย (2)	3.16	1.20			
	มัธยมต้น (3)	2.87	1.39			
	มัธยมปลาย (4)	3.06	1.32			
พ่อแม่หาคำอธิบายข้อขัดแย้งด้วยช่วยกัน						
คู่สมรสของคุณเห็นพ้องกัน และ สนับสนุนให้ลูกทำตามกติกาต่างๆ ที่คุณกำหนดขึ้น	ประถมต้น (1)	3.12	1.49	2.111	0.098	-
	ประถมปลาย (2)	3.39	1.16			
	มัธยมต้น (3)	2.98	1.42			
	มัธยมปลาย (4)	3.25	1.20			
ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องของคุณเห็น พ้องกัน และสนับสนุนให้หลานทำ ตามกติกาต่างๆที่คุณกำหนดขึ้น	ประถมต้น (1)	3.33	1.35	2.484	0.16	-
	ประถมปลาย (2)	3.38	1.12			
	มัธยมต้น (3)	2.97	1.43			
	มัธยมปลาย (4)	3.22	1.20			
การชี้ให้ลูกๆเห็นว่าอะไรคือเรื่อง จริง-เรื่องแต่งขึ้น ในรายการต่างๆ ที่ดู / อันไหนคือเนื้อหารายการ อันไหนคือโฆษณา	ประถมต้น (1)	3.73	1.07	2.768	0.061	-
	ประถมปลาย (2)	3.71	1.02			
	มัธยมต้น (3)	3.37	1.19			
	มัธยมปลาย (4)	3.52	1.06			

บทบาทในการกำกับดูแลรายการ สำหรับบุตร	ระดับชั้นของ บุตร	ระดับการ กำกับ	SD	F	Sig	Post- hoc
คุณครูในโรงเรียนเคยสอน และ กำหนดกติการับชมรายการ สอดคล้องกับกติกาที่คุณกำหนด ขึ้น	ประถมต้น (1)	3.51	1.28	4.835	0.003	1>3
	ประถมปลาย (2)	3.57	1.08			2>3
	มัธยมต้น (3)	3.02	1.35			
	มัธยมปลาย (4)	3.18	1.23			
เมื่อลูกๆอยากดูรายการที่ขัดแย้ง กับกติกาที่กำหนด คุณจะเปลี่ยน กติกาตามคำเรียกร้องของลูก	ประถมต้น (1)	2.71	1.49	3.519	0.015	3>4
	ประถมปลาย (2)	2.61	1.23			
	มัธยมต้น (3)	2.57	1.31			
	มัธยมปลาย (4)	3	1.19			
พ่อแม่ผู้รวมขอม						
การสั่งให้เด็กๆปิดทีวี / ปิดคอม เมื่อคุณรู้สึกว่าคุณดูรายการต่างๆ นานเกินไป	ประถมต้น (1)	3.7	1.27	0.337	0.799	-
	ประถมปลาย (2)	3.57	1.36			
	มัธยมต้น (3)	3.59	1.25			
	มัธยมปลาย (4)	3.52	1.30			
การกระตุ้นให้ลูกๆทำกิจกรรม อื่นๆแทนการนั่งอยู่หน้าจอ	ประถมต้น (1)	3.59	1.03	0.33	0.803	-
	ประถมปลาย (2)	3.49	1.084			
	มัธยมต้น (3)	3.58	1.096			
	มัธยมปลาย (4)	3.48	1.228			
การไม่ได้อนุญาตให้ดูรายการทีวี/ เปิดคอมดูรายการต่างๆ จนกว่า จะทำการบ้านเสร็จ	ประถมต้น (1)	3.93	1.04	5.965	0.001	1>3, 1>4
	ประถมปลาย (2)	3.78	1.29			
	มัธยมต้น (3)	3.37	1.26			
	มัธยมปลาย (4)	3.36	1.22			
การอธิบายให้ลูกๆฟังว่าอะไรดี อะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดู / อะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรถ้า ตาม	ประถมต้น (1)	3.69	0.98	1.498	0.214	-
	ประถมปลาย (2)	3.68	1.19			
	มัธยมต้น (3)	3.45	1.17			
	มัธยมปลาย (4)	3.45	1.10			

บทบาทในการกำกับดูแลรายการ สำหรับบุตร	ระดับชั้นของ บุตร	ระดับการ กำกับ	SD	F	Sig	Post- hoc
พ่อแม่เอะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น						
การอนุญาตให้ลูกๆดูรายการ โทรทัศน์/รายการในอินเทอร์เน็ต/ ยูทูบในระหว่างทานอาหาร	ประถมต้น (1)	1.98	1.71	20.394	0.00	1>2,
	ประถมปลาย (2)	1.78	1.56			1>3,
	มัธยมต้น (3)	1.93	1.52			1>4
	มัธยมปลาย (4)	3.03	1.37			
การให้ลูกดูรายการได้ทุกประเภท ตามที่ยากดู	ประถมต้น (1)	3.12	1.03	11.848	0.00	1>4
	ประถมปลาย (2)	2.78	1.21			
	มัธยมต้น (3)	3.14	1.23			
	มัธยมปลาย (4)	3.64	1.04			

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีบทบาทในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตด้วยสำหรับบุตรของตนที่แตกต่างกันนั้น พบว่า ส่วนใหญ่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยส่วนใหญ่แล้ว กลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่ศึกษาอยู่ระดับประถมต้นจะมีบทบาทในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตด้วยสำหรับบุตรของตนที่สูงกว่า กลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่ศึกษาอยู่ระดับอื่นๆ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความรู้ในการเลือกรายการที่เหมาะสมสำหรับบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 31. ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความรู้ในการเลือกรายการที่เหมาะสมสำหรับบุตรแตกต่างกัน

ระดับชั้นของบุตร	ค่าเฉลี่ยความรู้ของผู้ปกครอง	SD	F	Sig	Post-hoc
ประถมต้น (1)	3.97	0.64	3.9	0.009	1>3
ประถมปลาย (2)	3.92	0.73			
มัธยมต้น (3)	3.66	0.79			
มัธยมปลาย (4)	3.82	0.75			

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความรู้ในการเลือกรายการที่เหมาะสมสำหรับบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมต้น มีความรู้ในการเลือกรายการที่เหมาะสมสำหรับบุตรสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32. สมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองที่แตกต่างกัน

ระดับชั้นของบุตร	ความต้องการเป็นผู้กำกับดูแล	SD	F	Sig	Post-hoc
ประถมต้น (1)	4.18	0.877	3.376	0.104	-
ประถมปลาย (2)	4.18	0.936			
มัธยมต้น (3)	3.95	0.873			
มัธยมปลาย (4)	3.88	0.858			

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองอย่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตกับภาคส่วนอื่นๆที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33. สมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตกับภาคส่วนอื่นๆที่แตกต่างกัน

ระดับชั้นของบุตร	ความต้องการมีส่วนร่วมกำกับดูแลกับภาคส่วนอื่นๆ	SD	F	Sig	Post-hoc
ประถมต้น (1)	3.95	0.77	8.577	0.00	1>3 , 2>3, 4>3
ประถมปลาย (2)	3.91	0.73			
มัธยมต้น (3)	3.53	0.71			
มัธยมปลาย (4)	3.81	0.72			

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองของบุตรที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตกับภาคส่วนอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมต้น ประถมปลาย และ มัธยมปลายมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ สูงกว่า ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมต้น

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร

ตารางที่ 34. ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ระหว่าง บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตและความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต	ความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร	
	r	Sig.
พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา	.387**	0.00
พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน	.321**	0.00
พ่อแม่ผู้รวมขอม	.459**	0.00
พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น	.098*	0.031

เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต กับความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร พบว่า ทั้ง 4 บทบาทมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ดังตารางข้างต้น

ตารางที่ 35. การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยบทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร โดยเทคนิคการนำเข้าปัจจัยทั้งหมด

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา	0.012	0.006	0.146	2.121	0.034
พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน	-0.006	0.01	-0.036	-0.562	0.575
พ่อแม่ผู้รวมขอม	0.077	0.012	0.386	6.406	0
พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น	0.006	0.015	0.017	0.374	0.709

ค่าคงที่ 2.473; Std.Error = 0.141

R=.474 ; R Square = .225; F = 31.389 ; p-value <0.001

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร ในระดับปานต่ำ (Best, 1977 , อ้างถึงใน ศุภมาส อังสุโชติ, 2555) โดยมี สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .474 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร ได้ร้อยละ 22.5 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 โดยมีค่าคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.141

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า บทบาทพ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา และบทบาทพ่อแม่ผู้รวมขอม สามารถพยากรณ์ ความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ บทบาทพ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน และบทบาทพ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น ไม่สามารถสามารถพยากรณ์ ความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตรได้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง

ตารางที่ 36. ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ระหว่าง บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต และ ความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต	ความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆ	
	r	Sig.
พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา	.391**	0.00
พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน	.418**	0.00
พ่อแม่ผู้รวมขอม	.469**	0.00
พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น	0.043	0.339

เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต กับความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง พบว่า มีบทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต 3 บทบาทที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ดังตารางข้างต้น

ตารางที่ 37. การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยบทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตร ในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง โดยเทคนิคการนำเข้าปัจจัยทั้งหมด

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา	0.006	0.006	0.067	0.989	0.32
พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน	0.036	0.011	0.203	3.202	0.00
พ่อแม่ผู้รวมขอม	0.068	0.014	0.295	4.964	0.00
พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น	-0.024	0.017	-0.062	-1.406	0.16

ค่าคงที่ 2.464; Std.Error = 0.16

R=.496 ; R Square = .239; F = 35.796 ; p-value <0.001

จากผลการวิจัย จะเห็นว่า บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง ในระดับต่ำ (Best, 1977 , อ้างถึงใน ศุภมาส อังสุโชติ, 2555) โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .496 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง ได้ร้อยละ 23.9 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 โดยมีค่าคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.16

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า บทบาทพ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน และ บทบาทพ่อแม่ผู้รวมขอม สามารถพยากรณ์ ความรู้ในการเลือกรายการสำหรับบุตร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ บทบาทพ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา และบทบาทพ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น ไม่สามารถสามารถพยากรณ์ ความต้องการเป็นผู้กำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง ได้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 7

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 38. ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ระหว่าง บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต และระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ	
	r	Sig.
พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา	.540**	0.00
พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน	.502**	0.00
พ่อแม่ผู้รอมชอม	.456**	0.00
พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น	.172**	0.00

เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต กับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆพบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตทุกบทบาทมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ดังตารางข้างต้น

ตารางที่ 39. การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยบทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตร ในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ โดยเทคนิคการนำเข้าปัจจัยทั้งหมด

บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตร ในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา	0.025	0.005	0.31	4.867	0.00
พ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน	0.033	0.009	0.219	3.668	0.00
พ่อแม่ผู้รวมขอม	0.02	0.011	0.102	1.82	0.069
พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น	0.007	0.014	0.021	0.509	0.611

ค่าคงที่ 2.26; Std.Error = 0.129
R=.576 ; R Square = .331; F = 53.758 ; p-value <0.001

จากผลการวิจัย จะเห็นว่า บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลบุตรในการเปิดรับรายการต่างๆทั้งจากสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆในระดับต่ำ (Best, 1977 , อ้างถึงใน ศุภมาส อังสุโชติ, 2555) โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .496 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ ได้ร้อยละ 33.1 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.001 โดยมีค่าคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.16

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า บทบาทพ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา บทบาทพ่อแม่หาคนรอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน สามารถพยากรณ์ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ และบทบาทพ่อแม่ผู้รวมขอม และ บทบาทอะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น ไม่สามารถสามารถพยากรณ์ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆได้

บทที่ 5

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การนำเสนอผลการวิจัย “บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน” ในส่วนของการวิจัยคุณภาพ เป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 3 เพื่อหาข้อเสนอแนะทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นต่างๆที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะทางในการเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่

1. สถานการณ์การใช้สื่อรวมถึงสื่อดิจิทัลของเด็ก และเยาวชน
2. การดูแลเด็ก และเยาวชนในการรับชมสื่อของผู้ปกครอง และครู
3. สถานการณ์การกำกับสื่อในปัจจุบัน
4. ผู้ที่ควรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแล ออกนโยบายในการกำกับรายการต่างๆ และรายการเพื่อเด็ก
5. ความพร้อมในการเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) ของประชาชนในประเทศไทย
6. นโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ
7. ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานการณ์การใช้สื่อรวมถึงสื่อดิจิทัลของเด็ก และเยาวชน

สำหรับประเด็นดังกล่าว สามารถแบ่งคำตอบจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 3 ประเด็นย่อยด้วยกันได้แก่ ประเด็นในเรื่องพื้นที่รายการสำหรับเด็ก และเยาวชนมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ ประเด็นในเรื่องเด็ก และเยาวชนมีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางโทรทัศน์ในระบบปกติ รวมไปถึงระบบดิจิทัลน้อยลง และประเด็นในเรื่องผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการกำกับสื่อเพื่อเด็ก และเยาวชน

1.1 พื้นที่รายการสำหรับเด็ก และเยาวชนมีจำนวนไม่เพียงพอ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 12 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นสถานการณ์เกี่ยวกับพื้นที่ของรายการสำหรับเด็ก และเยาวชนโดยกล่าวว่าพื้นที่รายการสำหรับเด็ก และเยาวชนในปัจจุบันมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ นอกจากนี้รายการประเภทดังกล่าวยังมีผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในจำนวนน้อยกว่ารายการประเภทความบันเทิงอื่นๆ อาทิ รายการเกมส์โชว์ รายการประกวด และละคร ด้วยปัจจัยในเรื่องการขาดผู้สนับสนุนสำหรับรายการ เรตติ้งของรายการไม่เป็นที่นิยม ช่วงเวลาออกอากาศที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหารายการไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยที่มีความสนใจที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

“...พื้นที่ไม่เพียงพอค่ะ มันต้องมีเพิ่มอีก คือทุกๆรายการก็ต้องมีสัญลักษณ์ให้ด้วย ในส่วนรูปแบบเนื้อหาที่ทั้งเหมาะสม และไม่เหมาะสมปนกัน ที่ไม่เหมาะสมส่วนมากจะเป็นรายการที่เป็นเกมส์โชว์ร้องเพลง หรืออะไรพวกนี้ ที่มีนัยของธุรกิจแอบแฝง ไปในตัว อยากให้เพิ่มสารคดีสำหรับเด็กนะคะ ซึ่งตอนนี้มีน้อยมาก แต่สารคดีในอินเทอร์เน็ตมันยังไม่พอ เด็กๆต้องค้นหาเองจากทั่วโลก”

ณิชภา สิงห์ณรงค์

เครือข่ายผู้ปกครอง เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ สีลม

“...สำหรับวัยเด็กยังไม่เพียงพอค่ะ พื้นที่ควรที่จะเพิ่มมากกว่านี้หน่อย เนื้อหารายการของผู้ใหญ่จะเยอะมากกว่า เด็กจะไม่ค่อยมีเลยคะ...แต่ว่าลูกของแม่จะรับชมรายการของผู้ใหญ่ซะมากกว่ารับชมรายการสำหรับเด็กคะ ตัวอย่างรายการที่น้องดูคือ คือสื่อในยูทูบ หรือเนื้อหาที่นำเสนอโดยเน็ตไอดอลซะมากกว่า เช่น พวกสอนทำของต่างๆในยูทูบ แล้วก็มักมีร้องนักแสดงที่น้องเขาปลื้ม แต่ตรงนี้คุณแม่คิดว่ามันไม่เหมาะสมนะคะ ที่จะไปดูตรงนั้น เช่น พวก คำหยาบที่ไม่เหมาะสมกับเด็กที่เขาตั้งใจให้ผู้ใหญ่ดู เด็กมีแนวโน้มไปเปิดตรงนี้ดูสูง

พรนิมิต โพธิ์สะอาด

เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสายอักษร

1.2 เด็ก และเยาวชนมีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางโทรทัศน์ในระบบปกติ และดิจิทัลน้อยลง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 7 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวโดยกล่าวว่าเด็ก และเยาวชนมีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางโทรทัศน์ในระบบปกติ รวมไปถึงระบบดิจิทัลน้อยลง แต่มีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางอินเทอร์เน็ต ผ่านอุปกรณ์มือถือสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์มากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกสบาย สามารถตอบสนองความสนใจต่อสิ่งที่ต้องการรับชมได้มากกว่า เนื้อหารายการมีให้เลือกอย่างหลากหลายไม่มีข้อจำกัด และสามารถชมได้ทุกช่วงเวลา

“...ปัญหาที่เกิดขึ้น ในขณะนี้ถ้าสื่อใหม่ เด็กๆหลายคนก็ไม่ได้ดูรายการเด็กทางโทรทัศน์ แต่เขาไปดูทางยูทูป แชนแนลต่างๆ เขามองว่ามันตรงกับกลุ่มเขามากกว่า”

ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ

อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“...ก็หนีไปดูการ์ตูน ซึ่งไม่ดูการ์ตูนในทีวี ดูออนไลน์อีกตั้งหาก โทรทัศน์แทบจะไม่แตะเลย สถานการณ์น่าจะเป็นอย่างนั้น ความน่าสนใจของรายการเด็กคือเด็กไม่ดู อาจจะไม่ตรงกับความต้องการของเขา ถึงพื้นที่จะมีแต่เขาไม่ดู พอเรามีทีวีดิจิทัล สามสิบกว่าช่อง ก็มีช่องเด็ก มีการ์ตูน ละครเด็ก แต่ลูกหลานเราก็ไม่ได้ดู เนื้อหารายการ รูปแบบ มันไม่ดึงดูด ไม่ตรงกับความต้องการหรือเทรนด์ของเด็ก มันอาจจะไปจับกลุ่มเด็กอื่น ลูกหลานผมอาจจะเด็กในเมือง สื่อสภาพแวดล้อมก็กลายเป็นอีกเรื่องหนึ่ง รายการเด็กบางทีก็น่าดูนะ ดูดี แต่เด็กๆไม่ดู”

อาจารย์ เกียรติศักดิ์ วัฒนศักดิ์

ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

1.3 ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการกำกับสื่อเพื่อเด็ก และเยาวชน

นอกจาก 2 ประเด็นย่อยข้างต้นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแล้ว ตัวแทนกลุ่มครูผู้สอนยังได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการกำกับสื่อเพื่อเด็ก และเยาวชน ทำให้ไม่มีการควบคุมเนื้อหารายการที่รายการที่เด็ก และเยาวชนรับชม และไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำจากการกำหนดเรตติ้งสำหรับรายการต่างๆ เนื่องจากความรู้ในเรื่องผลกระทบที่เกิดจากสื่อต่อเด็ก และเยาวชนยังมีไม่เพียงพอ และความเคยชินจากการเปิดรับชมสื่อต่างๆทั้งที่เป็นเรตติ้งที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมพร้อมกันในครอบครัว

“...ปัจจัยในการเลือกชมสื่อของเด็ก ส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยการดูแลของผู้ปกครอง ครู เด็กคนไหนครอบครัวดูแลได้ดี เขาก็จะเข้าสื่อมีประโยชน์ ครอบครัวไหน ปล่อย ไม่ได้ควบคุมดูแล พวกนี้จะมีความเสี่ยงที่จะเข้าไปดูอะไรที่เกินตัว และก็มีผลกระทบในการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแก่ตัวเด็ก...อย่างเช่น เคสหนึ่ง เด็กรุนแรงขึ้น มีการกระทำที่รุนแรง เขาก็บอกว่า เพราะผมดูยูทูป รายการมาเขาก็ทำแบบนี้ เขาก็ไม่เห็นเป็นอะไรเลย พอคุณครู รู้ก็แจ้งไปที่ครูประจำชั้น ครูประจำชั้นบอกว่า ครอบครัวไม่ได้ดูแล ให้นักเรียนเขาอยู่กับไอแพด ทีวี มีอิสระเต็มที่ ทำให้เขามีพฤติกรรม และผลกระทบแบบนี้”

เดือนเต็ม หมดตาแฮด

ครูผู้สอนหมวดคอมพิวเตอร์ โรงเรียนอนุบาล พิบูลย์เวช

“...ผู้ปกครองบางคน ผู้ดูแลเด็กบางคนไม่ได้ความรู้เยอะ ตามชนบท ต่างอาชีพต่างสายงาน มันต้องทำความเข้าใจอีกเยอะ การใช้ภาษาสื่อสารก็อาจจะยาก ยิ่งทำให้เขาไม่เข้าใจคะ มันเหมือนตอนนี้สังคมกำลังเริ่มต้น ต้องใช้เวลา และการประจําสัมพันธ์ คนจะทำงานส่วนใหญ่อัน ดูเวลาที่วิก็จะน้อยด้วย การให้ความสําคัญจะน้อย คนกทม อาจจะทำได้ แต่ตามตจว เขาจะคิดอีกแบบหนึ่งคะ”

จิราภรณ์ ทองท้าว

ครูผู้สอนชั้นเตรียมอนุบาล โรงเรียนเทศบาล 3 วัดสทมิตร

2. การดูแลเด็ก และเยาวชนในการรับชมสื่อของผู้ปกครอง และครู

สำหรับประเด็นดังกล่าวเป็นการแสดงความคิดเห็นจากตัวแทนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก และเยาวชนในการรับสื่อโดยตรง ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองเด็ก และเยาวชน และกลุ่มครูสอนในโรงเรียน โดยสามารถแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ประเด็นย่อยได้แก่ การรับชมรายการจากสื่อต่างๆไปพร้อมกับลูก การสอบถามถึงรายการที่ลูกได้รับชม การสร้างภูมิคุ้มกันในการรับชมรายการต่างๆให้กับลูก การตั้งกฎในโรงเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์รับชมสื่อ และการแบ่งแยกโซนการเข้าใช้เนื้อหาจากระบบอินเทอร์เน็ตไวไฟของโรงเรียน

2.1 การรับชมรายการจากสื่อต่างๆไปพร้อมกับลูก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนกลุ่มผู้ปกครองจำนวน 4 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลลูกของตนเองในการรับชมรายการจากสื่อต่างๆ โดยวิธีที่กลุ่มตัวแทนผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้มากที่สุดก็คือ การรับชมรายการจากสื่อต่างๆไปพร้อมกับลูกๆของตนเอง นอกจากนั้นกลุ่มผู้ปกครองยังมีความพยายามที่จะไม่ให้ลูกของตนเองรับชมรายการเพียงลำพัง ทำให้สามารถคัดกรองเนื้อหา และให้คำตักเตือนจากเนื้อหาที่เห็นว่าไม่เหมาะสมได้ทันที

“...ต้องดูแลด้วยความใกล้ชิด ต้องดูกับเขา ไม่ใช่ปล่อยให้เขาดูคนเดียว ส่วนใหญ่จะไม่ปล่อยให้ปล่อย ถ้าปล่อย เราต้องวิ่งมาดู อย่างมาทำกับข้าว ต้องคอยวิ่งมาดู วิ่งมาดูแลเขา บางเขาถ้าสิ่งที่เขาดูไม่มี เช่น พุดไม่เพราะ เราก็จะวิ่งมาเตือนเขา บางอย่างมันไม่ใช่ช่วยเขา ถ้าไม่เหมาะสมก็บอกเลยว่าจะไม่ควรดู เพราะว่าพุดจาไม่ดี”

คุณสุดถนอม พรพาณิช

เครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนพระมารดา

“...วิธีการหนึ่งที่ดีที่สุด พ่อแม่บังคับด้วย อยากผมถ้าไม่ได้บังคับลูก ก็จะไปดูเขาเป็นระยะ ว่าเขาดูเรื่องอะไรอยู่ สมมุติที่วินะ แล้วก็มือถือแล้วก็ปล่อยให้เค้าเล่นนานจนเกินไป พยายามเช็คดูว่าสิ่งที่เขาดู เขาอ่านคืออะไร ผมจะถามบ่อยๆ ว่าเค้าดูอะไรอยู่ลูก แล้วก็คอยดูว่า อะไร

“ไม่เหมาะก็จะบอกว่า มันไม่เหมาะอย่าดูเลย สมมุติถ้า ถ้าเป็นละครก็จะบอกว่าตรงนี้นั้นไม่ดี ให้เขาแยกแยะว่าตรงนี้นั้นคืออะไร”

คุณเจก รัตนตั้งตระกูล
ผู้ประกาศข่าว พิธีกร นักแสดงสังกัดช่อง 3

2.2 การสอบถามถึงรายการที่ลูกได้รับชม

การสอบถามถึงรายการต่างๆที่ลูกของตนเองได้รับชม เป็นวิธีการที่กลุ่มตัวแทนผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้ในการแก้ปัญหาในกรณีที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่รับชมรายการต่างๆพร้อมกับลูก โดยจะมีการสอบถามถึงรายการที่ลูกได้รับชม หรือมีการเข้ามาตรวจตรารายการที่ลูกได้รับชมเป็นระยะ และยังมี การตั้งกฎ กติกาให้มีการขออนุญาตเมื่อต้องการรับชมรายการต่างๆ หากผู้ปกครองเห็นว่ารายการดังกล่าวไม่เหมาะสมก็ จะมีการกล่าวตักเตือน หรือไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการเหล่านั้น

“...ในการแนะนำคือจะมีการให้ลูกขออนุญาตก่อนว่าจะดูจะชมได้ไหม ถ้าไม่ถามแล้วเราเห็น ก็เตือน แล้วก็ทำโทษโดนไม่ให้เข้าไปอีก ในส่วนพื้นที่ในการดูสื่อ เราไม่ได้เห็นทุกครั้ง แต่แม่ใช้วิธีไม่เปิดไวไฟตลอดเวลาที่บ้าน จะอนุญาตก็ต่อเมื่อลูกๆอยู่ในพื้นที่ที่แม่เห็นก่อน ถ้า แשרไวไฟ จะต้องอยู่กันสองคนพี่น้อง หรือห้ามอยู่คนเดียว แล้วก็ให้คุณพ่อช่วยเข้าเช็ค ด้วยค่ะ”

คุณณิชภา สิงห์ณรงค์
เครือข่ายผู้ปกครอง เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ สีสลม

“...แนวทางการแก้ไขสำหรับแม่ แม่จะถามลูกว่าเขาดูอะไรตอนเปิด หรือให้คำแนะนำ ซึ่ง ปัญหาก็คือบางทีแม่ไม่มีเวลาดูแลเขาตลอดเวลา ก็จะบอกให้แยกแยะเอาว่าอะไรดีไม่ดีจะ สอน ให้เขาดูเอา เด็กโตบางคนยังแยกออก แต่เด็กบางคนที่เล็กมากๆแล้วได้ดูจะแยกไม่ ออกแน่นอนค่ะ”

คุณพรนิมิต โพธิ์สะอาด
เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสายอักษร

2.3 การสร้างภูมิคุ้มกัน ในการรับชมรายการต่างๆให้กับลูก

ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการรับชม สอบถาม หรือเช็คประวัติการรับสื่อต่างๆของลูก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองบางท่านยังใช้วิธีการในการสร้างภูมิคุ้มกัน การฝึกการแยกแยะถูกผิด หรือสร้างการรู้เท่าทันสื่อในการรับชมรายการต่างๆให้กับลูก เมื่อต้องรับชมเนื้อหารายการต่างๆเพียงลำพัง

“...จะบอกให้แยกแยะเอาว่าอะไรดีไม่ดีค่ะ จะสอน ให้เขาดูเอา เด็กโตบางคนยังแยกออก แต่เด็กบางคนที่เล็กมากๆแล้วได้ดูจะแยกไม่ออกแน่นอนค่ะ”

คุณพรนิมิต โพธิ์สะอาด
เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสายอักษร

“...คือผมว่ามันควบคุมไม่ได้หรอกว่า ไม่ให้เขาเล่นเลย เด็กจะรู้สึก ว่า พ่อแม่ยังเล่นเลย ทำไมเขาเล่นไม่ได้ ถ้าเล่นเราก็ต้องมีส่วนร่วมคลุกคลีกับเขาบ้าง ให้เขาแยกแยะว่าสื่อที่เขาเข้ามา มันดีหรือไม่ดี ให้เขารู้ว่าสิ่งที่รับมาควรจะแยกแยะอย่างไร การให้คำแนะนำที่ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ”

คุณเจก รัตน์ตั้งตระกูล
ผู้ประกาศข่าว พิธีกร นักแสดงสังกัดช่อง 3

2.4 การตั้งกฎในโรงเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์รับชมสื่อ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนกลุ่มครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน เกี่ยวกับการป้องกัน หรือควบคุมการรับชมสื่อในเวลาที่ไม่เหมาะสมในโรงเรียนของเด็กและเยาวชน โดยวิธีที่โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ก็คือการตั้งกฎในโรงเรียนไม่ให้นักเรียนนำอุปกรณ์ในการรับชมสื่อต่างๆเข้ามาใช้ในเวลาเรียน เช่น โทรศัพท์ แท็บเล็ต หรือโน้ตบุ๊ก โดยจะมีการยกเว้นอนุโลมให้นักเรียนใช้ในเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน

“...มาตรการโรงเรียนคือห้าม นร เล่นอยู่แล้วครับ เขาต้องแอบเล่น ตรงนี้เราห้ามอยู่แล้ว ทั้งรายการสด รายการย้อนหลัง แต่ตอนนี้ถ้าแอบเล่นในห้องคือ เรามีมาตรการลงโทษอยู่แล้วครับ ตัดคะแนน ตักเตือน คือมีกฎอยู่แล้ว เด็กที่ทำคือเขาแอบทำ บางทีอาจารย์หันหลังเขาก็แอบดู บางอย่างมันเขาคาดดูรอไว้ได้ครับ”

คุณอภิชาติ พูนสวัสดิ์
ครูผู้สอนหัวหน้างานคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบดินทร เดชา สิงห์สงขลา 2

“...ในส่วนของอุปกรณ์ส่วนตัวก็จะมีกฎห้ามการใช้ในห้องเรียนควบคุมในเรื่องการใช้งานในเรื่องนอกเหนือจากการเรียน ในห้องเรียนก็คือจะไม่อนุญาตเลยอยู่แล้ว ถ้าเป็นนอกเหนือเวลานั้น ก็จะถูกดุลพินิจของเด็กเอง”

คุณนิพนธ์ สาลี
ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ

2.5 การแบ่งแยกโซนการเข้าใช้เนื้อหาจากระบบอินเทอร์เน็ตไวไฟของโรงเรียน

สำหรับโรงเรียนที่มีบริการไวไฟให้กับนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนกลุ่มครูผู้สอนจำนวน 5 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกัน หรือควบคุมการรับสื่อที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมในโรงเรียนของเด็กและเยาวชน โดยวิธีการที่โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ก็คือการแบ่งแยกโซนการเข้าใช้ของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนอย่างชัดเจน รวมถึงการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์ไอซีทีของโรงเรียนด้วย โดยในการเข้าใช้ของนักเรียนจะมีการควบคุมเนื้อหาเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมโดยจะมีรายชื่อการคัดกรองที่นำมาจากกระทรวงไอซีที และยังมีการคัดกรองเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมย้อนหลังจากประวัติการเข้าเว็บไซต์ของนักเรียนเองด้วย

“...ถ้าในโรงเรียน ระบบระเบียบจะเคร่งครัดอยู่แล้ว ควบคุมง่าย โรงเรียนไม่ได้มีการตัดแอดเดสส์เว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมออก ครูก็มีการดูแลอย่างทั่วถึง อันนี้พูดถึงโรงเรียนนานาชาติ มันก็จะมีเปอร์เซ็นต์ที่ เขาก็ยังแอบเอาเข้ามาทำผิด ก็ต้องว่าไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน แต่เด็กโตค่อนข้างมีปัญหาเยอะเพราะว่าเก่ง เอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในโรงเรียน เด็กเล็กก็ควบคุมไม่ได้ บ้าง จะมีการตัดสัญญาณเฟสบุ๊ค ไอจีทีนะคะ ถ้าเน็ตโรงเรียน ส่วนเครื่องส่วนตัวก็จะห้าม ถ้าเด็กเล็กใช้สมบัติโรงเรียนจะเข้าไปดูไม่ได้ จะมีฟิเตอร์กรองสื่อที่เหมาะสมตลอด...อย่างครูจะเปิดยูทูปอะไรขึ้นมาในห้อง เขาก็จะต้องให้โหลดจาก Keep VID โหลดทิ้งไว้เพื่อป้องกันการขึ้นของโฆษณา ป้องกันภาพข้างๆที่เหมาะสม เป็นนโยบายของโรงเรียน”

คุณลักขณา ศิริวงศ์

ครูผู้สอนในระดับประถม โรงเรียนนานาชาติ KIS

“...การเข้าไวไฟที่โรงเรียน เราจะแบ่งแยกเป็นคนละโซนไอทีระหว่างบุคลากรกับนักเรียน เราจะมีแอดเดสส์ของนักเรียน เราจะจำกัดเว็บไซต์ว่าเว็บไหนไม่ให้เข้า เราจะมีระบบอัปเดตเรื่อยๆเพราะเว็บไซต์พวกนี้มันมีการเรื่อยๆ บางครั้งเขาเข้าก่อนเรารู้เราถึงมาเพิ่มทีหลัง เพิ่มได้ แต่บางเว็บเราไม่รู้ มันมีตารางของกระทรวงไอซีทีเราก็บล็อกได้แล้ว...คนที่ทำงานตรงนี้จะมามีทีมงานคอมพิวเตอร์ช่วยกันตรวจ..เว็บที่ไม่เหมาะสมที่นักเรียนเข้าคือ มีสองแบบ เว็บที่เราารู้อยู่แล้วเราก็บล็อก ก็มีเด็กที่เขาเซทเข้าไปบ้างก็เจอบล็อก กับอีกเว็บที่เราไม่รู้แล้วเด็กเขาเข้าไป เราก้ไปตามบล็อกยูอาร์แอลทีหลังครับ มันก็จะมีหลุดบ้างในบางครั้งแต่เป็นส่วนน้อย”

อาจารย์ อภิชาติ พูนสวัสดิ์

หัวหน้างานคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบดินทร เดชา สิงห์สงเสนีย์ 2

3. สถานการณ์การกำกับสื่อในปัจจุบัน

ในประเด็นเรื่องสถานการณ์การกำกับสื่อในปัจจุบัน ผู้วิจัยสามารถแบ่งการแสดงความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็น 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และครูผู้สอน มาตรฐานในกำหนดเนื้อหาตามเรตติ้งที่ไม่ชัดเจน และปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการกำกับสื่อโดยเรตติ้งที่ส่งผลให้จำนวนรายการเด็ก และจำนวนผู้รับชมลดลง

3.1 การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และครูผู้สอน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองจำนวน 6 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นสถานการณ์การกำกับสื่อในปัจจุบันว่า ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และครูผู้สอนบางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการกำกับสื่อรายการต่างๆ และการกำกับรายการเพื่อเด็ก ทั้งในเรื่องความเข้าใจต่อกระบวนการการกำหนดเรตติ้งรายการต่างๆ องค์กรที่ทำหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว และความสำคัญต่อการกำกับสื่อทำให้ไม่ทราบถึงวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมเด็ก และเยาวชนที่ตนเองดูแลเพื่อให้ได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาที่เหมาะสม และประโยชน์มากที่สุด

“...กสทช อาจจะทำงานแต่บทบาทของเขาประชาชนไม่ค่อยจะรับรู้สักเท่าไร พวกรายการเด็กหรืออะไร คุณแม่ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าใครเป็นคนกำกับ ประชาชนจะทราบน้อย”

คุณณิชภา สິงห์ณรงค์
เครือข่ายผู้ปกครอง เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ สีลม

“...เรื่องนี้ไม่ค่อยทราบ เรื่องเรตติ้งใครเป็นคนกำกับ จริงๆผมก็ไม่ค่อยรู้เท่าไร กรรมการคนกำหนดมาจากไหน ยังไม่ทราบ ถ้าเดาก็คือ กสทช ผมรู้ว่ารายการนี้เหมาะสำหรับคนไหน เรทเป็นแบบไหน แต่ผู้กำกับ ยังไม่ทราบดีเท่าที่ควร”

อาจารย์ เกียรติศักดิ์ วัฒนศักดิ์
ผู้ช่วยคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

3.2 มาตรฐานในกำหนดเนื้อหาตามเรตติ้งที่ไม่ชัดเจน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นข้างต้นโดยกล่าวว่า มาตรฐานในการกำหนดเนื้อหาตามเรตติ้งในปัจจุบันมีความไม่ชัดเจน หรือมาตรฐานการกำหนดเนื้อหารายการแต่ละรายการไม่ตรงกัน เช่น กลุ่มรายการที่กำหนดเนื้อหาเป็นเรตติ้ง ท ยังมีบางรายการที่นำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเยาวชน หรือสื่อไปในเรื่องความรุนแรงทางเพศซึ่งควรจะเป็นเรตติ้ง ฉ นอกจากนั้นยังมีประเด็นเรื่องการตีความเกี่ยวกับความเหมาะสมสำหรับเนื้อหาจากข้อกำหนดของเรตติ้ง จากผู้ผลิตสื่อที่ไม่เหมือนกัน

ทำให้การผลิตเนื้อหารายการ รวมถึงรายการเพื่อเด็ก และเยาวชนในระดับเรตติ้งเดียวกันมีการนำเสนอเนื้อหา ระดับความรุนแรง เรื่องภาษา และเพศที่ไม่เหมือนกัน

“...ปัญหาเรื่อง ท อย่างที่บอก เพราะว่า ป ด เพราะเราไม่ค่อยห่วง ปัญหาคือบ้านเรา ท เกือบทุกรายการ เกือบไปหมด แต่จริงๆมาตรฐาน รายการ ท มันไม่ชัด”

ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ

อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“การตีความของผู้ผลิตสื่อมันไม่ตรงกันค่ะ ทำให้การผลิตเนื้อหาให้ตรงตามเรตติ้งที่เป็น นโยบายเป็นไปได้ยาก ยากที่จะทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะเขายังไม่เข้าใจค่ะว่า เรื่อง เพศ เรื่องความรุนแรงที่เป็นระดับนั้น เป็นอย่างไร ต้องมีการสร้างความเข้าใจมากกว่านี้”

ดร.ชนัญสรุ อรณพ ณ ออยุธยา

ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรดุริยางค์บัณฑิตศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการกำกับสื่อโดยเรตติ้ง ส่งผลให้จำนวนรายการเด็ก และจำนวนผู้รับชมลดลง

ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการกำกับสื่อโดยเรตติ้งเป็นประเด็นคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่คำนึงถึงมากที่สุด โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 16 ท่านได้อธิบายว่า นโยบายเกี่ยวกับการกำกับสื่อโดยเรตติ้งส่งผลให้รายการเพื่อเด็กมีจำนวนลดลง เนื่องจากด้วยข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ในการควบคุมเนื้อหาของเรตติ้ง ด ที่มีความเข้มงวด ยุ่งยากเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาทำให้เนื้อหาของรายการเด็กขาดความบันเทิง และความสนุกสนาน อีกทั้งยังเกิดความยุ่งยากในการผลิต และนโยบายการกำหนดช่วงเวลาในการออกอากาศ ส่งผลให้รายการเพื่อเด็กต้องออกอากาศในช่วงเวลาที่จำนวนผู้รับชม รวมถึงกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนน้อย เช่น ช่วงเวลาที่เด็กในกรุงเทพกลับถึงบ้านเนื่องจากติดกิจกรรมเรียนพิเศษ หรือ ทำให้กระแสตอบรับของรายการเด็กมีจำนวนน้อยตามลงไป ผู้สนับสนุนรายการดังกล่าวก็มีจำนวนลดลง หรือแทบไม่มี ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ผลิตรายการเพื่อเด็กจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปผลิตรายการที่อยู่ในเรตติ้ง ท มากกว่า เพราะสามารถสร้างกระแสตอบรับที่ดีกว่า มีความคล่องตัวสำหรับการออกอากาศในช่วงเวลาต่างๆ และสร้างกำไรจากผู้สนับสนุนได้เยอะกว่า

“...แต่คนในวงการออกมาโวยวายเยอะ เขาบอกว่ามันไม่ใช่ไม่ดี แต่มันมีฉากที่มันไม่น่าใช่ เรตติ้ง ท หรือ น¹³ เพื่อที่ผู้ใหญ่จะได้นั่งอยู่ได้ การอธิบายตีความบางฉาก ความเข้าใจผิดของเราเรื่อง เรตติ้ง ท มันมีอยู่เยอะ ยิ่งไปกำหนดเวลาให้มันออกอากาศช่วงไหนก็ได้ แต่ เรตติ้ง น มันต้องสองทุ่มขึ้นไป เรตติ้ง 13บวกสี่ทุ่มขึ้นไป เขาก็จะมองว่าหาสปอนเซอร์ยาก เขาก็เลี้ยว”

ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ

อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“...เวลาที่รายการเด็กออกอากาศทำให้เด็กไม่สามารถกลับไปดูได้ทัน กว่าที่เขาจะเลิกเรียน กิจกรรมเรียนพิเศษ ใช้เวลาบนถนน คิดว่ายังไงเขาก็ไม่สามารถได้รับชมรายการตรงนี้ได้เลย”

คุณชินธร โกมลวนิช
กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

4. ผู้ที่ควรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแล ออกนโยบายในการกำกับรายการต่างๆ และรายการเพื่อเด็ก

การควบคุมดูแล ออกนโยบายในการกำกับรายการต่างๆ และรายการเพื่อเด็กนั้น ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านเห็นด้วยกันว่าควรเป็นการให้ความร่วมมือกันระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

“...เป็นการร่วมมือกันระหว่างทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็ก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ NGO เพราะว่าทำฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมันไม่มีทางสำเร็จหรอกค่ะ เพราะว่าอาจจะเกิดความไม่เข้าใจกันในการทำงาน”

คุณพรนิมิต โพธิ์สะอาด
เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสายอักษร

“...ต้องอาศัยหลายๆภาคมาช่วยๆกัน คิดให้เป็นระบบขึ้น แล้วเราก็ใส่ข้อมูลตรงนี้ด้วยกันได้ ข้อมูลตรงนี้ใช้ได้ในการออกกฎระเบียบ ออกการกำกับดูแล หรือออกการกำกับ การดูแล อย่างนี้ค่ะ การทำหน้าที่แต่ละภาคส่วนมากขึ้น เหมือนกับเรามีหน่วยที่ทำงานรับผิดชอบตรงนี้ กสทช มีส่วนตรงนี้เยอะ แต่ปรากฏว่าบทบาทหน้าที่ทำไม่ชัดเจน ทำไม่เหมือนบางอย่างควรทำไม่ได้ทำ เพราะอะไร ตรงนี้มันก็แค่กลับไปทำหน้าที่ตนเอง และพยายามจะร่วมมือกัน สร้างทิศทางในการร่วมนโยบาย และปฏิบัติให้ชัดเจน ไม่ใช่แค่คำพูด เฉยๆแต่ต้องคิดถึงเรื่อง ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติ ทำเป็นระบบ ทำให้ระยะยาว อาจจะไม่ใช่ในแค่ 5 หรือ 10 ปี ต้องเหมือนการช่วยกันสร้างสังคมด้วยกัน”

อาจารย์ รวีวรรณ ทรัพย์อินทร์
อาจารย์ผู้สอนคณะนิเทศศาสตร์ - สถาบันการจัดการ ปัญญาภิวัฒน์

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันสำหรับประเด็นคำถามเกี่ยวกับผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมดูแล และกำหนดนโยบายในการกำกับรายการต่างๆรวมถึงรายการเพื่อเด็ก และเยาวชน โดยได้อธิบายว่านอกจากภาครัฐจะเป็นผู้ผลักดันในเรื่องเกี่ยวกับการออกกฎเกณฑ์ รวมถึงควบคุมการกำกับรายการต่างๆ หรือรายการเด็กแล้ว ภาครัฐควรมีการร่วมมือในการระดมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากภาคประชาชน ทั้งกลุ่มของประชาชนที่เป็นผู้รับสื่อ กลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก และเยาวชน เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้ดูแลเด็ก กลุ่มของผู้ผลิตสื่อ และกลุ่มมูลนิธิเฝ้าระวังสื่อต่างๆ โดยลักษณะการร่วมมืออาจเป็นได้ 2 แนวทางด้วยกันคือ การคัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มดังกล่าวเข้ามานำเสนอ

แสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางนโยบายในอนาคตโดยมีรัฐบาลเป็นผู้ผลักดัน หรือการนำตัวแทนจากกลุ่มต่างๆเข้ามาเป็นหนึ่งในคณะกรรมการโดยมีการทำงานร่วมกันกับรัฐบาลในลักษณะองค์กรเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงปัญหา ของกลุ่มคนที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน และให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นในเรื่องความไว้วางใจให้ทำหน้าที่เฝ้าระวังสื่อของ องค์กร NGO ต่างๆโดยกล่าวว่า ตนเองมีความไว้วางใจให้กลุ่ม NGO ทำหน้าที่เฝ้าระวังสื่อสำหรับรายการเพื่อเด็ก และเยาวชนแทนตนเองได้ เนื่องจากเชื่อมั่นในความชำนาญเฉพาะด้านของกลุ่มผู้เฝ้าระวังสื่อที่มีความรู้ ความสามารถในการทำงานในด้านดังกล่าวอยู่แล้ว ส่งผลให้การเฝ้าระวังสื่อสำหรับเด็ก และเยาวชนมีประสิทธิภาพตามไปด้วย ทั้งนี้กลุ่มเฝ้าระวังสื่อยังมีความคล่องตัว และมีความพร้อมมากกว่าประชาชนทั่วไปในการติดต่อสื่อสารกับองค์กรภาครัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักบางท่านยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าวโดยมีความต้องการให้กลุ่ม NGO ต่างๆมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพันธกิจ รวมถึงการทำงานขององค์กรให้ประชาชนรับทราบมากกว่านี้ เพื่อเป็นการสร้างการไว้วางใจในการทำหน้าที่เฝ้าระวังสื่อแทนตัวเองให้มากขึ้นกว่าเดิม

“...มีความไว้วางใจเขาณะคะ คือให้เขามีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ มีความเข้าใจ เพราะฉะนั้น เชื่อว่าเขาจะทำหน้าที่ตรงนี้ได้ดีกว่าเรา ชาวบ้านอยู่แล้ว แต่อยากฝากไว้ว่าบางที่เราเองก็ยังไม่รู้จักเขา อยากจะรู้จักเขามากขึ้นคะ ได้วางใจ หรือสนั่นบางเรื่องได้”

คุณชวินธร โกลมฉวนิช

กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

“...ผมว่าตินะ ดีกว่าไม่มี เขาก็ทำงานเวิร์คระดับหนึ่ง คนเหล่านี้เขาพร้อมที่จะเป็นอยู่แล้ว แต่เราก็ต้องสนับสนุนเขา ภาครัฐเขาจะต้องรับฟังเขา ให้นำหนักเสียงเขา ไม่ต้องไปเริ่มอะไรใหม่มาก เอาสิ่งที่มีอยู่ทำดี ทำให้เป็นภาคหนึ่งในสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น ถ้าเขาทำงานเวิร์ค อยากให้ปรับปรุงของเสนอเขาไป มีการนำเสนอจากรัฐบาล”

คุณเจก รัตน์ตั้งตระกูล

ผู้ประกาศข่าว พิธีกร นักแสดงสังกัดช่อง 3

5. ความพร้อมในการเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) ของประชาชนในประเทศไทย

สำหรับคำตอบในประเด็นนี้เกี่ยวกับความพร้อมในการเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) ของประชาชนในประเทศไทย สามารถแบ่งประเด็นแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 2 แนวทางที่แตกต่างกันคือ มีความพร้อม และไม่พร้อม

5.1 ประชาชนในประเทศไทยมีความพร้อมที่จะเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวโดยกล่าวว่า ประชาชนในประเทศไทยทุกคนมีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ประชาชนตื่นรู้ เพียงแต่ยังไม่ให้ความสำคัญต่อผลกระทบในเรื่องดังกล่าว ทำให้เกิดการ फैาระวังสื่อต่างๆอยู่ในจำนวนน้อย ส่งผลให้สื่อที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมในปัจจุบันยังสามารถนำเสนอ และเผยแพร่สู่สาธารณะได้ รวมถึงการดูแลเด็ก และเยาวชนไม่ได้รับชมสื่อที่ไม่เหมาะสมจากช่องทางต่างๆของกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มครูผู้สอนยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควรจะเป็น

“...ในบริบทนี้ ความพร้อมมันมีครับ เพียงแต่ว่าความตระหนักต่องานจริงๆ อันนี้ก็ไม่น่าใจ ทุกคนมีความพร้อมแหละครับ เพียงแต่เขาให้ความสำคัญแค่ไหน เขาไปทำอย่างอื่น ทุกคนรู้ว่าเรตติ้งคืออะไรยังไง แต่ปฏิบัติตามไหมก็อีกเรื่องหนึ่ง”

คุณนิพนธ์ สาลี

ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ

“...มีความพร้อมค่ะ เพราะว่า ทุกคนเป็นคนดี ทำให้เราสามารถนำเสนอได้ ว่าอะไรเหมาะสม ไม่เหมาะสม เราเป็นผู้ใหญ่ดูแลคน เรามีความสามารถในการวิจารณ์ หรือเสนอแนะไปทางรัฐบาลได้ ประชาชนจะมีมองของคนชม ที่รัฐบาลเองไม่เข้าใจค่ะ คือถ้าให้ประชาชนมีส่วนร่วมมันก็จะดี”

คุณสุดถนอม พรพาณิช

เครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนพระมารดา

5.2 ประชาชนในประเทศไทยยังไม่พร้อมที่จะเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 ท่านได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามกับความคิดเห็นในข้อ 5.1 โดยกล่าวว่า ประชาชนในประเทศไทยเองยังไม่มีความพร้อมที่จะเป็นประชาชนตื่นรู้ มีเพียงประชาชนบางกลุ่ม และเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความพร้อม ซึ่งประชาชนกลุ่มดังกล่าวคือกลุ่มประชาชนที่มีความรู้ การศึกษา หรือมีการทำงานที่ใกล้ชิดเกี่ยวกับสื่อ ดังนั้นรัฐบาลควรจะต้องมีคัดสรรตัวแทนของประชาชนที่มีศักยภาพเพียงพอ ในการทำหน้าที่เป็นประชาชนตื่นรู้ เพื่อให้การ फैาระวังสื่อจากภาคประชาชนมีประสิทธิภาพมากที่สุด

“...ต้องเลือกนิตินึง บางทีเราก็ต้องยอมรับว่า พ่อแม่ในประเทศไทยมีหลายแบบ บางคนก็ยังไม่มีความรู้เท่าไร คนที่สามารถมาทำตรงนี้ได้ คือต้องเป็นคนที่มีทั้งความรู้หนึ่ง จิตสำนึกสอง มีความละเอียดอ่อนสาม ไม่ใช่จะไปจับใครมาทำได้ ต้องมีการคัดเลือกตัวแทน แล้วเป็นคนที่เต็มใจ ไม่มีการบังคับ”

แพทย์หญิง เบญจพร ต้นตสุติ

หัวหน้ากลุ่มงานสุขจิตวิทยาและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลจิตเวช คอฉิมนินิสต์

นิตยสาร Mother&Care

“...มันก็ไม่ทุกคนนะคะที่จะมีความพร้อม บางคนเขามองว่าสื่อที่เข้ามา มันอยู่ในชีวิตเขาไปแล้ว เขาอาจจะมองว่ามันเป็นเรื่องปกติ ไม่ได้ตระหนัก หรือให้ความสำคัญกับการเฟ้อระวังสื่อตรงนี้ค่ะ มองเป็นเรื่องเฉยๆ

แต่สำหรับครูครุว่าเป็นสิ่งสำคัญคะ ที่ทำตรงนี้ครูก็อยากให้ ผู้ปกครอง ประชาชนรู้ว่าสื่อที่เข้ามาตรงนี้นั้นไม่ใช่เรื่องปกติ มันมีสิ่งที่ไม่เหมาะสมมาพร้อมกับสื่อที่ไม่เหมาะสม ประชาชนเด็กต้องรู้เท่าทัน พ่อแม่ต้องดูแลลูก”

คุณบุษรา คำมูลนา

ครูผู้สอน และผู้ดูแลซารม นักข่าวรุ่นจิ๋วเพื่อการรู้เท่าทันสื่อ รร คชเผือกนุสรณ์

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ

คำตอบในประเด็นคำถามในข้อนี้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ สามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทางที่ตรงข้ามกันได้แก่ ความคิดเห็นในการสนับสนุนให้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ กับ ความคิดเห็นที่ไม่สนับสนุนที่จะให้มีการคัดเลือกประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ

6.1 การสนับสนุนให้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 14 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ โดยได้กล่าวว่า ควรมีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนที่มีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ ประชาชนตื่นรู้ จากกลุ่มอาชีพต่างๆในสังคม เช่น กลุ่มผู้เฟ้อระวังสื่อ กลุ่มผู้รับชมสื่อ กลุ่มผู้ทำงานเกี่ยวกับเด็ก และเยาวชน โดยระดับในการมีส่วนร่วมที่รัฐบาลควรเปิดโอกาสคือ การมีส่วนร่วมระดับมาก หมายถึง การนำตัวแทนจากประชาชนเข้าไปเป็นหนึ่งในผู้กำหนดนโยบายในเรื่อง แนวทาง และกฎเกณฑ์ในการกำกับสื่อ เพื่อให้การกำกับสื่อสามารถแก้ปัญหา และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในสังคม

“...ผมว่าน่าจะมีระดับมากครับ โดยคัดตัวแทนไป เพราะถ้าให้จำนวนคนเยอะ แต่ระดับน้อย มันก็เหมือนว่าไม่มีผลอะไรนะครับ ผมว่าควรจะต้องมีส่วนร่วมระดับมาก รัฐควรให้นำหนัก

กับความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กอย่างผู้ปกครอง หรืออาจารย์คร่ำครึ เพราะเขาทำหน้าที่
ใกล้ชิดเด็กทุกวัน ก็จะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กในมุมมองที่ผู้ผลิตสื่อ หรือรัฐมองไม่เห็น”

คุณอภิชาติ พูนสวัสดิ์

หัวหน้างานคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบดินทร เดชา สิงห์สงเสนีย์ 2

“...ถ้าเราสร้างแรงบันดาลใจเพียงพอให้ประชาชน กระตุ้นเขาให้เกิดความต้องการอยาก
ปกป้องตัวเอง และคน แนนอนคนคะ การสรรหาตัวแทนจากประชาชนย่อมเกิดขึ้นได้ และทำ
ได้จริง เพราะในบางครั้งประชาชนจะทราบดีว่าตนเองต้องการอะไรบ้างจากการกำกับตงนี้”

ดร.ชนัญสราร อรณพ ณ ออยุธยา

ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรดุขภูมิบัณฑิตสาขานิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

6.2 การไม่สนับสนุนที่จะให้มีการคัดเลือกประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ

ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 4 ท่านแสดงความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ โดยได้แสดงความคิดเห็นว่าตนเองยังไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับสื่อเนื่องจาก ประชาชนในประเทศไทยยังมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไม่เพียงพอ ดังนั้นรัฐบาลควรที่จะมีการผลักดันให้ประชาชนในประเทศไทยมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับสื่ออย่างเพียงพอ แล้วจึงค่อยดำเนินการผลักดันในเรื่องการมีส่วนร่วม

“...เขาก็พยายาม พื่อาร์ อย่างที่เครือขายครอบครัวทำ ถาถามว่าทำได้อย่างไร ก็ตอบว่ามันไม่
จำเป็นจะต้องเป็นกลุ่ม แค่อแม่รู้สีกว่า รายการตงนี้ไม่เหมาะกับเด็กแล้ว แล้วลูกขึ้นมา
วอยด์ เพราะถาคิดว่า เราไม่ยอมทให้เขาได้ดูรายการแบบนี้ มันคือความเป็นพ่อเป็นแม่ ก็คือ
ไม่ยอมทให้ลูกได้อะไรที่มันอันตราย ที่จะสร้างค่านิยมผิดๆ ความรักลูกจะทให้เกิดเอง แต่
ปัญหาทุกวันนี้ พ่อแม่อาจจะไม่ม่เวลาพอที่จะอยู่กับลูก”

ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ

อาจารย์ประจำคณะนิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“...ให้เป็นลักษณะของการรีพอร์มก็พอแล้ว แล้วก็อยู่ที่รัฐบาลหรือคนรับผิดชอบก็พอแล้ว ผม
ว่าอาจจะเป็นในลักษณะในเฟสนี้แหละ ไม่ใช่ให้เขารีพอร์ทอย่างเดียว อาจจะเปิดให้โหวต
หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เป็นประเด็นไปเลย ทำเปอร์เซ็นต์ขึ้นมา เห็นด้วยไหมเรื่องนี้
มีโหวต มีแรงค์ตลอดเวลา คนที่เข้าไปกด ก็อจริงๆ ก็มีคนเห็น และไม่เห็นด้วยกับเขา
เหมือนกัน ที่สำคัญก็คือ เจ้าของเรื่องเขาก็เห็นว่า ประชาชนคิดเห็นอย่างไร มันเหมือนกับ
การเป็นทีระบายให้ผู้ปกครอง ประชาชน รวมถึงเจ้าของรายการก็เห็นว่าเป็นอย่างนี้ นี่ผมว่า
โปร่งใสแล้วนะ บางทีช่องทางเก่า เรากดโหวต แล้วเมกขึ้นมาเฉยๆ คืออะไรยังงี้ แล้ว

ขั้นตอนในส่วนกำกับ...ถ้าในส่วน การให้ประชาชน กำกับ มันจะเหลื่อม บางคนอยากไป แต่
ไม่ได้ไปเป็นกรรมการ มันก็จะมีคำถามว่าทำไมขั้นไม่ได้ละ”

อาจารย์ เกียรติศักดิ์ วัฒนศักดิ์

ผู้ช่วยคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 4 ข้อเสนอแนะ
ด้วยกันได้แก่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับรายการเพื่อเด็ก และเยาวชน ข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการขึ้นค่าเตือนเรตติ้ง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มการติดต่อสื่อสารในช่องทางอินเทอร์เน็ต และ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลักดันในการสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้ประชาชน

7.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับรายการเพื่อเด็ก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 7 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่สอดคล้องไป
ในแนวทางเดียวกันในเรื่องการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับรายการเพื่อเด็ก โดยได้อธิบายว่ารายการเพื่อเด็ก และ
เยาวชนควรสร้างเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย อีกทั้งยังควรกำหนด
กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก และเยาวชนในแต่ละช่วงวัยอย่างชัดเจน เนื่องจากเด็ก และเยาวชนในปัจจุบันมี
พัฒนาการในการเรียนรู้ที่รวดเร็ว ส่งผลให้อายุแตกต่างกันจะมีความสนใจในเรื่องต่างๆที่แตกต่างกันอย่าง
มาก อีกทั้งด้วยความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้เด็ก และเยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูล
หรือเนื้อหารายการที่ตนเองสนใจได้อย่างอิสระ ดังนั้นรูปแบบรายการเด็กในปัจจุบันควรจะมีการปรับปรุง
เนื้อหาในการนำเสนอซึ่งจากเดิมจะเน้นการนำเสนอในเรื่อง ความรู้ วิชาการ หรือบทเรียนในการดำเนินชีวิต
เพียงอย่างเดียว เปลี่ยนเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ตอบสนองความเป็นปัจเจกบุคคลที่เด็ก และเยาวชนสนใจเพิ่ม
มากขึ้น เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการเล่นกีฬา การเล่นเกม งานอดิเรก และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ อีกทั้งยัง
ต้องสอดแทรกความบันเทิง และความสนุกเช่นเดียวกับที่รายการประเภทอื่นๆนำเสนอกลงไปในเนื้อหารายการ
เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก และเยาวชนให้มากยิ่งขึ้น

“...แม้ว่าตอนนี้เอาตรงๆพฤติกรรมเด็ก พัฒนาการเด็กมันเปลี่ยนไปเยอะแล้ว เปลี่ยนไปในที่นี้
คือเขามีความเป็นตัวตนตัวเองสูงมาก เด็กๆจะไม่ใช่เป็น ONE FOR ALL แบบเดิมๆ แบบเบบี้บูม
แล้ว ครุโปรยอะไรมาก็ต้องรับเหมือนกัน นั่นคือสมัยก่อน ไม่มีช้อยให้เลือก เด็กรุ่นใหม่มาเขา
เริ่มบริโภคไม่เหมือนเรา แล้วในกลุ่มเดียวกัน ก็ไม่เหมือนกันอีก ความคิด ความชอบมัน
ต่างกัน เพราะสื่อมีหลากหลายให้เขาเลือกรับชมเยอะ หมายถึงว่าเด็กบางคนก็สนใจเรื่องนี้ก็
เข้าไปดูเรื่องนี้อย่างเดียว เขามีตัวเลือกมากขึ้น เด็กมีพฤติกรรมแตกต่าง มีปัจเจกบุคคล
ค่อนข้างสูง เพราะฉะนั้นรายการเด็กที่เหมาะสม ถ้าจะให้ดี น่าจะเป็นการเอาตัวตนของเด็กหรือ

ให้เด็กมีพีตแบค มีส่วนร่วม เช่น ทูเวย์คอมมิวนิเคชั่น ที่แบบว่าเด็กมีส่วนร่วมเยอะๆ มีสัมพันธ์กับเด็ก แล้วเด็กมีส่วนการแสดง พูดตรงๆคือเหมือนไลฟ์โค้ช ใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์”

คุณลักขณา ศิริวงศ์
โรงเรียนขยายชาติ KIS

“...เราต้องเข้าใจก่อนว่า เด็กแต่ละช่วงวัยต้องการแตกต่างกันของตัวเอง เราจะไม่เหมารวมนะคะ ไม่มีทางที่จะบอกว่าจะทำรายการนี้ตั้งแต่ ช่วงอายุ หกขวบ ถึงสิบสอง มันเป็นไปได้ ความต้องการก็ไม่เหมือนกัน ความยากง่ายของเนื้อหาไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นสิ่งที่สำคัญ ต้องเข้าใจว่า เด็กแต่ละช่วงวัยมีความเข้าใจที่ต่างกัน อันที่สองมันเป็นเรื่องของทักษะ คือรายการเด็กก็ต้องการความสนุก ถ้าเราจะใส่เนื้อหาหลงไปเยอะๆ

ต้องเป็นเด็กดี น้องมีความรู้จะสอน เด็กเขาก็จะไม่ชอบเพราะเขารู้สึกว่าเขาเรียนมาเยอะแล้ว จากพ่อแม่คุณครู พอเขามาดูพวกรายการ เพราะฉะนั้นการทำรายการเด็ก ยังไงก็ตาม ความสนุกก็ต้องมา”

ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ
อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขึ้นค่าเดือนเรตติ้ง

การเปลี่ยนแปลงลักษณะการขึ้นค่าเดือนเรตติ้งเป็นข้อเสนอแนะที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 11 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยกล่าวว่า ควรมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการขึ้นค่าเดือน เรตติ้งเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร และสร้างการรับรู้ต่อกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากพฤติกรรมการรับชมของผู้บริโภคในปัจจุบันที่นิยมการเปลี่ยนช่องทีวีสลับไปมาทำให้มีโอกาสที่จะพลาดในการรับชมช่วงการขึ้นค่าเดือนเรตติ้งได้ง่าย โดยนอกจากการขึ้นค่าเดือนในช่วงแรกของรายการแล้ว ควรจะมีการขึ้นโชว์ในช่วงกลางรายการ หรือทุกๆช่วงเวลาที่กำหนด เช่น การขึ้นตัวหนังสือแบบวิ่งเพื่อเตือนถึงระดับเรตติ้งของรายการอีกครั้ง หรือการขึ้นโชว์ตลอดทั้งช่วงรายการเป็นลักษณะสัญลักษณ์เพื่อความเข้าใจอยู่ที่มุมจอ

“...เห็นด้วยกับการขึ้นค่าเดือนในส่วนอื่นของรายการด้วยค่ะ การขึ้นแค่ตอนแรกไม่พอจริงๆ เพราะแม่เองแทบจะไม่เคยเปิดรายการให้ลูกดูแบบซ้ำไว้แต่แรกเลย เรามีการเปลี่ยนช่องไปมาอยู่แล้ว การขึ้นเป็นตัววิ่ง หรือข้างช่องก็คิดว่าน่าจะดีค่ะ คนที่เปิดมาเจอ เขาจะได้ตระหนักว่าควรดูแลลูกยังไง”

คุณ ชวินธร โกมลวนิช
กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

“...เห็นด้วยกับการมีขึ้นกลางรายการ บางทีข้างหน้าเราดูไม่ทัน ดูไปแล้วลืม ควรมีขึ้นตลอดระหว่างดู วึ่งข้างหน้าอะไรก็ได้”

คุณสุดถนอม พรพาณิช
เครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนพระมารดา

7.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มการติดต่อสื่อสารในช่องทางอินเทอร์เน็ต

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ประชาชนในการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการรายงานเกี่ยวกับเนื้อหาสื่อที่ไม่เหมาะสมแก่องค์กรที่ดูแลเกี่ยวกับการกำกับสื่อ โดยกล่าวว่าควรมีการเปิดช่องทางบนอินเทอร์เน็ต อาทิ เว็บไซต์ที่เป็นทางการขององค์กรกำกับสื่อ หรือเฟซบุ๊กแฟนเพจที่เป็นทางการขององค์กร เพื่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมกันทำหน้าที่ช่วยรายงาน หรือเฝ้าระวังสื่อที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในประเด็นพิพาทต่างๆ เนื่องจากช่องทางดังกล่าวบนอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในปัจจุบัน มีความรวดเร็ว ความสะดวกสบาย และเข้าถึงประชาชนได้ง่าย

“...ต้องมีการเปิดโอกาสที่ให้แจ้งร้องเรียน เว็บไซต์หรือรายการทีวีที่ไม่เหมาะสม ไม่สุภาพ ให้ง่าย และทั่วถึงกับประชาชนมากขึ้น สะดวกมากขึ้น ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะได้ลุกขึ้นมาจัดการกับเนื้อหา เหล่านั้น”

คุณสุจิตรา สารอินทร์
ผู้ดูแลมูลนิธิอินเทอร์เน็ต ร่วมพัฒนาไทย

“...มันคือการที่อย่างน้อยที่รอดออกมา แต่เราไม่อยากจะการรอดมันเป็นแค่เสียงบ่น แล้วปัญหาก็ยังเกิด คนจะบ่นแล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างด้วย แค่น้อยอย่างเดียวก็ยังไม่พอ เครือข่ายครอบครัวเขาก็ดูว่าครบแล้วเขาก็ทำเรื่องให้ เพราะการร้องเรียนมันยุ่งยาก ต้องหาหลักฐาน เก็บคลิป พอมันยุ่งยาก คนก็เบื่อ ไม่อยากทำ ในการร้องเรียน เพราะฉะนั้นถ้าการร้องเรียนทำให้มันง่ายที่สุด”

ผศ.มรรยาท อัครจันทโชติ
อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลักดันในการสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้ประชาชน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 ท่านได้เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลักดันการสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้ประชาชน โดยกล่าวว่ารัฐบาลควรผลักดันในการส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศไทยมีความรู้ในเรื่องการเท่าทันสื่อ เพื่อให้ประชาชน รวมถึงเด็ก และเยาวชนมีภูมิคุ้มกันให้กับตนเองในการรับชมสื่อ เนื่องจากลำพังเพียงการกำกับ และเฝ้าระวังสื่อจากรัฐบาล และกลุ่ม NGO อาจจะไม่เพียงพอในการคัดกรองสื่อที่เหมาะสม ดังนั้นการที่ประชาชนมีความรู้ในการแยกแยะ รวมถึงคัดกรองสื่อที่เหมาะสมให้กับตนเอง จะเป็นอีกหนทางหนึ่งในการกำกับเฝ้าระวังสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในปัจจุบันเนื้อหารายการต่างๆบนสื่ออินเทอร์เน็ตยังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย รายการต่างๆบนช่องทางดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งมีทั้งเนื้อหาที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม และยังไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการกำกับเนื้อหาบนช่องทางอินเทอร์เน็ต การสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้กับประชาชนเองจึงเป็นแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นได้มากที่สุด สถานการณ์ปัจจุบัน

“...การรู้เท่าทันสื่อ ในโรงเรียนยังไม่มีการสอนเป็นวิชาอย่างเป็นทางการครับ แต่เราจะสอนบอกก่อน เข้าวิชาการ 10 นาที วันนี้มีตัวอย่างการใช้สื่อที่ผิดเราจะแทรกเขา แต่วันนี้ถ้าจะทำทุกวิชาไม่ได้ เพราะเวลานั้นน้อยลง ผมถึงแนะนำมาควรที่จะเพิ่ม เวลาเรียนสักนิดหนึ่ง เพื่อจะให้ความสำคัญในเรื่องพวกนี้ต่อไป วันนี้มีข่าวอะไร นร. เข้าสื่ออะไรบ้างไหม ก็จะได้ต่อกับนร. นร.ในห้องมี 50 กว่าคน เขาเข้าไปคนละสื่อกัน ครูเองจะได้ตาม นร. ทัน”

อาจารย์ อภิชาติ พูนสวัสดิ์

หัวหน้างานคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบดินทร เดชา สิงห์สิทธิ์ 2

“...ก็คือช่วยในเรื่องของการรู้เท่าทันสื่อ เช่น สถาบันครอบครัว ก็ต้องช่วยดูแลลูกหลายตัวเองด้วย การให้การศึกษาต้องสอนเรื่องของการเท่าทันสื่อตั้งแต่ อนุบาล ประถม ตามความเหมาะสมในการรับรู้ แล้วมันจะสืบเนื่องไปถึงการป้องกันในการใช้สื่อออนไลน์ ที่ควบคุมโดยกฎหมายมันยาก ไม่หมด สิ่งที่จะทำให้การป้องกันเด็กและเยาวชนให้สื่อไม่มีผลกระทบต่อเขามากนัก ก็คือ อาศัยการรู้เท่าทันสื่อ เป็นสิ่งที่ยั่งยืน เข้มแข็งกว่า สื่ออาจจะรู้สึกว่าตัวเองต้องทำมาหากิน ต้องได้ยอดคนดู แต่ถ้าวันหนึ่งสังคมมันเลวร้ายเบี้ยวไปสุดๆ สังคมก็อยู่ไม่ได้”

อาจารย์ รวีวรรณ ทรัพย์อินทร์

คณะนิเทศศาสตร์ - สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยจะดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยในสองวัตถุประสงค์แรก คือ (1) พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง และ (2) ทศนคติ และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน ได้จากผลการวิจัยในส่วนของ การวิจัยเชิงปริมาณ และส่วนสุดท้าย (3) ข้อเสนอแนะทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน ได้มาจากการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียด ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 65.2) ส่วนใหญ่อายุ 36-40 ปี (ร้อยละ 27.7) รองลงมาคือ 41-45 (ร้อยละ 19.3) ส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร รับจ้าง พนักงานบริษัท และค้าขาย โดยมีผลการวิจัยสำหรับแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

(1) พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างมักเปิดโทรทัศน์ดูในช่วงเวลา 18.00-20.30 รองลงมาคือ 20.30 -22.00 และ 05.00-09.00 ตามลำดับ (ร้อยละ 55.9, 37.3 22.6 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 74.5 เปิดรับชมรายการต่างๆทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) และการเปิดรับชมรายการต่างๆนั้น เปิดให้เด็กสามารถนั่งชมรายการต่างๆพร้อมผู้ปกครองได้ ร้อยละ 75.3 ทั้งนี้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเปิดรับรายการต่างๆนั้น นอกจากรับชมรายการในทีวีแล้ว ผู้ปกครองร้อยละ 69.7 ยังให้เด็กๆสามารถรับชมรายการผ่านอินเทอร์เน็ต/ยูทูปผ่านอุปกรณ์ มือถือ สมาร์ทโฟน ได้อีกด้วย และกลุ่มตัวอย่างตอบว่า เด็กๆมีอุปกรณ์ มือถือสมาร์ทโฟน(ที่มีเน็ต)เป็นของตัวเองหรือสามารถใช้ในห้องนอนตามลำพังบ้างร้อยละ 65.2 รายการที่เด็กเปิดรับชมนั้นมีหลายหลาย ได้แก่ รายการ การ์ตูน รายการเพลง ละครต่างๆ เกมสโตร์ต่างๆ

ส่วนปริมาณการรับชมรายการต่างๆ กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ประเมินการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของบุตรของตนเองผ่านรายการในโทรทัศน์ว่า ในวันที่ไปโรงเรียน จะได้รับชมรายการทีวีในโทรทัศน์เฉลี่ยวันละ 2.5 ชั่วโมง และเพิ่มขึ้นเป็น 3.7 ชั่วโมงในวันที่หยุดอยู่บ้าน ส่วนการเปิดรับรายการโทรทัศน์ของบุตรของตนเองผ่านรายการในอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์สมาร์ตโฟน เฉลี่ยวันละ 2.3 ชั่วโมงในวันที่ไปโรงเรียน และเป็น 4.35 ชั่วโมงในวันหยุดอยู่บ้าน ผู้ปกครองตอบว่า รายการประเภทที่เด็กๆเปิดรับชมมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ รายการเพลง รายการตลก และรายการภาพยนตร์ ส่วนรายการที่มีเด็กเปิดรับชมในลำดับต่อมาได้แก่ รายการสนทนา (Talk) ที่มีสัมภาษณ์คนต่างๆ และรายการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ใน

การเปิดรับชมรายการต่างๆแตกต่างกันไป ส่วนใหญ่ ได้แก่ เพื่อสร้างความบันเทิงเพลิดเพลิน (ค่าเฉลี่ย 4.09) เพื่อให้ทันเหตุการณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.09) รับรู้เรื่องราวของสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.99) และเพื่อรับชมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก (ค่าเฉลี่ย 3.97)

(2) ความคิดเห็น และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความกังวลต่อเนื้อหาของรายการที่เด็กเปิดรับชมที่มีการดูถูกคนอื่น ๆ มากที่สุดคือ (ค่าเฉลี่ย 3.84) เนื้อหาของรายการที่เด็กดูที่ส่อไปในเรื่องเพศ (ค่าเฉลี่ย 3.76) เนื้อหาของรายการที่เด็กดูที่ใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.74) เนื้อหาของรายการที่เด็กดูที่นำเสนอความรุนแรง (ค่าเฉลี่ย 3.72) สำหรับช่องทางการเปิดรับชมรายการต่างๆ พบว่า กลุ่มผู้ปกครองมีความกังวลถึงความไม่เหมาะสมของรายการต่างๆที่เด็กรับชม จากอินเทอร์เน็ต/ยูทูบทั่วไป (เฉลี่ย 3.82) มากกว่า จากโทรทัศน์ (เฉลี่ย 3.76)

ความรู้เกี่ยวกับประเภทรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มผู้ปกครองมีความรู้ว่ามีการจัดระดับรายการในการกำกับดูแลรายการโทรทัศน์ (เฉลี่ย 3.86) สามารถรู้ได้อย่างชัดเจนว่ารายการใดเป็นรายการในประเภทไหน “ป” “ด” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ” (เฉลี่ย 3.81) ผู้ปกครองรู้ว่า รายการ “ป” “ด” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ” หมายถึงรายการที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับใคร (เฉลี่ย 3.85) อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองมีการรับรู้เรื่องการจัดแบ่งเวลาออกอากาศรายการประเภทต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา ว่าช่วงไหนเป็นรายการประเภทไหนยังไม่มากนัก (เฉลี่ย 3.71)

พฤติกรรมในการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน พบว่ากลุ่มผู้ปกครองมักจะไม่ได้ห้ามการเปิดรับชมรายการจากสื่อต่างๆของเด็ก แต่มักจะใช้การส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมอย่างอื่นทดแทน ร่วมกับหากผู้ปกครองคิดว่า ลูกดูรายการต่างๆนานเกินไปแล้ว คุณจะสั่งให้เด็กงอแงปิดทีวี / ปิดคอม (เฉลี่ย 3.53 เท่าๆกัน) รวมทั้งมีการอธิบายถึงข้อดีข้อเสียของเนื้อหารายการต่างๆว่าอะไรดีอะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดูอะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม และในรายการต่างๆที่ดู/อันไหนคือเนื้อหารายการ อันไหนคือโฆษณา (ร้อยละ 3.53 เท่าๆกัน) และมักจะให้เด็กๆรับชมรายการต่างๆเมื่อทำการบ้านเสร็จแล้วเท่านั้น (ร้อยละ 3.52)

ผู้รับผิดชอบกำกับดูแลความเหมาะสมของเนื้อหาในรายการต่างๆ กลุ่มผู้ปกครองคิดว่า ผู้ที่ควรรับผิดชอบดำเนินการ การควบคุมเนื้อหาของรายการต่างๆให้เหมาะสมสำหรับเด็กคือ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ และ ผู้ผลิตรายการ (เฉลี่ย 4.00 เท่าๆกัน) ต่อด้วยพ่อแม่เองมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลควบคุมการเปิดรับชมรายการผ่านโทรทัศน์ และผ่านคอมพิวเตอร์/มือถือ ของเด็กๆลูกของตนเอง (เฉลี่ย 3.99) รองลงมาคือคุณครู และโรงเรียน มีหน้าที่สอนให้เด็กนักเรียนรู้จักการชมรายการผ่านโทรทัศน์ และผ่านคอมพิวเตอร์/มือถือ (เฉลี่ย 3.91) ลำดับต่อมา ได้แก่ การมูลนิธิ หรือองค์กรต่างๆที่รณรงค์เรื่องสื่อกับเด็กมาเป็นผู้จัดตั้ง และ

ควบคุมรายการสำหรับเด็ก (เฉลี่ย 3.83) การปล่อยให้เด็กเองจะต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักเลือกรับสื่อต่างๆด้วยตนเอง (เฉลี่ย 3.81) และควรจัดตั้งให้มีองค์กรอิสระ (องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ หรือ ผู้ผลิตรายการ) มาเป็นผู้จัดเรตติ้งและควบคุมรายการสำหรับเด็ก (เฉลี่ย 3.76)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ พบว่า กลุ่มผู้ปกครองต้องการที่จะร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆในระดับที่สูง ทั้งในระดับของการมีส่วนร่วมต่างๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วิธีการ มาตรการลงโทษ ในการจัดการกับรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กให้ดีขึ้น (เฉลี่ย 3.84) มีส่วนในการจัดระดับของรายการว่ารายการไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก (เฉลี่ย 3.84) มีส่วนในการกำหนดว่าเนื้อหารายการแบบไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก (เฉลี่ย 3.81) ร่วมในการเป็นผู้สอดส่องติดตามรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องแก้ไข (เฉลี่ย 3.76) และต้องการที่จะยื่นเอกสารร้องเรียนถึงความไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการแก้ไข ด้วยตัวเอง (เฉลี่ย 3.56)

สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

(3) ข้อเสนอแนะทางในเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก และเยาวชน

สามารถนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นต่างๆที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะทางในการเสริมสร้างบทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้ 1. สถานการณ์การใช้สื่อรวมถึงสื่อดิจิทัลของเด็ก และเยาวชน 2. การดูแลเด็ก และเยาวชนในการรับชมสื่อของผู้ปกครอง และครู 3. สถานการณ์การกำกับสื่อในปัจจุบัน 4. ผู้ที่ควรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแล ออกนโยบายในการกำกับรายการต่างๆ และรายการเพื่อเด็ก 5. ความพร้อมในการเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) ของประชาชนในประเทศไทย 6. นโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ 7. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานการณ์การใช้สื่อรวมถึงสื่อดิจิทัลของเด็ก และเยาวชน จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจุบันมี พื้นที่รายการสำหรับเด็ก และเยาวชนมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ นอกจากนี้รายการประเภทดังกล่าวยังมีผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในจำนวนน้อยกว่ารายการประเภทความบันเทิงอื่นๆ อาทิ รายการเกมส์โชว์ รายการประกวด และละคร ด้วยปัจจัยในเรื่องการขาดผู้สนับสนุนสำหรับรายการ เรตติ้งของรายการไม่เป็นที่นิยม ช่วงเวลาออกอากาศที่ไม่เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหารายการไม่ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยที่มีความสนใจที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ เด็ก และเยาวชนมีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางโทรทัศน์ในระบบปกติ รวมไปถึงระบบดิจิทัลน้อยลง แต่มีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางอินเทอร์เน็ต ผ่านอุปกรณ์มือถือสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์มากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกสบาย สามารถตอบสนองความ

สนใจต่อสิ่งที่ต้องการรับชมได้มากกว่า เนื้อหารายการมีให้เลือกอย่างหลากหลายไม่มีข้อจำกัด และสามารถชมได้ทุกช่วงเวลา

นอกจาก 2 ประเด็นย่อยข้างต้นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแล้ว ตัวแทนกลุ่มครูผู้สอนยังได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการกำกับสื่อเพื่อเด็ก และเยาวชน ทำให้ไม่มีการควบคุมเนื้อหารายการที่รายการที่เด็ก และเยาวชนรับชม และไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำจากการกำหนดเรตติ้งสำหรับรายการต่างๆ เนื่องจากความรู้ในเรื่องผลกระทบที่เกิดจากสื่อต่อเด็ก และเยาวชนยังมีไม่เพียงพอ และความเคยชินจากการเปิดรับชมสื่อต่างๆ ทั้งที่เป็นเรตติ้งที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมพร้อมกันในครอบครัว

2. การดูแลเด็ก และเยาวชนในการรับชมสื่อของผู้ปกครอง และครู

สำหรับประเด็นดังกล่าวเป็นการแสดงความคิดเห็นจากตัวแทนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องของการดูแลเด็ก และเยาวชนในการรับสื่อโดยตรง ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองเด็ก และเยาวชน และกลุ่มครูสอนในโรงเรียน โดยสามารถแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ประเด็นย่อยได้แก่

- การรับชมรายการจากสื่อต่างๆไปพร้อมกับลูก กลุ่มผู้ปกครองยังมีความพยายามที่จะไม่ให้ลูกของตนเองรับชมรายการเพียงลำพัง ทำให้สามารถคัดกรองเนื้อหา และให้คำตักเตือนจากเนื้อหาที่เห็นว่าไม่เหมาะสมได้ทันที
- การสอบถามถึงรายการที่ลูกได้รับชม การเข้ามาตรวจตรารายการที่ลูกได้รับชมเป็นระยะ และยังมีกรตั้งกฎกติกาให้มีการขออนุญาตเมื่อต้องการรับชมรายการต่างๆ หากผู้ปกครองเห็นว่ารายการดังกล่าวไม่เหมาะสมก็จะมีกรกล่าวตักเตือน หรือไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการเหล่านั้น
- การสร้างภูมิคุ้มกันในการรับชมรายการต่างๆให้กับลูก ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการรับชมสอบถาม หรือเช็คประวัติการรับสื่อต่างๆของลูก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองบางท่านยังใช้วิธีการในการสร้างภูมิคุ้มกัน การฝึกการแยกแยะถูกผิด หรือสร้างการรู้เท่าทันสื่อในการรับชมรายการต่างๆให้กับลูก เมื่อต้องรับชมเนื้อหารายการต่างๆเพียงลำพัง
- การตั้งกฎในโรงเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์รับชมสื่อ การตั้งกฎในโรงเรียนไม่ให้นักเรียนนำอุปกรณ์ในการรับชมสื่อต่างๆเข้ามาใช้ในเวลาเรียน เช่น โทรศัพท์ แท็บเล็ต หรือโน้ตบุ๊ก โดยจะมีการยกเว้นอุปกรณ์ให้นักเรียนใช้ในเวลาพัก หรือในเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน
- การแบ่งแยกโซนการเข้าใช้เนื้อหาจากระบบอินเทอร์เน็ตไวไฟของโรงเรียน คือการแบ่งแยกโซนการเข้าใช้ของนักเรียน และบุคคลากรในโรงเรียนอย่างชัดเจน รวมถึงการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์ไอซีทีของโรงเรียนด้วย โดยในการเข้าใช้ของนักเรียนจะมีการควบคุมเนื้อหาเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมโดยจะมีรายชื่อการคัดกรองที่นำมาจากกระทรวงไอซีที และยังมีกรคัดกรองเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมย้อนหลังจากประวัติการเข้าเว็บไซต์ของนักเรียนเองด้วย

3. สถานการณ์การกำกับสื่อในปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบ 3 ประเด็นย่อยด้วยกัน ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และครูผู้สอน มาตรฐานในกำหนดเนื้อหาตามเรตติ้งที่ไม่ชัดเจน และปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการกำกับสื่อโดยเรตติ้งที่ส่งผลให้จำนวนรายการเด็ก และจำนวนผู้รับชมลดลง

ประการแรก ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และครูผู้สอน บางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการกำกับสื่อรายการต่างๆ และการกำกับรายการเพื่อเด็ก ทั้งในเรื่องความเข้าใจต่อกระบวนการกำหนดเรตติ้งรายการต่างๆ องค์กรที่ทำหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว และความสำคัญต่อการกำกับสื่อทำให้ไม่ทราบถึงวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมเด็ก และเยาวชนที่ตนเองดูแลเพื่อให้ได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาที่เหมาะสม และประโยชน์มากที่สุด

ประการที่สอง มาตรฐานในกำหนดเนื้อหาตามเรตติ้งที่ไม่ชัดเจน หรือมาตรฐานการกำหนดเนื้อหารายการแต่ละรายการไม่ตรงกัน เช่น กลุ่มรายการที่กำหนดเนื้อหาเป็นเรตติ้ง ท ยังมีบางรายการที่นำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเยาวชน หรือสื่อไปในเรื่องความรุนแรงทางเพศซึ่งควรจะเป็นเรตติ้ง ฉ นอกจากนี้ยังมีประเด็นเรื่องการตีความเกี่ยวกับความเหมาะสมสำหรับเนื้อหาจากข้อกำหนดของเรตติ้ง จากผู้ผลิตสื่อที่ไม่เหมือนกัน ทำให้การผลิตเนื้อหารายการ รวมถึงรายการเพื่อเด็ก และเยาวชนในระดับเรตติ้งเดียวกันมีการนำเสนอเนื้อหาระดับความรุนแรง เรื่องภาษา และเพศที่ไม่เหมือนกัน

และประการที่ 3 เกี่ยวกับนโยบายการกำกับสื่อโดยเรตติ้ง ส่งผลให้จำนวนรายการเด็ก และจำนวนผู้รับชมลดลง กล่าวคือ นโยบายเกี่ยวกับการกำกับสื่อโดยเรตติ้งส่งผลให้รายการเพื่อเด็กมีจำนวนลดลง เนื่องจากด้วยข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ในการควบคุมเนื้อหาของเรตติ้ง ด ที่มีความเข้มงวด ยุ่งยากเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาทำให้เนื้อหาของรายการเด็กขาดความบันเทิง และความสนุกสนาน อีกทั้งยังเกิดความยุ่งยากในการผลิต และนโยบายการกำหนดช่วงเวลาในการออกอากาศ ส่งผลให้รายการเพื่อเด็กต้องออกอากาศในช่วงเวลาที่จำนวนผู้รับชม รวมถึงกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนน้อย เช่น ช่วงเวลาที่เด็กในกรุงเทพกลับถึงบ้าน เนื่องจากติดกิจกรรมเรียนพิเศษ หรือ ทำให้กระแสตอบรับของรายการเด็กมีจำนวนน้อยตามลงไป ผู้สนับสนุนรายการดังกล่าวก็มีจำนวนลดลง หรือแทบไม่มี ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ผลิตรายการเพื่อเด็กจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปผลิตรายการที่อยู่ในเรตติ้ง ท มากกว่า เพราะสามารถสร้างกระแสตอบรับที่ดีกว่า มีความคล่องตัวสำหรับการออกอากาศในช่วงเวลาต่างๆ และสร้างกำไรจากผู้สนับสนุนได้เยอะกว่า

ประการที่ 4 ผู้ที่ควรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแล ออกกนนโยบายในการกำกับรายการต่างๆ และรายการเพื่อเด็ก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันสำหรับประเด็นคำถามเกี่ยวกับผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมดูแล และกำหนดนโยบายในการกำกับรายการต่างๆรวมถึงรายการเพื่อเด็ก และเยาวชน โดยได้อธิบายว่านอกจากภาครัฐจะเป็นผู้ผลักดันในเรื่องเกี่ยวกับการออกกกฎเกณฑ์

รวมถึงควบคุมการกำกับรายการต่างๆ หรือรายการเด็กแล้ว ภาครัฐควรจะมีการร่วมมือในการระดมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากภาคประชาชน ทั้งกลุ่มของประชาชนที่เป็นผู้รับสื่อ กลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก และเยาวชน เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้ดูแลเด็ก กลุ่มของผู้ผลิตสื่อ และกลุ่มมูลนิธิเฝ้าระวังสื่อต่างๆ โดยลักษณะการร่วมมืออาจเป็นได้ 2 แนวทางด้วยกันคือ การคัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มดังกล่าวเข้ามานำเสนอแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางนโยบายในอนาคตโดยมีรัฐบาลเป็นผู้ผลักดัน หรือการนำตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ เข้ามาเป็นหนึ่งในคณะกรรมการโดยมีการทำงานร่วมกันกับรัฐบาลในลักษณะองค์กรเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงปัญหา ของกลุ่มคนที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน และให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นในเรื่องความไว้วางใจให้ทำหน้าที่เฝ้าระวังสื่อของ องค์กร NGO ต่างๆ โดยกล่าวว่า ตนเองมีความไว้วางใจให้กลุ่ม NGO ทำหน้าที่เฝ้าระวังสื่อสำหรับรายการเพื่อเด็ก และเยาวชนแทนตนเองได้ เนื่องจากเชื่อมั่นในความชำนาญเฉพาะด้านของกลุ่มผู้เฝ้าระวังสื่อที่มีความรู้ ความสามารถในการทำงานในด้านดังกล่าวอยู่แล้ว ส่งผลให้การเฝ้าระวังสื่อสำหรับเด็ก และเยาวชนมีประสิทธิภาพตามไปด้วย ทั้งนี้กลุ่มเฝ้าระวังสื่อยังมีความคล่องตัว และมีความพร้อมมากกว่าประชาชนทั่วไปในการติดต่อสื่อสารกับองค์กรภาครัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักบางท่านยังได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าวโดยมีความต้องการให้กลุ่ม NGO ต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพันธกิจ รวมถึงการทำงานขององค์กรให้ประชาชนรับทราบมากกว่านี้ เพื่อเป็นการสร้างการไว้วางใจในการทำหน้าที่เฝ้าระวังสื่อแทนตัวเองให้มากขึ้นกว่าเดิม

5. ความพร้อมในการเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) ของประชาชนในประเทศไทย

สำหรับคำตอบในประเด็นนี้เกี่ยวกับความพร้อมในการเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) ของประชาชนในประเทศไทย ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นออกเป็น 2 แนวทางที่แตกต่างกันคือ มีความพร้อม และไม่พร้อม

โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คิดว่า ประชาชนในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมพร้อมที่จะเป็นประชาชนตื่นรู้ (Active Citizen) มีเพียงประชาชนบางกลุ่มและเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความพร้อม ซึ่งประชาชนกลุ่มดังกล่าวคือกลุ่มประชาชนที่มีความรู้ การศึกษา หรือมีการทำงานที่ใกล้ชิดเกี่ยวกับสื่อ ดังนั้น รัฐบาลควรจะต้องมีคัดสรรตัวแทนของประชาชนที่มีศักยภาพเพียงพอในการทำหน้าที่เป็นประชาชนตื่นรู้ เพื่อให้การเฝ้าระวังสื่อจากภาคประชาชนมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า ประชาชนในประเทศไทยทุกคนมีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ประชาชนตื่นรู้ เพียงแต่ยังไม่ให้ความสำคัญต่อผลกระทบในเรื่องดังกล่าว ทำให้เกิดการเฝ้าระวังสื่อต่างๆ อยู่ในจำนวนน้อย ส่งผลให้สื่อที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมในปัจจุบันยังสามารถนำเสนอ และเผยแพร่สู่

สาธารณสุขได้ รวมถึงการดูแลเด็ก และเยาวชนไม่ให้รับชมสื่อที่ไม่เหมาะสมจากช่องทางต่างๆของกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มครูผู้สอนยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควรจะเป็น

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ

คำตอบในประเด็นคำถามในข้อนี้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ สามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทางที่ตรงข้ามกันได้แก่ ความคิดเห็นในการสนับสนุนให้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ กับ ความคิดเห็นที่ไม่สนับสนุนที่จะให้มีการคัดเลือกประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ

ความคิดเห็นสนับสนุนให้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนในการทำหน้าที่กำกับสื่อ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับสื่อ โดยได้กล่าวว่า ควรมีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนที่มีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ ประชาชนตื่นรู้ จากกลุ่มอาชีพต่างๆในสังคม เช่น กลุ่มผู้เฝ้าระวังสื่อ กลุ่มผู้รับชมสื่อ กลุ่มผู้ทำงานเกี่ยวกับเด็ก และเยาวชน โดยระดับในการมีส่วนร่วมที่รัฐบาลควรเปิดโอกาสคือ การมีส่วนร่วมระดับมาก หมายถึง การนำตัวแทนจากประชาชนเข้าไปเป็นหนึ่งในผู้กำหนดนโยบายในเรื่อง แนวทาง และกฎเกณฑ์ในการกำกับสื่อ เพื่อให้การกำกับสื่อสามารถแก้ปัญหา และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในสังคม

ในขณะที่มีผู้ให้ข้อมูลบางท่าน ได้ให้ข้อคิดเห็นที่แตกต่างไป กล่าวคือ ไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับสื่อเนื่องจาก ประชาชนในประเทศไทยยังมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไม่เพียงพอ และมีความเห็นว่า รัฐบาลควรที่จะมีการผลักดันให้ประชาชนในประเทศไทยมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับสื่ออย่างเพียงพอ แล้วจึงค่อยดำเนินการผลักดันในเรื่องการมีส่วนร่วม

อภิปรายผล

(1) พฤติกรรมในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน และ ผู้ปกครอง

จากงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมักเปิดโทรทัศน์ดูวันจันทร์- ศุกร์ ในช่วงเวลา 18.00-20.30 รองลงมาคือ 20.30 -22.00 และในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุด จะเปิดดูรายการต่างๆในช่วงเวลา 07.00-09.00 น. รองลงมาคือช่วงเวลา 18.00-20.30 น. ซึ่งมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ บุญอยู่ ขอพร ประเสริฐ (2553) ซึ่งทำการศึกษาพบว่า กลุ่มเด็ก มีการรับชมรายการต่างๆ ในช่วงวันธรรมดา (จันทร์- ศุกร์) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับชมโทรทัศน์ เป็นช่วงเวลาดำ (18.00 – 21.00 น) รองลงมาคือในช่วงเวลาเย็น (15.00 – 18.00 น.) ส่วนในช่วงวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับชมโทรทัศน์ในช่วงเวลาเช้า (06.00 – 09.00 น.) รองลงมาคือ ช่วงเวลาดำ (18.00 – 21.00 น.)

ช่วงเวลาดังกล่าว นับได้ว่ามีความสอดคล้องกับ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการ กระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตที่ใช้คลื่นความถี่ต้องจัดให้มีการออกอากาศรายการ ที่มีเนื้อหา สร้างสรรค์สังคมหรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชน อย่างน้อยวันละหกสิบนาที ระหว่างช่วงเวลา ๑๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. ของทุกวัน และระหว่างช่วงเวลา ๐๗.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ใน ระหว่างช่วงเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. เป็นช่วงเวลาที่มีย่านผู้รับชมสูง ซึ่งเด็กและเยาวชน อาจรับชมอยู่ด้วย ให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมและจะไม่เป็นภัยต่อการพัฒนา ทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของเด็กและเยาวชน

กระนั้นก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจ คือแม้ว่าจะเป็น รายการสำหรับเด็กเอง ก็ยังอาจมีเนื้อหาที่ ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้ จากการศึกษาของลักขมี คงลาภ (2552) พบว่า จากรายการ โทรทัศน์ สำหรับเด็ก 91 รายการ มีรายการที่นำเสนอความรุนแรงทั้งสิ้น 50 รายการหรือ กว่าร้อยละ 55 ซึ่ง ถือว่าเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งเนื้อหาของความรุนแรงแฝงอยู่ทั้งการ แสดงออกทางวาจาและการกระทำทาง ร่างกาย

จากผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชน ยังชอบดูรายการละคร และรายการเกมโชว์อีกด้วย ซึ่ง รายการประเภทดังกล่าว เป็นรายการที่พบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมอีกจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษา จริยธรรมสื่อโทรทัศน์กับผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก: ศึกษาเปรียบเทียบโทรทัศน์ดิจิทัลช่องที่ได้รับความนิยมช่วง ตุลาคม 2557 และมกราคม 2558 พบรายการที่มีเนื้อหาความรุนแรง 41 รายการ รายการที่มีการใช้ ภาษาส่อทางเพศและภาษาหยาบคาย 24 รายการ รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ 14 รายการ และรายการ ออกติ/การเลือกปฏิบัติผ่านภาพตัวแทน 14 รายการโดยส่วนใหญ่มีการนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาทางด้านภาษา ที่ไม่เหมาะสม การใช้ภาษาส่อทางเพศ และภาษาหยาบคาย ในรายการประเภทบันเทิง/เกมโชว์ และละครมาก ที่สุด (มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา, 2558)

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของระยะเวลาการ เปิดรับชมรายการ และสื่อที่ใช้ในการรับชม พบว่า เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะนอนดึกมากขึ้น ดังจะเห็น จากการวิจัยที่พบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองอนุญาตให้เด็กและเยาวชนรับชมรายการต่างๆพร้อมกับผู้ปกครอง และ รวมทั้งการที่เด็กๆมีอุปกรณ์ มือถือสมาร์ทโฟน(ที่มีเน็ต) เป็นของตัวเองหรือสามารถใช้ในห้องนอนตามลำพัง บ้างทำให้มีโอกาสที่จะได้รับชมรายการที่มีความไม่เหมาะสมต่อพัฒนาการของเด็กมากยิ่งขึ้น

อีกทั้งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนช่องทางในการเปิดรับรายการ โทรทัศน์จากเครื่องรับโทรทัศน์ ซึ่งมีข้อกำหนดในการจัดผังการนำเสนอรายการมาสู่ การเปิดรับรายการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัลซึ่งเป็นสื่อที่สามารถรับชมรายการต่างๆได้โดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา โดยในวันธรรมดา พบว่า เด็กมีโอกาสในการรับชมรายการต่างๆผ่าน อินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละ 2.9 ชั่วโมง ในขณะที่รับชมรายการต่าง

ผ่านโทรศัพท์วันละ 2.5 ชั่วโมง ส่วนในวันเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุด เด็กมีโอกาสในการรับชมรายการต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละ 3.92 ชั่วโมง ในขณะที่รับชมรายการต่างผ่านโทรศัพท์วันละ 3.7 ชั่วโมง

สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งพบว่า ปัจจุบันมี พื้นที่รายการสำหรับเด็ก และเยาวชนมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอ นอกจากนี้ เด็ก และเยาวชนมีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางโทรทัศน์ในระบบปกติ รวมไปถึงระบบดิจิทัลน้อยลง แต่มีแนวโน้มที่จะรับชมรายการต่างๆจากช่องทางอินเทอร์เน็ต ผ่านอุปกรณ์มือถือสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์มากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกสบาย สามารถตอบสนองความสนใจต่อสิ่งที่ต้องการรับชมได้มากกว่า เนื้อหารายการมีให้เลือกอย่างหลากหลายไม่มีข้อจำกัด และสามารถชมได้ทุกช่วงเวลา

(2) ความคิดเห็น และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีต่อการกำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน

ในด้านความรู้เกี่ยวกับประเภทรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มผู้ปกครองมีความรู้ว่ามีการจัดระดับรายการในการกำกับดูแลรายการโทรทัศน์ สามารถรู้ได้อย่างชัดเจนว่ารายการใดเป็นรายการในประเภทไหน “ป” “ด” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ” ผู้ปกครองรู้ว่า รายการ “ป” “ด” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ” หมายถึงรายการที่มีเนื้อหาเหมาะกับใคร อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองมีการรับรู้เรื่องการจัดแบ่งเวลาออกอากาศรายการประเภทต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา ว่าช่วงไหนเป็นรายการประเภทไหนยังไม่มากนัก

กระนั้นก็ตาม จากผลการวิจัย พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเพียงไม่ถึงครึ่ง ที่เลือกรายการประเภท “ด” ให้เด็กรับชม และมีกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเพียงกึ่งหนึ่งที่ ให้อบุตรรับชมรายการประเภท “ท” รวมทั้งยังมีกลุ่มตัวอย่างที่เลือกให้อบุตรหลายชมรายการประเภทที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ รายการประเภท “น18+” รายการประเภท “ฉ” อีกด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ พบว่า ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และครูผู้สอน บางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการกำกับสื่อรายการต่างๆ และการกำกับการรายการเพื่อเด็ก ทั้งในเรื่องความเข้าใจต่อกระบวนการกำหนดเรตติ้งรายการต่างๆ องค์กรที่ทำหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว และความสำคัญต่อการกำกับสื่อทำให้ไม่ทราบถึงวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมเด็ก และเยาวชนที่ตนเองดูแลเพื่อให้ได้รับชมสื่อที่มีเนื้อหาที่เหมาะสม และประโยชน์มากที่สุด

นอกจากนี้ ด้านพฤติกรรมการกำกับดูแล พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังฝากความรับผิดชอบในการกำกับ ผู้รับผิดชอบกำกับดูแลความเหมาะสมของเนื้อหาในรายการต่างๆ ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ และ ผู้ผลิตรายการ รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับบทบาทของคุณครูในโรงเรียน

ในส่วนบทบาทของผู้ปกครองเองนั้น แม้จะไม่ได้เห็นว่าตนเองควรมีบทบาทสำคัญเป็นอันดับต้น แต่ผลการวิจัยก็ยังพบว่า กลุ่มผู้ปกครองความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ พบว่า กลุ่มผู้ปกครองต้องการที่จะร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆในระดับที่สูง ทั้งในระดับของการมีส่วนร่วมต่างๆ

ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วิธีการ มาตรการลงโทษ ในการจัดการกับรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กให้ดีขึ้น มีส่วนในการจัดระดับของรายการว่ารายการไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก) มีส่วนในการกำหนดว่าเนื้อหารายการแบบไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก ร่วมในการเป็นผู้สอดส่องติดตามรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องแก้ไข และต้องการที่จะยื่นเอกสารร้องเรียนถึงความไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการแก้ไข ด้วยตัวเอง กระนั้นก็ตามในการปฏิบัติจริง ก็ยังพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เคยพบรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมแก่บุตรหลาน แต่ก็ยังไม่เคยที่จะดำเนินการมีส่วนร่วมดังกล่าว เนื่องจากสาเหตุหลัก 4 ประการ ได้แก่ 1. ไม่รู้จะแจ้งไปที่ไหน เป็นหน้าที่ของรัฐต้องตรวจสอบเอง และเป็นหน้าที่พ่อแม่ต้องอธิบาย เพราะเด็กสามารถรู้ว่าจะไรดีหรือไม่ดีด้วยตัวเองอยู่แล้ว

จากประเด็นดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่า ในการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง อาจทำได้ 2 แนวทาง คือ การส่งเสริมบทบาทให้ผู้ปกครองร่วมเป็นผู้ตรวจสอบเนื้อหาของรายการและแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคืบต่อไป ด้วยการสร้างความเข้าใจ และปรับปรุงช่องทางการสื่อสารให้มีความสะดวก และง่ายต่อการมีส่วนร่วม อีกประการหนึ่งคือ การเพิ่มความสามารถของผู้ปกครองในการอธิบายหรือพูดคุยปัญหาต่างๆให้กลุ่มเด็กและเยาวชนบุตรหลาน ขณะที่รับชมรายการต่างๆร่วมกันไป พร้อมกับการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อให้เกิดแก่ ทั้งผู้ปกครอง และกลุ่มเด็กและเยาวชน

ในส่วนบทบาทของผู้ปกครองที่กำกับดูแลการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชน พบว่ากลุ่มผู้ปกครองมักจะได้ห้ามการเปิดรับชมรายการจากสื่อต่างๆของเด็ก แต่มักจะใช้การส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมอย่างอื่นทดแทน ร่วมกับหากผู้ปกครองคิดว่า ลูกดูรายการต่างๆนานเกินไปแล้ว คุณก็จะสั่งให้เด็กๆปิดทีวี /ปิดคอม และมักจะให้เด็กๆรับชมรายการต่างๆเมื่อทำการบ้านเสร็จแล้วเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2553) ที่พบว่า คำแนะนำที่เด็กได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมากที่สุดนั้นเป็นการจำกัดช่วงเวลาในการรับชมรายการต่างๆ คือ อย่านอนดึก หรือ ห้ามดูโทรทัศน์หลัง 3 ทุ่มในวันธรรมดา

กระนั้น ก็ตามผลการวิจัย พบว่า กลุ่มพ่อแม่ มีการอธิบายถึงข้อดีข้อเสียของเนื้อหารายการต่างๆว่าอะไรดีอะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดูอะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม และในรายการต่างๆที่ดู/อันไหนคือเนื้อหาสาระ อันไหนคือโฆษณา สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า ผู้ปกครองมีการรับชมรายการจากสื่อต่างๆไปพร้อมกับลูก กลุ่มผู้ปกครองยังมีความพยายามที่จะไม่ให้ลูกของตนเองรับชมรายการเพียงลำพัง ทำให้สามารถคัดกรองเนื้อหา และให้คำตักเตือนจากเนื้อหาที่เห็นว่าไม่เหมาะสมได้ทันที มีการสอบถามถึงรายการที่ลูกได้รับชม การเข้ามาตรวจตรารายการที่ลูกได้รับชมเป็นระยะ และยังมี การตั้งกฎกติกาให้มีการขออนุญาตเมื่อต้องการรับชมรายการต่างๆ หากผู้ปกครองเห็นว่ารายการดังกล่าวไม่เหมาะสมก็จะมี การกล่าวตักเตือน หรือไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการเหล่านั้น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2553) ที่ศึกษาจากกลุ่มเด็ก และพบว่า คำแนะนำของผู้ปกครองเป็นไปเฉพาะทางด้านเทคนิค เช่น อย่านอนดึก โทรทัศน์ใกล้ มากกว่า การให้คำอธิบายทางด้านเนื้อหาของรายการที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

ทั้งนี้สามารถแบ่งกลุ่มพฤติกรรมที่กำหนดคกติการแนวทางต่างๆในการเปิดรับชมรายการในสื่อดิจิทัลของเด็ก เยาวชนของผู้ปกครองออกได้เป็น 4 กลุ่มตามบทบาท พ่อแม่ผู้ใส่ใจในกติกา พ่อแม่หาครอบข้างมาร่วมด้วยช่วยกัน พ่อแม่ผู้รอมยอม พ่อแม่อะไรก็ได้หมดถ้าสดชื่น ซึ่งทุกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับ ความรู้ และพฤติกรรมในการกำกับดูแลเด็กและเยาวชน โดยพบว่า กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมต้นมีระดับความรู้ ความต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลรายการต่างๆ สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสู่ผู้ผลิตรายการสำหรับเด็ก และเยาวชน เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

เพื่อกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับรายการเพื่อเด็ก รายการเพื่อเด็ก และเยาวชนควรสร้างเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย อีกทั้งยังควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก และเยาวชนในแต่ละช่วงวัยอย่างชัดเจน เนื่องจากเด็ก และเยาวชนในปัจจุบันมีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่รวดเร็ว ส่งผลให้อายุแตกต่างกันจะมีความสนใจในเรื่องต่างๆที่แตกต่างกันอย่างมาก อีกทั้งด้วยความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้เด็ก และเยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูล หรือเนื้อหารายการที่ตนเองสนใจได้อย่างอิสระ ดังนั้นรูปแบบรายการเด็กในปัจจุบันควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในการนำเสนอซึ่งจากเดิมจะเน้นการนำเสนอในเรื่อง ความรู้ วิชาการ หรือบทเรียนในการดำเนินชีวิตเพียงอย่างเดียว เปลี่ยนเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ตอบสนองความเป็นปัจเจกบุคคลของเด็ก และเยาวชนสนใจเพิ่มมากขึ้น เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการเล่นกีฬา การเล่นเกม งานอดิเรก และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ อีกทั้งยังต้องสอดแทรกความบันเทิงและความสนุกเช่นเดียวกับที่รายการประเภทอื่นๆนำเสนอกลงไปในเนื้อหารายการ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก และเยาวชนให้มากยิ่งขึ้น และจะทำให้ผู้ปกครองผลักดันส่งเสริมให้บุตรหลานของตนเปิดรับรายการที่เหมาะสมกับพัฒนาการตามช่วงวัยได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็ก และเยาวชน เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็ก และเยาวชน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการขึ้นคำเตือนเรตติ้ง โดยควรมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการขึ้นคำเตือนเรตติ้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร และสร้างการรับรู้ต่อกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากพฤติกรรมการรับชม

ของผู้บริโภคในปัจจุบันที่นิยมการเปลี่ยนช่องทีวีสลับไปมาทำให้มีโอกาสที่จะพลาดในการรับชมช่วงการขึ้นค่าเดือนเรตติ้งได้ง่าย โดยนอกจากการขึ้นค่าเดือนในช่วงแรกของรายการแล้ว ควรจะมีการขึ้นโชว์ในช่วงกลางรายการ หรือทุกๆ ช่วงเวลาที่กำหนด เช่น การขึ้นตัวหนังสือแบบวิ่งเพื่อเตือนถึงระดับเรตติ้งของรายการอีกครั้ง หรือการขึ้นโชว์ตลอดทั้งช่วงรายการเป็นลักษณะสัญลักษณ์เพื่อความเข้าใจอยู่ที่มุมจอ

ข้อเสนอแนะในการเพิ่มการติดต่อสื่อสารในช่องทางอินเทอร์เน็ต เป็นข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความสะดวก สบายให้แก่ประชาชนในการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการรายงานเกี่ยวกับเนื้อหาสื่อที่ไม่เหมาะสมแก่องค์กรที่ดูแลเกี่ยวกับการกำกับสื่อ โดยกล่าวว่าควรมีการเปิดช่องทางบนอินเทอร์เน็ต อาทิ เว็บไซต์ที่เป็นทางการขององค์กรกำกับสื่อ หรือเฟซบุ๊กแฟนเพจที่เป็นทางการขององค์กร เพื่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมกันทำหน้าที่ช่วยรายงาน หรือเฝ้าระวังสื่อที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในประเด็นพิพาทต่างๆ เนื่องจากช่องทางดังกล่าวบนอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมจากประชาชนในปัจจุบัน มีความรวดเร็ว สะดวกสบาย และเข้าถึงประชาชนได้ง่าย

ข้อเสนอแนะในการผลักดันในการสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้ประชาชน ภาครัฐควรผลักดันในการส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศไทยมีความรู้ในเรื่องการเท่าทันสื่อ เพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ปกครอง รวมถึงเด็ก และเยาวชนมีภูมิคุ้มกันให้กับตนเองในการรับชมสื่อ เนื่องจากคำพิงเพียงการกำกับ และเฝ้าระวังสื่อจากรัฐบาล และกลุ่มผลักดันทางสังคมต่างๆ อาจจะไม่เพียงพอในการคัดกรองสื่อที่เหมาะสม ดังนั้นการที่ประชาชนมีความรู้ในการแยกแยะ รวมถึงคัดกรองสื่อที่เหมาะสมให้กับตนเอง จะเป็นอีกหนทางหนึ่งในการกำกับเฝ้าระวังสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในปัจจุบันเนื้อหารายการต่างๆ บนสื่ออินเทอร์เน็ตยังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย รายการต่างๆ บนช่องทางดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งมีทั้งเนื้อหาที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม และยังไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการกำกับเนื้อหาบนช่องทางอินเทอร์เน็ต การสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้กับประชาชนเองจึงเป็นแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นได้มากที่สุด ในสถานการณ์ปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ประจงแสงศรี และธรรมรัช จงเสถียรธรรม. (2557). ประเภทรายการที่วิจัยอดนิมในปี 2556
ฐานเศรษฐกิจ วันอาทิตย์ 19- พุธ 22 มกราคม 2557 ปีที่ 34 ฉบับที่ 2915 หน้า 18.
- ศรีเรื่อน แก้วก้างวาล. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มรรยาท อัครจันทโชติ (2556) รายงานการวิจัยสถานภาพปัจจุบันของการออกอากาศรายการวิทยุสำหรับเด็ก
และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุของเด็กไทย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายนักจัดรายการวิทยุเพื่อเด็ก
เยาวชน และครอบครัว, สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสद्य.) โดยการสนับสนุน
เงินทุนจากสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.) ปี 2556
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
- นภวรรณ ตันติเวชกุล. 2543. “การวิเคราะห์อิทธิพลของภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ตามแนว ทฤษฎีการ
อบรมบ่มนิสัยทางวัฒนธรรมต่อเยาวชนในสถานศึกษา”. วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 18 ฉบับที่ 1
(มกราคม-มีนาคม), หน้า 36-55.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. (2557, 9 มกราคม). เปิดสถานการณ์เด็ก
ปฐมวัย พบ 1 ใน 3 พัฒนาการล่าช้า[ข่าว]. สืบค้นจาก
<http://www.qlf.or.th/Home/Contents/812>
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2544). เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) คณะศิลป
ศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สืบค้นจาก
<http://arts.kmutt.ac.th/ssc231/document/common1.html>
- ชนัญสราร อรนพ ณ อยุธยา (2556) การกำกับดูแลเนื้อหารายการที่อาจเป็นภัยในกิจการโทรทัศน์ของประเทศ
ไทยเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนภายใต้ภาวะสื่อหลอมรวม. วิทยานิพนธ์ (นศ.ด.)-จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์
- อัปสรสิริ เอี่ยมประชา. พัฒนาการของมนุษย์. สืบค้นจาก [http://www.educ-
bkkthon.com/blog/apsornsiri/](http://www.educ-bkkthon.com/blog/apsornsiri/)

Bernstein. D. A. (1999) *Essentials of Psychology*. Houghton Mifflin Company.

Fernández-Vilas, A., Díaz-Redondo, R. P., & Servia-Rodríguez, S. (2015). IPTV parental control: A collaborative model for the Social Web. *Information Systems Frontiers*, 17(5), 1161-1176.

Lunt, Peter and Livingstone, Sonia (2009). The regulator, the public and the media: imagining a role for the public in communication regulation. *Intermedia*, 37 (1). pp. 26-29.
Retrieved from
[http://eprints.lse.ac.uk/24556/1/The_regulator_the_public_and_the_media_\(LSE RO\).pdf](http://eprints.lse.ac.uk/24556/1/The_regulator_the_public_and_the_media_(LSE_RO).pdf)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

บทบาทของผู้ปกครองในการกำกับดูแลการเปิดรับรายการในสื่อดิจิทัลของเด็กและเยาวชน

กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุปี

3. อาชีพ

☐ 1. รับราชการ	☐ 4. ค้าขาย	☐ 7. รับจ้าง
☐ 2. เกษตรกร	☐ 5. พนักงานบริษัท	☐ 8. แม่บ้าน
☐ 3. ครู / อาจารย์	☐ 6. วิชาชีพเฉพาะ เช่น ทนาย / หมอ / สถาปนิก /	
☐ 9. อื่น ๆ เช่น		

4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถม	☐ 4. ปวช	☐ 7.ปริญญาโท
☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 5. ปวส	☐ 8. ปริญญาเอก
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ 6. ปริญญาตรี	☐ 9. อื่น ๆ

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคุณ

☐ 1. น้อยกว่า 10,000 บาท	☐ 3. 20,000-29,999 บาท	☐ 5. 50,000 บาทขึ้นไป
☐ 2. 10,000-19,999 บาท	☐ 4. 30,000-49,999 บาท	☐ 6. ไม่มีรายได้

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

☐ 1. น้อยกว่า 10,000 บาท	☐ 3. 20,000-29,999 บาท	☐ 5. 50,000-59,999 บาท
☐ 2. 10,000-19,999 บาท	☐ 4. 30,000-49,999 บาท	☐ 6. 60,000 บาทขึ้นไป

7. สถานภาพสมรส

1. อยู่ด้วยกัน 2. แยกกันอยู่ 3. หย่าร้าง/เลิกกัน 4. เสียชีวิต

8. คุณมีบุตรกี่คน อายุเท่าไร

คนแรก อายุ ปี	คนต่อมา อายุปี	คนต่อมา อายุปี
คนต่อมา อายุปี	คนต่อมา อายุปี	คนต่อมา อายุปี

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมรายการต่างๆในการรับชมรายการโทรทัศน์

1. คุณมักเปิดโทรทัศน์ดูในช่วงเวลาใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- 05.00-07.00 น. 12.00-16.00 น. 20.30 -22.00 น. ไม่ดูเลย
 07.00-09.00 น. 16.00-18.00 น. 22.00-24.00 น.
 09.00-12.00 น. 18.00-20.30 น. 24.00-05.00 น.

2. คุณมักเปิดโทรทัศน์ดูในวันไหนบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- ทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) เปิดโทรทัศน์สัปดาห์ละประมาณ 1 วัน
 เฉพาะวันจันทร์ – ศุกร์ ในสองสัปดาห์เปิดโทรทัศน์ประมาณ 1 วัน หรือนานๆเปิดที่
 เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ ไม่ดูเลย

3. ลูกของคุณสามารถนั่งชมรายการต่างๆทางโทรทัศน์พร้อมคุณ ใช่หรือไม่

- ใช่ รายการที่ลูกของคุณมักดูพร้อมคุณ คือ
 1. รายการ 2. รายการ

 ไม่ใช่ / คุณไม่ให้เกิดักดูรายการพร้อมคุณ

4. รายการทีวีที่ลูกของคุณชอบดู เลือกดู หรือดูด้วยตนเองคือ รายการใดบ้าง

- รู้ คือ 1. รายการ 2. รายการ

 ไม่รู้ว่าลูกชอบดูรายการอะไร ไม่เคยให้ดู

5. นอกจากรับชมรายการในทีวีแล้ว ลูกของคุณชมรายการทีวีหรือรายการผ่านอินเทอร์เน็ต/ยูทูปผ่านอุปกรณ์/ไลน์ทีวี อุปกรณ์ใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- 1.แท็บเล็ต 3.มือถือสมาร์ทโฟน 5.คอมพิวเตอร์โน้ตบุค
 2.คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ 4.เฉพาะในทีวีเท่านั้น 6.ไม่ให้ดูเลย

6. ลูกของคุณมีอุปกรณ์ใดต่อไปนี้เป็นส่วนตัวหรือสามารถใช้ในห้องนอนตามลำพังบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)
- 1แท็บเล็ต (ที่มีเน็ต) 3มือถือสมาร์ทโฟน(ที่มีเน็ต) 5คอมพิวเตอร์โน้ตบุค(ที่มีเน็ต)
- 2คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ(ที่มีเน็ต) 4ทีวี 6ไม่มีเลย

7. รายการที่ลูกของคุณชอบดูผ่านอินเทอร์เน็ต/ยูทูป คือ รายการอะไรบ้าง
- รู้ คือ 1. รายการ 2. รายการ
- ไม่รู้ ไม่เคยให้ดู

8. ในช่วงเวลาใดบ้าง ที่บุตรของคุณรับชมรายการทีวีและรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป

8.1 วันธรรมดา (ตอบได้หลายข้อ)

ช่วงเวลา	เปิดดูรายการทีวี	เปิดดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
05.00-07.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
07.00-09.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
09.00-12.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
12.00-16.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
16.00-18.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
18.00-20.30 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
20.30-22.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
22.00-24.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
24.00-05.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป

8.2 วัน เสาร์ อาทิตย์ และวันหยุด (ตอบได้หลายข้อ)

ช่วงเวลา	เปิดดูรายการทีวี	เปิดดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
05.00-07.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
07.00-09.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
09.00-12.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
12.00-16.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
16.00-18.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
18.00-20.30 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
20.30-22.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
22.00-24.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป
24.00-05.00 น.	☐ ดูรายการทีวี	☐ ดูรายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูป

9. คุณประมาณว่า ลูกของคุณมีการรับชมรายการทีวีในโทรทัศน์ / ทีวีในอินเทอร์เน็ต / ไลน์ทีวี วันละกี่ ชั่วโมง

9.1 วันที่ไปโรงเรียน ลูกของคุณ	9.2 วันที่หยุดอยู่บ้าน ลูกของคุณ
ดูรายการทีวีในโทรทัศน์ เฉลี่ยวันละ ชั่วโมง	ดูรายการทีวีในโทรทัศน์ เฉลี่ยวันละ ชั่วโมง
ดูรายการในอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละ ชั่วโมง	ดูรายการในอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละ ชั่วโมง
ดูรายการในมือถือสมาร์ทโฟน เฉลี่ยวันละ ชั่วโมง	ดูรายการในมือถือสมาร์ทโฟนเฉลี่ยวันละ ชั่วโมง
ดูรายการในคอมพิวเตอร์โน้ตบุค เฉลี่ยวันละ ชั่วโมง	ดูรายการในคอมพิวเตอร์โน้ตบุคเฉลี่ยวันละ ชั่วโมง
ดูรายการในคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะเฉลี่ยวันละ ชั่วโมง	ดูรายการในคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะเฉลี่ยวันละ ชั่วโมง

10. ลูกของคุณดูรายการประเภทใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

☐ 1.รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว	☐ 9.รายการละครซีรีส์ของประเทศอื่นๆ เช่นเกาหลี
☐ 2.รายการการศึกษา/ สารคดี	☐ 10.รายการชิทคอม เช่น เป็นต่อ บางรักซอย 9 เฮงเฮงเฮง
☐ 3.รายการสำหรับเด็กและเยาวชน/การ์ตูน	☐ 11.รายการวาไรตี้ เช่น ตลาดสดสนามเป้า
☐ 4.รายการกีฬา	☐ 12.รายการเกมโชว์ และแข่งขันตอบปัญหา
☐ 5.รายการเพลง	☐ 13.รายการสนทนา (Talk) ที่มีสัมภาษณ์คนต่างๆ
☐ 6.รายการภาพยนตร์	☐ 14.รายการ เรียลิตี้ ทีวี / รายการประกวดต่างๆ
☐ 7.รายการตลก	☐ 15. รายการอื่นๆ ได้แก่
☐ 8.รายการละครก่อนข่าว / ละครหลังข่าว	☐ 16. รายการอื่นๆ ได้แก่

11. วัตถุประสงค์ในการให้ลูกของคุณรับชมรายการต่างๆทั้งในเครื่องทีวีและในออนไลน์ ทีวีออนไลน์ ยูทูป ไลน์ทีวี

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.1 เพื่อรับชมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก					
11.2 เพื่อสร้างความบันเทิงเพลิดเพลิน					
11.3 เป็นการรับชมรายการตอนว่างๆ ไม่ได้ทำอะไร					
11.4 เพื่อให้ทีวีอยู่เป็นเพื่อนลูกของคุณ เวลาคุณไม่ว่าง					
11.5 เพื่อให้ลูกของคุณ สามารถอยู่คนเดียวไม่รบกวนคุณ หรือผู้อื่น					
11.6 เพื่อให้มีเรื่องราวที่ดูในรายการไปพูดคุยต่อได้					
11.7 เพื่อให้ทันเหตุการณ์ รับรู้เรื่องราวของสังคม					

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.8 เพื่อให้ลูกของคุณไม่ต้องไปวิ่งเล่นนอกบ้าน					
11.9 เพื่อสร้างแรงบันดาลใจทำกิจกรรมต่างๆตามรายการที่รับชม					
11.10 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

12. คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้ อย่างไร

	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยบ้าง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการที่เด็กเปิดรับชม					
12.1 คุณคิดว่าเด็กดูรายการจากทีวี ซึ่งอาจมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นภัยต่อเด็ก					
12.2 คุณคิดว่าเด็กดูรายการจากอินเทอร์เน็ต/ยูทูป ทั่วไปซึ่งอาจมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นภัยต่อเด็ก					
12.3 คุณกังวลว่ารายการที่เด็กดู จะมีเนื้อหาที่สื่อไปในเรื่องเพศ					
12.4 คุณกังวลว่ารายการที่เด็กดูจะมีเนื้อหาที่ใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม					
12.5 คุณกังวลว่ารายการที่เด็กดู จะมีเนื้อหาที่นำเสนอความรุนแรง					
12.6 คุณกังวลเนื้อหาของรายการที่เด็กดู จะนำเสนอภาพเหมารวมคนอย่างไม่เหมาะสม เช่น ผู้หญิงจ้องจับผู้ชาย การแบ่งชนชั้น ความขัดแย้งระหว่างคนรวยกับคนจน เจ้านายกับคนใช้					
12.7 คุณคิดว่าในรายการต่างๆมีการแฝงโฆษณาที่มุ่งไปยังเด็ก					
12.8 คุณคิดว่าโฆษณามักใช้ประโยชน์จากการที่เด็กไม่สามารถจะเข้าใจเทคนิคการขายสินค้าได้					
การเลือกรายการสำหรับลูกของคุณ					
12.9 คุณรู้ว่าภาครัฐใช้การจัดระดับรายการในการกำกับดูแลรายการโทรทัศน์ เช่น การจัดรายการประเภท “ด” “ป” “ท”					

	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยบ้าง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
12.10 คุณรู้ได้อย่างชัดเจนว่า รายการใดเป็นรายการในประเภทไหน “ป3+” “ด6+” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ”					
12.11 คุณรู้ว่า รายการ “ป3+” “ด6+” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ” หมายถึงรายการที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับใคร					
12.12 คุณรู้ว่า มีการจัดแบ่งเวลาออกอากาศรายการประเภทต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา ว่าช่วงไหนเป็นรายการประเภทไหน					

13. คุณให้ลูกดูรายการประเภทใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

“ป3+” “ด6+” “ท” “น13+” “น18+” “ฉ”

14. คุณกำหนดกติกาในการเปิดรับชมรายการต่างๆทั้งในเครื่องทีวีและในออนไลน์ ทีวีออนไลน์ ยูทูบ ไลน์ทีวี ของลูกของคุณอย่างไรบ้าง

	ทำมากที่สุด	ทำมาก	ทำบ้าง	ทำนานๆที	ไม่ค่อยทำ	ไม่เคยทำเลย
14.1 คุณให้ลูกดูรายการได้ทุกประเภท ตามที่อยากดู						
14.2 คุณกำหนดว่า รายการใดบ้างที่ลูกจะสามารถดูได้						
14.3 คุณให้ลูกดูรายการที่เหมาะสมกับเด็กเท่านั้น						
14.4 คุณอนุญาตให้ลูกๆดูรายการโทรทัศน์/รายการในอินเทอร์เน็ต/ยูทูบในระหว่างทานอาหาร						
14.5 เมื่อคุณรู้สึกว่ ลูกดูรายการต่างๆนานเกินไปแล้ว คุณจะสั่งให้เด็กๆปิดทีวี / ปิดคอม						
14.6 ลูกๆจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดูรายการทีวี/เปิดคอมดูรายการต่างๆ จนกว่าจะทำการบ้านเสร็จ						
14.7 เมื่อคุณต้องการจะลงโทษลูก คุณจะให้ลูกๆดูรายการทีวี/รายการในคอม/มือถือ/อินเทอร์เน็ต						
14.8 คุณมักกระตุ้นให้ลูกๆทำกิจกรรมอื่นๆแทนการนั่งอยู่หน้าจอ						
14.9 คุณจำกัดเวลาว่า วันหนึ่งๆ ลูกจะดูรายการได้ทั้งหมดกี่ชั่วโมง						

	ทำ มาก ที่สุด	ทำ มาก	ทำ บ้าง	ทำ นานๆ ที	ไม่ ค่อย ทำ	ไม่ เคย ทำ เลย
14.10 คุณจำกัดระยะเวลาที่ลูกจะดูรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตต่อเนื่องในแต่ละวัน						
14.11 ลูกสามารถดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตได้ก็ต่อเมื่อมีคุณนั่งดูอยู่ด้วยเท่านั้น						
14.12 คุณมีเวลานั่งดูรายการต่างๆกับลูกได้ตลอดเวลา						
14.13 คุณมักแอบดู หรือถามลูกว่า ลูกดูรายการอะไรอยู่						
14.14 คุณอธิบายให้ลูกๆฟังว่าอะไรดีอะไรไม่ดีในรายการต่างๆที่ดู /อะไรที่ควรทำตาม หรือไม่ควรทำตาม						
14.15 คุณชี้ให้ลูกๆเห็นว่าอะไรคือเรื่องจริง-เรื่องแต่งขึ้นในรายการต่างๆที่ดู / อันไหนคือเนื้อหารายการ อันไหนคือโฆษณา						
14.16 เมื่อลูกๆอยากดูรายการที่ขัดแย้งกับกติกากำหนด คุณจะเปลี่ยนกติกาคำเรียกร้องของลูก						
14.17 คู่สมรสของคุณเห็นพ้องกัน และสนับสนุนให้ลูกทำตามกติกาดังๆที่คุณกำหนดขึ้น						
14.18 ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องของคุณเห็นพ้องกัน และสนับสนุนให้หลานทำตามกติกาดังๆที่คุณกำหนดขึ้น						
14.19 คุณครูในโรงเรียนเคยสอน และกำหนดกติการับชมรายการสอดคล้องกับกติกากำหนดขึ้น						
14.20 คุณไม่อนุญาตให้ลูกดูรายการต่างๆ ทั้งรายการทีวี/รายการในอินเทอร์เน็ตเลยตลอดเวลา						

15. ความต้องการในการควบคุมความเหมาะสมของเนื้อหาของรายการในทีวีและรายการออนไลน์ ทีวีออนไลน์ ยูทูบ
 ไลน์ทีวี

	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย บ้าง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
ผู้รับผิดชอบควบคุมความเหมาะสมของเนื้อหาในรายการ ต่างๆ					
15.6. เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุม เนื้อหาของรายการต่างๆให้เหมาะสมสำหรับเด็ก					
15.7. ควรจัดตั้งให้ มีองค์กรอิสระ (องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ หรือ ผู้ผลิตรายการ) มาเป็นผู้จัดเรตติ้งและควบคุม รายการสำหรับเด็ก					
15.8. ควรให้ มูลนิธิ หรือองค์กรต่างๆ ที่รณรงค์เรื่องสื่อกับ เด็กมาเป็นผู้จัดเรตติ้ง และควบคุมรายการสำหรับเด็ก					
15.9. ผู้ผลิตรายการ จะต้องเป็นผู้จัดเรตติ้ง และควบคุม เนื้อหาของรายการสำหรับเด็ก					
15.10. คุณครู และโรงเรียน มีหน้าที่สอนให้เด็กนักเรียน รู้จักการชมรายการผ่านโทรทัศน์ และผ่าน คอมพิวเตอร์/มือถือ					
15.11. พ่อแม่เอง มีหน้าที่เป็นผู้ดูแลควบคุมการเปิดรับชม รายการผ่านโทรทัศน์ และผ่านคอมพิวเตอร์/มือถือ ของเด็กๆลูกของตนเอง					
15.12. เด็กเอง จะต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักเลือกรับสื่อต่างๆด้วย ตนเอง					
ความต้องการมีส่วนร่วมในการควบคุมรายการ					
15.13. คุณต้องการที่จะร่วมกำหนดแนวทาง วิธีการ มาตรการลงโทษ ในการจัดการกับรายการที่มีเนื้อหา ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก					
15.14. คุณต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดว่า กฎเกณฑ์ ว่ารายการแบบไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก					
15.15. คุณต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดระดับของรายการ ว่ารายการไหนเหมาะสมสำหรับเด็ก					

	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยบ้าง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
15.16. คุณต้องการที่จะเป็นผู้สอดส่องติดตามรายการที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องแก้ไข					
15.17. คุณต้องการที่จะยื่นเอกสารร้องเรียนถึงความไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการแก้ไข ด้วยตัวของคุณเอง					

16. คุณรู้หรือไม่ว่าหน่วยงานใดทำหน้าที่กำกับดูแลรายการต่างๆในโทรทัศน์

รู้ คือ หน่วยงานชื่อ ไม่รู้

17. คุณรู้หรือไม่ว่าหน่วยงานใดทำหน้าที่กำกับดูแลรายการต่างๆในสื่ออินเทอร์เน็ต/ยูทูป

รู้ คือ หน่วยงานชื่อ ไม่รู้

18. คุณเคยร้องเรียน หรือ แจ้งเกี่ยวกับรายการที่คุณคิดว่าไม่เหมาะสมให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข หรือไม่

1.ยังไม่เคยพบรายการที่ไม่เหมาะสม / ยังไม่พบรายการที่อยากร้องเรียน

2.เคยพบรายการที่ไม่เหมาะสม คือรายการ ในสื่อ และได้แจ้งร้องเรียนไปที่.....

3.เคยพบรายการที่ไม่เหมาะสม แต่ไม่เคยแจ้งร้องเรียน เพราะ (ตอบได้หลายข้อ)

3.1ไม่รู้จะแจ้งไปที่ไหน

3.5เป็นหน้าที่ของรัฐต้องตรวจสอบเอง

3.2การแจ้งยุ่งยากเกินไป

3.6เป็นหน้าที่พ่อแม่ต้องอธิบาย

3.3ไม่มีเวลาแจ้ง

3.7 เป็นหน้าที่ครูต้องอธิบาย

3.4ไม่เดือนร้อนอะไร

3.8เพราะเด็กสามารถรู้ว่าอะไรดีหรือไม่ดีด้วยตัวเองอยู่แล้ว

ขอบคุณค่ะ

ภาคผนวก ข แนวคำถามสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1. แนวคำถามเพื่อการวิจัย การสัมภาษณ์เจาะลึก กลุ่มผู้เฝ้าระวังทางสังคม และกลุ่มนักวิชาการ

1. รายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

1.1 - สถานการณ์การนำเสนอรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยเป็นอย่างไร (มีพื้นที่รายการเพียงพอหรือไม่ มีรูปแบบเนื้อหารายการที่เหมาะสมหรือเป็นปัญหาอย่างไร)

1.2- รูปแบบ/เนื้อหารายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

- รูปแบบ/เนื้อหาแบบใด หรือลักษณะไหนที่ควรมี หรือไม่ควรมีในรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล)
- แนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลตามทฤษฎี +6 -3 เพียงพอหรือไม่อย่างไร

1.3 - ข้อเสนอแนะอื่นๆสำหรับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

2. การกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

2.1- การกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร การทำงาน และขั้นตอนของแต่ละองค์กรที่กำกับดูแลมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

- การจัด rating ในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่
- การจัดช่อง
- การจัดเวลาออกอากาศ

2.2 - จุดอ่อน และจุดแข็งของการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในปัจจุบัน

2.3 - ควรปรับปรุง การกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในประเด็นใด

2.4- นอกจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว การกำกับดูแลรายการเด็กในสื่อดิจิทัลควรเป็นหน้าที่ของใครอีก อย่างไร

2.5 – ข้อเสนอแนะอื่นๆสำหรับการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

3. การส่งเสริมบทบาทของประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก ในฐานะ Active Citizen ในการควบคุมดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

3.1 -การดำเนินงานโดย กลุ่มเครือข่าย สมาคมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สามารถทำหน้าที่แทนผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก ได้หรือไม่ ผู้ปกครองโดยทั่วไปสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรเหล่านี้ได้อย่างไร

3.2- กลุ่มผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็ก โดยทั่วไป มีความพร้อม หรือศักยภาพที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือไม่ อย่างไร

3.3- แนวทางการปฏิบัติตนประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเป็น Active Citizen ที่ ในการควบคุมดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม ควรเป็นอย่างไร (ขั้นตอน หรือ เป็นสิ่งที่ประชาชน/ผู้ดูแลเด็กควรทำ)

3.4 - การกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก มีส่วนร่วม หรือไม่ในประเด็นใด เพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือไม่อย่างไร

3.5- กระบวนการหรือขั้นตอนการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล ที่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก มีส่วนร่วมนั้น ควรเป็นอย่างไร

3.6- หน่วยงานใดควรมีหน้าที่ในการส่งเสริมในการให้ความรู้ หรือผลักดันให้ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก เกิด Active Citizen ในสังคม และแนวทางในการส่งเสริมควรเป็นอย่างไร

3.7- ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับ บทบาทของประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก Active Citizen ในการควบคุมดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

ส่วนที่ 2. แนวคำถามเพื่อการวิจัย กลุ่มผู้ปกครอง

1. รายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

1.1 - สถานการณ์การนำเสนอรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยเป็นอย่างไร

- - มีพื้นที่รายการเพียงพอหรือไม่
- -มีรูปแบบเนื้อหารายการที่เหมาะสมหรือเป็นปัญหาอย่างไร

1.2 - รูปแบบ/เนื้อหารายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

- รูปแบบ/เนื้อหาแบบใด หรือลักษณะไหนที่ควรมี หรือไม่ควรมีในรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล)
- แนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลตามทฤษฎี +6 -3 เพียงพอหรือไม่อย่างไร

1.3 - ปัจจุบันท่านมีวิธีที่ควบคุม หรือกำกับดูแลเด็กที่อยู่ในความดูแลให้เปิดรับสื่อต่างๆในสื่อดิจิทัล สื่ออินเทอร์เน็ตรวมทั้งรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล อย่างไรบ้าง

1.4 - ข้อเสนอแนะอื่นๆสำหรับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

2. การกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

2.1 - ท่านทราบแนวทางการกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบันหรือไม่ เป็นอย่างไร การทำงาน และขั้นตอนของแต่ละองค์กรที่กำกับดูแลมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.2 - จุดอ่อน และจุดแข็งของการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

2.3 - ควรปรับปรุง การกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในประเด็นใด เช่น ปรับเนื้อหา / ปรับเวลา / ปรับคำเตือน

2.4 - ท่านคิดว่า การกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบัน ควรเป็นหน้าที่ของภาครัฐ โดยลำพัง หรือเป็นหน้าที่ของใครบ้าง แต่ละฝ่ายควรประสานงานกันอย่างไร

2.5- ข้อเสนอแนะอื่นๆสำหรับการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

3. การส่งเสริมบทบาทของประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก ในฐานะ Active Citizen ในการควบคุมดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

3.1 - ท่านคิดว่า ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก ไทยโดยทั่วไป รวมทั้งท่าน มีความพร้อม หรือศักยภาพที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือไม่ อย่างไร

3.2 - ขั้นตอน หรือ เป็นสิ่งที่ประชาชน/ผู้ดูแลเด็กควรทำเพื่อควบคุมดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

3.3 -การดำเนินงานโดย กลุ่มเครือข่าย สมาคมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก สถาบันสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน เครือข่ายครอบครัวเฝ้าระวังและสร้างสรรค์สื่อ สามารถทำหน้าที่แทนผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก ได้หรือไม่

3.4 - การกำกับรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลในประเทศไทย มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก มีส่วนร่วม หรือไม่ในประเด็นใด เพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือไม่อย่างไร

3.5 -กระบวนการหรือขั้นตอนการกำกับดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัลที่เปิดโอกาสให้ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก มีส่วนร่วมนั้น ควรเป็นอย่างไร

- 3.6 - ท่าน ในฐานะที่เป็นผู้ปกครองเด็ก คิดว่า ท่านต้องการที่จะมีส่วนร่วมในหนึ่งในการดำเนินการ
- 3.7 - หน่วยงานใดควรมีหน้าที่ในการส่งเสริมในการให้ความรู้ หรือผลักดันให้ประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก เกิดการรวมกลุ่มผู้ดูแลเด็ก Active Citizen ในสังคม และแนวทางในการส่งเสริมควรเป็นอย่างไร
- 3.8 - ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับ บทบาทของประชาชน/ผู้ดูแลเด็ก Active Citizen ในการควบคุมดูแลรายการเพื่อเด็กในสื่อดิจิทัล

ภาคผนวก ค ประวัตินักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ประวัตินักวิจัย

ผศ. ดร. บุษงา ชัยสุวรรณ

Asst. Prof. BU-NGA CHAISUWAN, Ph.D.

คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เลขที่ 118 หมู่ 3 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

10240 โทรศัพท์: 0 2727 3758-9

มือถือ: 08 1720 3910 อีเมลล์: bchaisuwan@hotmail.com

• การศึกษา

- นศ.ด. (การสื่อสาร), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545
- M. Ed. (Curriculum and Instruction), Assumption University, 2008
- นศ.ม. (การโฆษณา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540
- นศ.บ. (การประชาสัมพันธ์) (เกียรตินิยม), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538

• ตำแหน่งปัจจุบัน

- รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) (2555-ปัจจุบัน)
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) (2555-ปัจจุบัน) วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ หลักการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ การจัดการการสื่อสารแบบบูรณาการ การสื่อสารเพื่อธรรมาภิบาล ประเด็นทางสังคมและสื่อสารสนเทศ พฤติกรรมผู้บริโภค

• ประสบการณ์ทางด้านวิชาการ

การให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก

- อนุกรรมการฝ่ายประสานงานภาครัฐ สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย (2559 – ปัจจุบัน)
- อนุกรรมการพิจารณาติดตามสอดส่อง และวินิจฉัยการโฆษณาชุดที่ 18 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค(2558-ปัจจุบัน)
- กรรมการฝ่ายส่งเสริมจรรยาบรรณ สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย (2555-2559)
- กรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ (ผู้แทนสมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย) (2549-ปัจจุบัน)
- อนุกรรมการขับเคลื่อนการออกแบบเนื้อหา ภายใต้คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ (2558-2559)

- คณะทำงานกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ หน่วยงานในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) (2558-2559)
- คณะทำงานสร้างกลไก และคณะกรรมการกลั่นกรอง กิจการกรมการสื่อสารที่มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการโฆษณาอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ของสมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) (2558-2559)
- อุปนายกฝ่ายวิชาการ สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย (2553-2555)
- อนุกรรมการฝ่ายวิชาการ สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย (2550-2553)
- อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย (2550- 2557)
- กรรมการตัดสินการประกวดแผนประชาสัมพันธ์ ศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย ประจำปี 2551
- กรรมการตัดสินการประกวดสื่อโฆษณา ศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย ประจำปี 2550
- กรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการโฆษณาในรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (2552)
- กรรมการสรรหา และตัดสินการมอบรางวัลสื่อมวลชนคาทอลิก แห่งประเทศไทย (2547-2549)
- กรรมการจัดกิจกรรม โครงการสื่อเพื่อวัฒนธรรม โดย ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
- นักวิจัย ประจำศูนย์วิจัยโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2543-2555)

ผลงานทางวิชาการและงานวิจัย

• ผลงานวิจัย

- บุหงา ชัยสุวรรณ (2559) การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการสร้างกลไกในการปกป้องและคุ้มครองเด็กในการใช้สื่อออนไลน์ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.) ภายใต้สสส.
- ศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรชัย คุรุจิต รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยาและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุหงา ชัยสุวรรณ (2558) โครงการวิจัยเพื่อจัดทำแผนแม่บท แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (พ.ศ.2558-2562) เสนอต่อ คณะทำงานพิจารณาจัดทำข้อเสนอแผนและยุทธศาสตร์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (พ.ศ. 2558-2562)
- ศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยาและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุหงา ชัยสุวรรณ (2558) “สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เพื่อจัดทำผังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยหัวหิน : กรณีศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมถึง อำเภอชะอำ และอำเภอยาย่าง จังหวัดเพชรบุรี” เสนอต่อ กรมประชาสัมพันธ์

- บุษงา ชัยสุวรรณ และพรพรรณ ประจักษ์เนตร (2558) พฤติกรรมการใช้สื่อใหม่ของวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-19 ปี. สนับสนุนทุนวิจัย โดย สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) วารสารการสื่อสารและการจัดการ นิต้าปีที่ 1 ฉบับที่ 1 หน้า 31-57.
- บุษงา ชัยสุวรรณ และคณะ โครงการวิจัยเรื่อง นโยบายและทิศทางการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการโฆษณาอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (อยู่ระหว่างการวิจัย)
- วนิดา แสงสารพันธ์ และบุหงา ชัยสุวรรณ (2554) ขอบเขตการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ได้รับทุนและเสนอต่อ สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
- Bu-nga Chaisuwan (2011) Students' opinions towards their public relations education and their career choices. Funded by Assumption University
- Bu-nga Chaisuwan (2009) "A study of the guideline to assess the instructor's performances for annual evaluation based on the nine's KPIs of quality assurance perspective" Funded by Assumption University 2009. Presented in The 23rd Inter-University Conference by The Association of Southeast Asian Institutions of Higher Learning - ASAIHL under the theme "Quality Assurance in Higher Education" on 4 September 2009 at Payab University, Chiang Mai.
- บุษงา ชัยสุวรรณ (2552) "การวิจัยภาพลักษณ์ และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุ ที่จัดโดยสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2552" ได้รับทุนสนับสนุนจากสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุษงา ชัยสุวรรณ (2551) "การวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพของรายการวิทยุ ที่จัดโดยสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2551" ได้รับทุนสนับสนุนจากสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุษงา ชัยสุวรรณ (2551) การวิจัย เรื่อง "การวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2551" ได้รับทุนสนับสนุนจากสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุษงา ชัยสุวรรณ (2551) การวิจัย เรื่อง "เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมของนักโฆษณา จากกลุ่ม ประชาชน" (People Norm for Advertising Practitioners Ethic Measuring Scale - APEMS) (2551)
- บุษงา ชัยสุวรรณ (2550) การวิจัย เรื่อง "สถานภาพทางจริยธรรมของนักโฆษณา และการพัฒนาเกณฑ์การวัด" (The Status of Advertising Practitioners Ethics in Thailand and a Scale Development) ได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิดำรงชัยธรรม บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) (2547-2550)
- บุษงา ชัยสุวรรณ (2549) การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้าที่เป็นประเด็นโต้แย้ง: การศึกษาเบื้องต้นจากกลุ่มนักศึกษา นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ จัดโดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2549)

- **บทความเผยแพร่**

- บทความวิชาการ เรื่อง เสรีภาพและความรับผิดชอบในการโฆษณา FREEDOM AND RESPONSIBILITY OF ADVERTISING วารสารวิชาการอิศราปริทัศน์ ปีที่ 4 เล่มที่ 7 (2558)
- บทความรายงานการวิจัย โดย บุหงา ชัยสุวรรณ และพรพรรณ ประจักษ์เนตร (2558) พฤติกรรมการใช้สื่อใหม่ของวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-19 ปี. สนับสนุนทุนวิจัย โดย สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) วารสารการสื่อสารและการจัดการ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 หน้า 31-57.
- บทความรายงานการวิจัย เรื่อง การกำกับดูแลตนเองของวิชาชีพโฆษณา กรณีศึกษาพัฒนาการของการกลไกการกำกับดูแลตนเองของสมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย วารสารวิชาการอิศราปริทัศน์ ฉบับที่ 2 (2556)
- บทความรายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การวัดจริยธรรมของนักโฆษณา วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 (2553)
- บทความรายงานการวิจัย เรื่อง A Study of Public Relations Knowledge and Skills from Public Relations Curriculum, Academicians' View and Professionals' View ตีพิมพ์ในวารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2555)
- บทความรายงานการวิจัย เรื่อง “Teaching Ethics in the Public Relations Curriculum in Undergraduate Level” นำเสนอใน INTERNATIONAL CONFERENCE COMMEMORATING THE 25th ANNIVERSARY:
- “ETHICS vs TECHNOLOGY IN POSTMODERN ERA OF EDUCATION” Assumption University, Bangkok, Thailand, 7 – 8 November 2008
- บทความวิชาการเรื่อง “Sufficiency Economy Philosophy: Guideline for Develop the Teaching and Learning Standard in Thailand”, International Forum on Teacher Education (3rd) 2007 : Teacher Education Innovation and Teacher Professional Learning in Quality Education for Sustainable Development, East China Normal University, Shanghai, China, 14-16 November 2007
- บทความวิชาการ เรื่อง การกำกับดูแลตนเองของวิชาชีพโฆษณา ความเป็นมาหลังพ.ศ. 2540 (The progression of the Advertising self-regulation in Thailand after B.E. 2540) นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ (2549)
- บทความรายงานการวิจัย เรื่อง “Unacceptable Advertising Within Thai Society” ตีพิมพ์ในวารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2546)
- บทความรายงานการวิจัย เรื่อง “การกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณาในประเทศไทย” ตีพิมพ์ในวารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2546) บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “จรรยาบรรณ และกลไกการกำกับดูแลตนเองของวิชาชีพโฆษณา” (2545) ได้รับการประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก และได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นระดับคณาจารย์บัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545

ประสบการณ์ทางด้านงานวิชาการ

• การเรียนการสอน

- อาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2555-ปัจจุบัน) วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ การสื่อสารเพื่อธรรมาภิบาล หลักการสื่อสารการตลาด ประเด็นทางสังคมและสื่อสารสนเทศ
- อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ การโฆษณากับสังคม (2556-ปัจจุบัน)
- อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ หลักการรู้เท่าทันสื่อ หลักการสื่อสาร การวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ (2555-ปัจจุบัน)
- อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ การพูดเพื่องานประชาสัมพันธ์ การจัดการการประชาสัมพันธ์ (2554-ปัจจุบัน)
- วิทยากรฝึกอบรม หัวข้อ หลักการสื่อสาร และ การบริหารการสื่อสารองค์กร โดย สำนักสรีพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2556-ปัจจุบัน)
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2548-2555) วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ หลักการรู้เท่าทันสื่อ หลักการสื่อสาร การวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์องค์กร
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2540-2548) วิชาที่สอนประจำ ได้แก่ หลักการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ หลักและจริยธรรมการสื่อสารมวลชน

• สาขาที่เกี่ยวข้อง

- การโฆษณากับสังคม จริยธรรมของการโฆษณา จรรยาบรรณ และการกำกับดูแลตนเองของนักวิชาชีพ
- ทฤษฎี กลยุทธ์การสื่อสาร และระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร
- ทฤษฎี และกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ และการวางแผนโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์
- การสื่อสารการตลาด การวางแผนการสื่อสารการตลาด

• ตำรา

- ♦ หนังสือ หลักการสื่อสารเบื้องต้น (Introduction to Communication) (2548) ใช้เป็นตำราหลัก รายวิชา CA1001 Introduction to Communication คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- ♦ ตำรา การจัดการการประชาสัมพันธ์ (2555) ใช้เป็นตำราหลัก รายวิชา APR 4309 การจัดการการประชาสัมพันธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ♦ หนังสือ หลักการประชาสัมพันธ์เบื้องต้น (Introduction to Public Relations) (2555)
- ♦ เอกสารประกอบการสอน รายวิชา กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน (Introduction to Mass Communication and Journalism) (2548)

งานด้านการบริหาร

- รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) (2559-ปัจจุบัน)
- ผู้อำนวยการหลักสูตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ) คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) (2555-2559)
- ประธานกรรมการตรวจพิจารณาคุณภาพภายใน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (2555-ปัจจุบัน)
- หัวหน้าสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2548-2555)
- ประธานกรรมการตรวจพิจารณาคุณภาพภายใน คณะธุรกิจการดนตรี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2554-2555)
- ประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2549-2550)
- กรรมการ และเลขานุการ การดำเนินการติดตาม การประกันคุณภาพภายใน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2547-2550)
- ประธานคณะกรรมการจัดการให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการแก่นักศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2547-2554)
- กรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2550
- กรรมการ และเลขานุการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา อุปกรณ์การเรียน และอาคารสถานที่ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2549-2553)
- กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการวิชาการและการประกันคุณภาพ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2545-2555)
- ประธานกรรมการ คณะกรรมการวิชาการและการประกันคุณภาพ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2547-2555)
- กรรมการ คณะกรรมการวิชาการและการประกันคุณภาพ ภาควิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2540-2547)
- กรรมการปรับปรุงหลักสูตร นิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2545
- กรรมการปรับปรุงหลักสูตร นิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2547
- กรรมการร่างหลักสูตร นิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2547

ประวัติผู้ช่วยวิจัย

นาย ณพล ผลากรกุล

- ประวัติการศึกษา
- นิเทศศาสตรบัณฑิต (โฆษณา), มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2555
 - นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2559
- ประสบการณ์ทำงาน
- พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน
Freelance ผลิตรายการ สก๊อปข่าว Production
Producer, Creative
- พ.ศ. 255 –พ.ศ. 2557
บริษัท โพลีพลัส พีอาร์ จำกัด
Creative
- พ.ศ. 2555
บริษัท สปาฮาโกโฮโต จำกัด
Copy Writer